

Č-890

HUNGAROLÓGIAI KÖZLEMÉNYEK

68

18. évf.

1986. OKTÓBER

HUNG. KÖZL.	18. ÉVF.	3. (68.) SZ.	157-282. L.	NOVI SAD ÚJVIDÉK	1986. OKTÓBER

ETO: 39+809. 451.1+894.511+930.85

YU ISSN 0350-2430

HUNGAROLÓGIAI KÖZLEMÉNYEK

A Magyar Nyelv, Irodalom és Hungarológiai Kutatások Intézete TMSZ
folyóirata

18. évf.

1986. OKTÓBER

3.

ИHB. бр. 11.756

HUNGAROLÓGIAI KÖZLEMÉNYEK /
HUNGAROLOŠKA SAOPŠTENJA / PAPERS
OF HUNGARIAN STUDIES / HUNGAROLOGISCHE MITTEILUNGEN

A Magyar Nyelv, Irodalom és Hungarológiai Kutatások Intézete Tmasz folyóirata

Kiadja A Magyar Nyelv, Irodalom és Hungarológiai Kutatások Intézete a Tartósmányi Tudományügyi Önigazgatási Érdekközösség támogatásával

Főszerkesztő: Molnár Csikós László

Felelős szerkesztő: Utasi Csaba

Kiadótanács: Štefan Barbarič (Ljubljana), Bori Imre (Újvidék), Lazar Čurčić (Újvidék) Mirjana Fulanović-Šošić (Szarajevó), Paszkal Gilevszki (Szkopje), Božidar Kovaček (Újvidék), Ivan Meden (Zágráb), Molnár Csikós László (Újvidék), Ivanka Udovički (Belgrád), Utasi Csaba (Újvidék), Szeli István (Újvidék)

Szerkesztőség: Hungarológiai Közlemények,

21000 Novi Sad, Stevan Musić u. sz. n.

Megjelenik évente négyszer.

Készült az újvidéki Sítóštampában, 1987-ben.

CONTENTS

STUDIES

Hornyik Miklós: The history of "A Mi Irodalmunk"157

REPERTORY

Hornyik Miklós: The repertory of "A Mi Irodalmunk"205

VI.

INHALT

STUDIEN

Hornyik Miklós: Die Geschichte "A Mi Irodalmunk"157

REPERTORIUM

Hornyik Miklós: Repertorium von "A Mi Irodalmunk"205

TARTALOM

TANULMÁNYOK

Hornyik Miklós: A Mi Irodalmunk története.....157

REPERTORIUM

Hornyik Miklós: A Mi Irodalmunk repertóriumma205

IV.

SADRŽAJ

STUDIJE

Hornyik Miklós: Istorijat časopisa "A Mi Irodalmunk" (Naša književnost)... 157

REPERTORIJ

Hornyik Miklós: Repertorij časopisa "A Mi Irodalmunk"
(Naša književnost205

TANULMÁNYOK

ETO: 82 (051) (091) = 945.11

ORIGINAL SCIENTIFIC PAPER

A MI IRODALMUNK TÖRTÉNETE ÉS REPERTÓRIUMA

Hornyik Miklós

A Magyar Nyelv, Irodalom és Hungarológiai Kutatások Intézete, Újvidék

Közlésre elfogadva: 1985. március 25.

I. A mi Irodalmunk története

Szenteleky irodalomszervező munkájának jelentőségét a két világháború közötti korszak politikai, társadalmi és kulturális adottságainak tükrében ismerjük fel igazán. Szerkesztői tevékenysége és publicisztikai munkássága a megváltozott körülményekhez alkalmazkodó, önálló kisebbségi magyar irodalom megteremtésére irányult, s a jugoszláviai magyarság téveszméktől mentes helyzetismeretét, új öntudatát igyekezett megalapozni.

Munkásságának és szerepének megítélése életében s a halála után nem volt mentes az elfogultságoktól. Lőrinc Péter emlékiratainak *Vándorlások* című kötetében azt találjuk, hogy a baloldali Szervezett Munkás és köre az úri osztály szövetségesét látta Szentelekyben,¹ Herceg János az ötvenes évek elején magyarázkodni kénytelen, amikor leírja a nevét,² a hatvanas évek elején induló Symposium fiataljainak szóhasználatában pedig szitoknak számított Szenteleky sajtóságotan értelmezett "helyi színec" elmélete, a couleur locale.³

Irodalmi működésének tárgyilagosabb felmérését Bori Imre irodalomtörténeti összefoglalói⁴ és Szeli István eszmetörténeti tanulmánya⁵ készítették elő. Az ő munkáiknak köszönhető, hogy a szellemi örökségünkről folytatott, fel-fellobanó vita mindinkább szakmai jellegűvé vált, később azonban belterjesen irodalmi kérdéssé fakult. Szenteleky nem szorosan irodalmi tárgyú, kisebbségpolitikai célzatú írásai kihullottak emlékezetünkéből.

E cikkeinek jelentékeny része az újvidéki Reggeli Újság irodalmi mellékletében jelent meg a harmincas évek elején.

AZ IRODALMI KORHATÁR KÉRDÉSÉHEZ

Ma már közzefogásnak számít, hogy a jugoszláviai magyar irodalom 1918-ban, az államfordulat évében született meg. Csakhogy amennyire magától értetődő, annyira megtévesztő is ez a dátum.

Victor Cousin francia filozófus egyszer egy tudományos összefüggésben a következő kijelentést tette: "A francia nyelv hanyatlása 1789-ben kezdődött." Erre Victor Hugo megkérdezte tőle: "Hány órákor, ha lenne oly kegyes megmondani?"

Kevésbé látszik valószínűnek, hogy kisebbségi irodalmunk eszméileg és művésziileg is naprakész: 1918 november-decemberében született volna meg.

Akkor hát korábban talán?

Papp Dániel, Gozdsu Elek, Ambrus Zoltán, Herczeg Ferenc és más írók bácskai és bántói helyszínrajzú történeti irodalmi értelemben sem alapozták meg a "transzilvanizmus" eszméjét vidékünkön. Az államfordulat előtti években még kialakulóban sem volt a sajátos, más tájegységektől elkülönülő, hamisítatlan Bács-Bodrog és Torontál megyei magyar irodalom.

Jugoszláviai magyar irodalomtörténetében Bori Imre mégis tájunk "sajátos vonásai"-t, a tájunk "szellemisége revelálta irodalmiság eredményeit"-t, a "vajdaságiasság"-ot választotta elvi és eszmei kiindulópontul:

"... míg az egységesítés folyamata lejátszódott a magyar irodalomban, az ún. Felvidéken kialakult a szlovák irodalom, Erdélyben egy erőteljes román, a Vajdaság területén pedig egy gazdag szerb irodalom született. – A "táj" sajátos vonásai, ezzel a felismeréssel, mintegy eleve adva volt, s ha addig a centralisztikus törekvések eltakarták is ezeket a tényeket a magyar irodalom szempontjából vizsgálódók előtt, 1920 után már nem lehetett megkerülni őket, s mi sem természetesebb, mint az a gesztus, amellyel ezek az irodalmak a maguk jellegzetes hagyományait felfedezik, s élni kezdenek, most már a táj szellemisége revelálta irodalmiság eredményeivel is... a 'vajdaságiasság' adva volt már 1920 előtt is, annak jelzeteként, hogy az erőteljes centralisztikus törekvések homályában egy decentralizált tájkultúra is létezett... a vajdasági magyar irodalom is elsősorban a vajdasági szerbnek fogja meg a kezét, s annak eredményeit is beolvastva kezd gondolkodni önnön léte problémája felett."

A megváltozott politikai körülmények hatására a mi vidékünk kultúrája is önállósulásra kényszerül, írja Bori Imre, "következésképpen újra fel kell mérni és megszabni helyzetét, revideálni kell a jól beidegződött nézeteket, be kell tájolni az új viszonyoknak megfelelően minden szellemi jelenséget... most önnön értékrendjének kialakítására kényszerült a "vidékiség", alapvető vonásaiban önmagának vált mértékévé, függetlenül attól, hogy erre felkészült-e vagy sem".⁶

A "vajdaságiasság" adva volt már 1920 előtt is – a szerb irodalomban. A mi nemzeti irodalmunkban 1920 előtt merőben ellentétes folyamatok játszódtak le, az efféle regionalizmusnak egyszerűen nem volt jelentősége. Vidékünk szellemisége a polgárosodás korszakában nem alakított ki olyan magyar irodalmiságot, amelynek számottevő eredményei lennének. Jámbor Pál vagy Milkó Izidor művei egy centralizált tájkultúrának sem kölesönözhetek volna sajátos jelleget: a magyar irodalmi "vajdaságiasság" pusztán fikció. A magyar irodalmi "vajdaságiasságnak" nem voltak lappangó értékei, nem lehetnek tehát lappangó hagyományai sem. Nagy veszteségünk az ilyen

hagyományok hiánya, mert óriási lépéshátrányt jelentett, de utólag már nem pótolható. Más szóval: 1918 történelmi, de nem irodalmi korhatár is egyben.

A jugoszláviai magyar irodalom lassan érlelődő közösséglélektani változások nyomán jött létre. Az irodalom megszületése ezen a vidéken egyben azt jelentette, olvashatjuk Herceg János *Évek és könyvek* című esszékiötetében, hogy "a jugoszláviai magyarság szellemi emberei elfogadták a status quót, léleklében is elismerték az új hazát, s berendezkedtek az új életre".⁷

Az államfordulat után majd egy évtizednek kellett elmúlnia ahhoz, hogy a jugoszláviai magyarság status quo-létszemlélete, kisebbségi öntudata kialakuljon.

E tíz év tüzetes történetét Mészáros Sándor írta meg *Položaj Mađara u Vojvodini 1918-1929* (A vajdasági magyarok helyzete 1918-1929) című tanulmányában, sok értékes adalékot szolgáltatva kisebbségi kultúránk majdan megírandó társadalomtörténetéhez.⁸ (Mészáros Sándor munkája a csehszlovákiai Turczel Lajos *Két kor mezsgyéjén* című művének jugoszláviai párdarabja.) E monográfia adatait itt nem sorolhatom fel, csupán utalnék arra, hogy korábrázolása teljes mértékben igazolja Herceg János idézett írását.

A jugoszláviai magyar irodalom nem akkor született meg, írja Herceg, "amikor demarkációs vonalak, politikai országhatárok és békeszerződések ezt a vidéket kivonták a magyar közigazgatás és szellemi élet hatósugarából. A nemzeti vonzás mágnességét nem olyan egyszerű megszüntetni. Ha éltek is magyar írók, ha megjelentek is magyar lapok erre felé, azt senki se merte volna állítani, hogy ez már a jugoszláviai magyar irodalom. – Még nem volt meg hozzá a megfelelő légkör. Az új ország tarkább, hangosabb, az érvényesülés minden lehetőségét kihasználó uralkodó rétege még nem aludta ki azt az örömmámort, amely az évszázados rabságból felszabadult, s egyszerre nemcsak önállóságot, hanem más népek fölött hatalmat gyakorló nemzetet elfogta. Gyanakvó volt, türelmetlen, megtorlási vágytól, bántó diadal-maskodástól sem egészen mentes. Persze, nem oldotta meg a nemzetiségi kérdést (...). Az új állam szociális reformokat ígért, de ígéretét sosem váltotta be, a földosztásból kirekesztette a magyar nincsteleneket, miközben a nagybirtok feldarabolásával a túlnyomórészt magyar gazdasági cselédek ezrei maradtak kenyér nélkül".

Akik itt írni tudtak, írtak, folytatja Herceg, s másodközlésben a magyarországi magyar irodalom alkotásai is helyet kaptak a vajdasági magyar lapokban, de ez még nem a jugoszláviai magyar irodalom. "Nem is az újvidéki Út vagy az eszéki Új Élet volt a vajdasági magyar irodalom elindítója, hanem a *Bazsalikom*, a *Kéve*, a Vajdasági Írás, az elkötelezettségnek ezek az orgánumai. Kezdetleges vidéki próbálkozás volt ez, mégis valóságos politikai harc támadt körülötte. Írók, képviselők, lapszerkesztők egyszerre megértették, hogy egy nép új élete kezdődik, hogy ez a pár ember, aki itt irodalom ürügyén egymáshoz sodródott, történelmi távlatban gondolkodik." A *Bazsalikom*, a *Kéve* és a Vajdasági Írás sorsvállalás volt, állapítja meg Herceg, "egy egész kis nép múltjának és jövőjének vállalása, s a ki nem mondott,

de minden szóban és akcióban félreérthetetlenül érzékeltetett új hazának, a szülőföldnek a megvallása, az erdélyi 'ahogy lehet' példája nyomán".⁹

Herceg János korjellemző sorai a kisebbségi léthelyzetből következő tudati torzulásokat: a beszűkülő, regionálissá zsugorodó "haza"- és a szociológiai értelemben vett külön "mi"-tudat kialakulását is sejtetni engedik, de a pozitívumokat: Szentelekyék reálpolitikai érzékét, történelmi távlatban való gondolkozását, az új életre való berendezkedésének igényét is pontosan megfogalmazzák.

MEGOSZTOTSÁG, VAGY EGYSÉG

Debreczeni József és Szenteleky Kornél közös munkája, a modern szerb és horvát költészet első magyar antológiája, a *Bazsalikom* 1928-ban jelent meg a szabadkai Minerva Nyomda kiadásában. Előszavában Szenteleky ezt írta: "Hisszük, hogy közelebb hoztuk a magyar olvasó lelkéhez a szerb lelkek rezzenését, a testvéri vágyak röpülését, a bazsalikomos szerb mezők egyszerű báját és finom illatát." Az antológia Ady-jelmondata a szerb-magyar sorsközösség eszméjét domborította ki: "Hiszen gyalázatunk, keservünk / Már ezer év óta rokon, / Miért nem találkozunk süvöltve / Az eszme-barrikádokon?"¹⁰

Szentelekyék műfordítói munkája a szerb-magyar kulturális közeledést kívánta előmozdítani, politikai megfontolástól sem mentesen.

Ha a két világháború közötti időszakban a magyarok egyenrangú polgárai lettek volna a Jugoszláv Királyságnak, ma nem volna okunk ilyen föltételezésre: Szentelekytől és követőitől idegen volt a "kultúrfölnény" gondolata, és belső meggyőződésből szorgalmazták a két szomszédnép megbékélését. Műfordítói munkájuk révén azonban irodalmunknak az új politikai helyzetbe való beilleszkedését is kifejezésre akarták juttatni.

Az "irodalmi humanizmus" Szenteleky-féle programja mellé utóbb csak Majtényi Mihály rajzolt egy halvány kérdőjelet. Az "irodalmi humanizmus" programja a gyakorlatban, írta Majtényi *A magunk nyomában* című könyvében, "most ne kérdezzük, hogy lojalitásból vagy miért – a szerb és magyar irodalom bizonyos tényleges közeledését hozta".¹¹

A fordításoknak könyv alakban való kiadásával kapcsolatban ezt írta Szenteleky Cziráky Imrénék 1931 márciusában: "Én a tervet nagyon életrevalónak tartom, mégis szeretném ezt részletesen kidolgozni, és ha lehet, kibővíteni. A szerb fordításokat ugyanis ényhe terrorral szépen plasszírozhatjuk, de a mi igazi kötelességünk az lenne, hogy a mi íróinkat ismertessük meg magyar népünkkel. A fordítások kiadása okos opportunitás, sőt feltétlen szükségesség, viszont népünknek népünkről szóló magyar irodalmat adni nemes és parancsoló kötelesség."¹²

Csuka Zoltán 1928-ban publikált *Kéve* című antológiája, tizennégy jugoszláviai magyar költő munkáit mutatva be, az erők összefogását hirdette meg. Csuka hangsúlyozta ugyan, hogy gyűjteményének összeállításakor a legáltalánosabb költészeti szempontok vezérelték, bevallott célja azonban az egységesítés volt. Egyfelől a vajdasági közönsepet feddte meg, amiért itteni

értékeket nem akar észrevenni, másfelől pedig az írók megosztottságát igyekezett felszámolni: "... a maroknyi közönség nem bír... (el) még egy irodalmi lapot sem, nemhogy elbírná azt, hogy irodalmi irányok szelektálódjanak és ellenségesen meredjenek szembe egymással." A *Kéve* előszavában arra figyelmeztetett, hogy az új körülmények között mind az olvasóközönségnek, mind pedig az íróknak változtatniuk kell magatartásukon: a közösségi érdekek a fontosak; s a cselekvő munka. Cselekvő munkát kell végezni, írta Csuka, össze kell tartani, "és nem hallgatni, nem tespedni, élni, mozogni, mert a mozdulatlanság halál, a mozdulatlanság pusztulás".¹³

Ezerkilencszázhuszonnyolc más tekintetben is a szellemi erők összefogásának éve.

A Csuka Zoltán szerkesztette szabadkai Képes Vasárnap mellékleteként 1928 szeptemberében napvilágot lát a Vajdasági Írás című irodalmi folyóirat első száma, másfél hónappal később pedig a fennállásának hatvanadik évfordulóját ünneplő óbecsei Népkör megszervezi a jugoszláviai magyar írók első találkozóját.

A korábbi években is történtek kísérletek a kisebbségi művelődési élet intézményesítésére, ezt tanúsítják a rövid életű irodalmi folyóiratok, erről adott hírt 1922-ben és 1923-ban a Magyar Irodalmi Társaság megalapításának terve. (Alapszabályát a hatóság nem hagyta jóvá, így a Társaság meg sem kezdte működését.) Ezerkilencszázhuszonnyolc: a tartós föleszmélés, a közönnyel való szembefordulás s a művelődéspolitikai adottságokhoz való alkalmazkodás éve.

"Az nem volt elég, hogy az írók verset írtak, a novellisták elbeszéléseket", idézte fel egyik visszaemlékezésében Csuka Zoltán az 1928. év szellemi légkörét, "az nem volt elég, hogy ezek a versek és novellák napilapok hervadó hasábjain mind sűrűbben megjelentek; minden magyar író érezte, hogy a közösségi életnek közösségi megnyilvánulási forma is kellett, az itt élő magyar nemzet irodalma egységes és erőteljes és egyben kollektív formában akarja életerőit bemutatni. Egyesületre, irodalmi társaságra akkor gondolni sem lehetett; maradt tehát az antológia, illetve az ebből szorosan következő irodalmi folyóirat."¹⁴

Némi helyesbítés itt is szükségesnek látszik. Önnön pátoszának szárnyain Csuka Zoltán megfélemedezett arról, hogy a kulturális tömörülés eszméjét korántsem fogadta minden itteni magyar író egyöntetű helyesléssel, sokan közülük nem is tekintették önmagukat "vajdasági" vagy "jugoszláviai" magyaroknak, elvetették, sőt kigúnyolták az irodalmi regionalizmus elvét – tény azonban, hogy az első műfordítás – s, az első költészeti antológia, az első, középpontinak nevezhető irodalmi folyóirat és az első írótalálkozó megszervezésével már nemcsak kialakulóban, hanem megszilárdulóban is volt a jugoszláviai magyar irodalom öntudata.

A Szentelékly szerkesztette Vajdasági Írást Csuka Zoltán irodalmunk első középponti nagy folyóiratának,¹⁵ Herceg János kezdetleges vidéki próbálkozásnak nevezte.¹⁶ A Vajdasági Írás az irodalmi tömörülés orgánuma, első középponti folyóiratunk volt, művészi értékét tekintve azonban eléggé kezdet-

leges vidéki próbálkozás. Létrehívásának indítékainál mégis érdemes elidőznünk, mert Szenteleky és Csuka irodalmi programjára derítenek fényt.

Bori Imre a Vajdasági Írásban az irodalmunkról való közgondolkodás "vajdasági" irányának felülkerekedését ismerte fel, megfogalmazva egyszersemind e folyóirat célját is.¹⁷ Szenteleky és Csuka Zoltán az írókhoz intézett felhívásukban a kollektív fellépés szükségét hangsúlyozták: "Nagyon nagy szükség lenne... egy olyan szemlére", írták, "amelyben az itteni magyar kultúra életbe szökkenhetne, kollektív módon tömörülhetne, és szabad, tiszta életet élhetne".¹⁸

A Vajdasági Írás utolsó száma 1929 novemberében jelent meg. Két számát az ügyesség elkobozta, s Csuka Képes Vasárnap című hetilapja ezt az anyagi csapást nem heverte ki.¹⁹ Szenteleky Kornél első folyóiratának a két évfolyama gyakorlatilag csupán egy éven át tartó megjelenéssel volt azonos.

Egy egész esztendő múlik el csüggedésben és téveteleg bizakodásban, mire Szenteleky és Csuka új irodalmi orgánuma, A Mi Irodalmunk eljut az olvasóközönséghez. A Mi Irodalmunk nem válhatott önálló folyóirattá, mint korábban a Vajdasági Írás, az újvidéki magyar napilap előbb kéthetenként, majd hetenként publikált melléklete volt.

TÉVES ADATOK

A Szenteleky szerkesztette irodalmi mellékletéről mindeddig sem összefoglaló jellegű áttekintés, sem ismertető-adatközlő cikk nem jelent meg.²⁰ Ez lehet a magyarázata annak, hogy irodalomkutatók és sajtótörténészek csak futólag említik munkáikban, s hogy sokasodóban vannak a megjelenésével és megszűnésével kapcsolatos pontatlan adatok is.

A megjelenésére vonatkozó első pontatlan közlés sajtóhibából származott. A Kalangya folyóirat 1933. évi Szenteleky-émlékszámában Szirmai Károly ezt írta: "1931 karácsonyára dr. Vilt Vilmos áldozatkészségével újságpapirosra nyomtatott, szegényes, de kedves lapmelléklet hull az ünnepi asztalokra: A Mi Irodalmunk – szerkeszti Szenteleky Kornél". Hogy Szirmai 1931 helyett eredetileg 1930-at írhatott, egy másik mondata igazolja: "Másfél év múlva napvilágot lát az első Kalangya."²¹ (A Kalangya első száma ugyanis 1932 májusában jelent meg.) Apróság, de ez is ide tartozik: a melléklet első számának még nem A Mi Irodalmunk, hanem Karácsony volt a címe.

Magyar irodalom és művelődés Jugoszláviában című cikkében Csuka Zoltán pontatlanságok sorát közölte a Reggeli Újság szövegében forgó mellékletével kapcsolatban: "A Vajdasági Írás megszűnése után pár hónappal már ismét szállásra akadt a (...) magyar irodalom (...) Éppúgy, mint pár év előtt a szabadkai Képes Vasárnap tette, most a Reggeli Újság adott vasárnaponként teljesen önálló, 32 oldalas mellékletet, amelyet ismét csak Szenteleky Kornél szerkesztett A Mi Irodalmunk címen." "Szenteleky Kornél másfél évig szerkesztette A Mi Irodalmunkat."²² – Említettem a Vajdasági Írás megszűnése után nem pár hónappal, hanem egy egész év múlt el A Mi Irodalmunk megjelenéséig; nem említettem, mert nem is különösebben lényeges: e mellékletnek csak a legelső száma volt (nem 32, hanem) 24 oldalas, átlagosan

számított terjedelme pedig 16 nyolcadrét nagyságú oldalnak felelt meg; végül pedig: Szenteleky a Reggeli Újság irodalmi mellékletét nem másfél, hanem több mint két éven át szerkesztette.

Az utóbbi tíz évben közölt téves adatok forrása jórészt az 1943-ban kiadott Szenteleky-levelezés²³ s ennek név- és tárgymutatója. E mutató A Mi Irodalmunk megjelenésének évét (helyesen) 1930-ban, megszűnésének évét pedig (tévesen) 1932-ben jelölte meg.

A hídépítő ember című tanulmányában Czine Mihály arról ír, hogy amikor A Mi Irodalmunk is "halódní látszott, mikor minden végképp elveszettnek tűnt", Csuka Zoltán "önálló folyóirat tervével kereste fel a nagybeteg és reménytelen Szentelekyt." "A Kalangya létrehozása történelmi tett volt: annyi megfeneklett kísérlet után (Út, Renaissance, Fáklya, Revü, Tükör, Vajdasági Írás, A Mi Irodalmunk) a tartós megkapaszkodást ígerte."²⁴ A Mi Irodalmunk nem látszott halódní, amikor Csuka a Kalangya tervével felkereste Szentelekyt, a Reggeli Újság irodalmi melléklete ugyanis csaknem egy éven át a Kalangyával párhuzamosan jelent meg; s nem volt megfeneklett kísérlet (vagy ha mégis: csak művészi értelemben), hiszen előkészítése és megala-
pozása volt, majd pedig szécsöve lett a Kalangya irodalompolitikájának.

Bogdan T. Stanojev *150 godina novosadske štampe 1825-1975* (Az újvidéki sajtó 150 éve 1825-1975) című adattárában A Mi Irodalmunk megindításának évét (tévesen) 1931-ben, megszűnésének évét pedig (szintén tévesen) 1932-ben jelölte meg.²⁵

A szabaddkai sajtóról szóló második könyvében Kolozsi Tibor egy évvel korábbra keltezte a Szenteleky szerkesztette melléklet megjelenését: Szenteleky, írta "1929 végén elvállalta az újvidéki Reggeli Újság irodalmi rovatának szerkesztését, s ebből a kezdeményezésből nőtt ki a Kalangya..."²⁶ Feledékenysége a Csuka Zoltánéhoz hasonlatos: 1932-ben és 1933-ban (Kolozsy néven) ő maga is költő-munkatársa volt a mellékletnek.

Első irodalomtörténeti összefoglalójában (*A jugoszláviai magyar irodalom története 1918-tól 1945-ig*) és *Irodalmi hagyományaink* című antológiájának előszavában Bori Imre megbízható adatokat közölt A Mi Irodalmunkról. Csuka Zoltán a vajdasági magyar szellemi élet megszervezését tekintette a legsürgetőbb feladatnak, olvashatjuk irodalomtörténetében: "Ezt tükrözi mind a Vajdasági Írás, mind pedig a megszűnése után Csuka Zoltán által megszervezett A mi Irodalmunk három évfolyama is, most a Reggeli Újság vasárnapí mellékleteként".²⁷ *Az Irodalmi hagyományaink* című Bori-antológia előszavában sem mosódnak össze a dátumok: "Csuka Zoltán és Szenteleky Kornél... standard irodalmi folyóiratról álmodik, s megindítja előbb a Vajdasági Írást 1928-1929-ben, majd A Mi Irodalmunkat, végül pedig a Kalangyát alapítja meg."²⁸ Évekkel később azonban, a kétnyelvű Szenteleky-kötet bevezetőjében Bori már azt írta, hogy Szenteleky vezette "1932-ig A Mi Irodalmunk című irodalmi mellékletet a Reggeli Újságban",²⁹ az *Ugart kell tömünk* című antológia utószavában pedig a következő önellentmondásos magyarázattal szolgált: "... miközben a Vajdasági Írás megszűnése miatt 'sokszor fekete kétséghcsécsékkel' kacérkodik Szenteleky Kornél (mint 1930).

I. 27-i levelében Fekete Lajosnak írja), már a Reggeli Újság A Mi Irodalmunk című kéthetenként megjelenő irodalmi mellékletének a szerkesztője, s ismét az az ambíciója, hogy 'egy irodalmi szemle nívóját' érje el vele.³⁰

Szenteleky nem 1932-ig, hanem 1933-ig szerkesztette az újvidéki napilap irodalmi mellékletét. A Vajdasági Írás 1929 decemberében véglegesen megszűnt, Szenteleky tehát okkal írhatta Fekete Lajosnak: "Így valószínűleg nem lesz irodalmi pódiumunk."³¹ Bori ehhez a Szenteleky-mondathoz helyesbítő megjegyzést fűzött: "Pedig akkor már valójában volt ilyen pódium is... A Mi Irodalmunk..."³² Akkor még nem volt; csak egy esztendővel később épült meg.

A Hétről-hétre című szabadkai folyóirat repertóriumának előszavában Pató Imre a Szenteleky-levélgyűjtemény mutatójának téves adatát ismételte meg: "A felsorolásba kívánczik még a Reggeli Újság irodalmi melléklete 1930-1932-ben, A Mi Irodalmunk..."³³

Kikészálódva a téves közlések hírnéjából, rögzítsük a tényeket: A Mi Irodalmunk első (Karácsony című) száma 1930. december 14-én, utolsó száma pedig 1933. április 2-án jelent meg.

Szükség volt-e egyáltalán a pontatlanságok iménti (túlzón aprólékos) lajstromozására?

Annyiban igen, hogy a Szenteleky szerkesztette mellékletről ma már csak téves adataink vannak.

A Mi Irodalmunkkal kapcsolatos, makacsul ismétlődő pontatlanságok két mozzanatra hívják fel a figyelmet. Az egyik az, hogy a felsorolt cikkek, tanulmányok és szakmunkák szerzői csupán a szekundér irodalom alapján tájékoztak Szenteleky szerkesztői és publicisztikai munkásságának egyik legfontosabb periódusáról, nem lapozták fel a forrásanyagot, egyszerűen kézzől kézre adták a téves információkat. A másik, a fontosabb mozzanat: néhány adat egybevető vizsgálatából is kitetszik, hogy az 1943-ban publikált Szenteleky-leveleknek megbízhatatlan a dátumozása. Mivel ez a levélgyűjtemény irodalomtörténet-írásunk egyik legfontosabb forrásműve, szerkesztői figyelmetlenségéből eredő hibáit ma sem érdektelen helyrejavítani.

Két példa.

Szirmai Károlyhoz intézett levelében, 1929. január 9-én Szenteleky így mentegetőzik: a Vajdasági Írás körüli "lelketlen és lehetetlen állapotok... hosszú tépelődések után arra kényszerítettek, hogy lemondjak annak szerkesztéséről... Mellékelten küldöm a *Karambolt*, amely tévedésből a Reggeli Újságban jelent meg... Minthogy... (a Vajdasági) Írás már megszűnt, nem hiszem, hogy ez a tévedés komolyan bosszantaná Önt".³⁴

Ennek a levélnek pontatlan volt a keletkezése, Szenteleky nem 1929., hanem 1930. január 9-én írta. Ezerkilencszázhuszonkilenc januárjában még nem szűnt meg a Vajdasági Írás, Szenteleky csak 1929 decemberében mondta le a szerkesztését. A keletkezés pontatlan voltát igazolja Szirmai *Karambol* című novellájának megjelenése is (Késmárky Károly: *Karambol*. Reggeli Újság, 1930. jan. 5. 13-15.).

A Vajdasági Írásról szóló tanulmányában Bori Imre a Szenteleky-levelek megbízhatatlan datálására építette érveit. Szenteleky 1930. január 2-án kelt

levelében ezt írta Csuka Jánosnak Szabadkára: "Mint talán láthatta, elvállaltam a Reggeli Újság kéthetenként megjelenő irodalmi rovatának szerkesztését, s kérem Önt, küldjön ebbe a rovatba – amely teljesen különálló a főlaptól és egy irodalmi szemle nivóját szeretné elérni – kéziratot."³⁵ Bori ennek alapján állította azt, hogy Szenteleky a Vajdasági Írás megszűnése után nyomban A Mi Irodalmunk szerkesztőjévé vált.³⁶ Csakhogy e levél megfelelő keltezése is egy évvel későbbi: 1931. január 2. Ha másból nem, a szöveggörnyezetéből erre kell következtetnünk: Szenteleky egészen 1930 szeptemberéig nem szűnik meg panaszkodni az irodalmi fórum hiánya miatt, és csak ezután kezdi meg tárgyalásait a Reggeli Újság vezetőivel a melléklet ügyében.

MELLÉKLETALAPÍTÁS ÉS CENZÚRA

A Vajdasági Írás még nem szűnt meg véglegesen, amikor Csuka Zoltán az újvidéki Reggeli Újság kötelékébe lépett.³⁷ Útjegyzeit, színes írásait, alkalmi interjúit és nyúlvaszatokról szóló, terjedelmes riportjait Zsongor álnéven jegyezte, közben pedig buzgón levelezett Szentelekyvel, és lassan megteremtette A Mi Irodalmunk megjelenésének feltételeit.

Csuka nyughatatlan tenniakarása, lendületes szervezőkészsége most már diplomáciai érzékkel párosult. A Vajdasági Írás megfenekléséből okulva, ezúttal teljesen háttérben maradt, és csak egy évvel később, a gyakorlati szerkesztői teendőikben volt Szenteleky segítségére. Maga Szenteleky igen sokáig dr. Vilt Vilmost és dr. Koráni Elemért tekintette A Mi Irodalmunk megteremtőinek.

"Az Írás már nem támadhat többet fel, a mai rettenetes viszonyok között nem jelenhet meg többé magyar irodalmi szemle ezen a tájon. Én súlyos, jelentős dolognak érzem ezt, s éppen ezért verődöm ezekben a fekete, vigasztalan hangulatokban", panaszolja Szenteleky 1930 januárjában Fekete Lajosnak,³⁸ egy hónappal később pedig ennél is vigasztalanabb képet fest a korabeli szellemi állapotokról: "Az állapotok nálunk a magyar szó és a szabad gondolat tekintetében szinte napról napra rosszabbodnak. A végén, sőt talán már hamarosan csak avval a bizonyos byroni mondással vigasztalódhatunk: ... - a gondolkozás joga az utolsó menedékünk."³⁹

Márciusban Szirmai Károlynak megvallja új tervét: "Kézirateit mindenestre megőrzöm, s várom azt a szép, szabad pillanatot, mikor ismét 'szerkeszthetek' abban a (...) magyar szemlében, amely őszintén, meleg szívvel össze akar fogni minden elnyomott, szétszórt (...) értéket."⁴⁰ A "magyar szemle": a Kuncz Aladár szerkesztette Erdélyi Helikon; jugoszláviai terjeszthetősége esetén Kuncz arra tett ígéretet Szentelekynek, hogy a vajdasági magyar írók műveit is rendszeresen publikálni fogja.

A Reggeli Újság vezetői 1930 szeptemberében tárgyalásokba kezdenek Szentelekyvel a melléklet ügyében, Szenteleky azonban kevésbé bizakodó. "Nemrég arról volt szó", írja Szirmai Károlynak, "hogy a Reggeli Újság minden vasárnap négy-öt oldalt adna Irodalom címen, s ezt a rovatot én

vezetném. Nem tudom, valóra válhat-e ez a gondolat. Egyelőre többet várok az Erdélyi Helikon vajdasági terjesztésétől és népszerűsítésétől. Állítólag hamarosan megjön a kolportázs-jog, s akkor talán ismét komolyabb, elevenebb irodalmi életet élhet a vajdasági irodalom.⁴¹

A kolportázs-jog nem jön meg, s a vajdasági publikálási lehetőségek a minimumra zsugorodnak. Októberben Szenteleky felindultan közli Fekete Lajossal, hogy a szabadkai Napló teljesen száműzte az irodalmat, "ezért íróink minden fórum nélkül maradnak"⁴² Ő azonban fórum nélkül is vérbeli szerkesztő, elhivatott irodalomalapító, kultúraszervező: Belgrádba, Újverbászra, Palicsfürdőre, Újvidékre és Padéra küldi leveleit, Óbecsére, Kispestre és Zomborba ír, szinte irodalmi életet szuggereálva íróitársainak. Szirmai Károly el is küldi új írásait a légüres térben munkálkodó, folyóirat nélküli szerkesztőnek, de a Szirmai-írásokat Szenteleky egyelőre nem továbbítja Szabadkára Debreczeni Józsefnek, mert úgy tudja, hogy a szabadkai Naplónál "nagy személyi és irányváltások vannak küszöbön", így tehát van remény arra, hogy a vajdasági magyar irodalom Szabadkán mégis szállásra talál.⁴³

November havában a Reggeli Újság levélben keresi meg Szentelekyt. "A napokban Koráni dr.-tól, az újvidéki plébánostól... kaptam nagyon meleghangú levelet, amelyben a Reggeli (Újság) irodalmi rovatának ügyében kéri tanácsomat, javaslatomat és jóindulatomat", írja Szenteleky egyik újabb levelében. "Valamelyik napon fel fogom keresni, s talán meg tudunk egyezni egy olyan irodalmi rovatban, melyet én szerkesztenék minden más oldálról jövő bebeszólás és nyomás nélkül, az írások rendezes honorálása mellett."⁴⁴ A következő év áprilisában, A Mi Irodalmunk munkatársainak óbecsei irodalmi estje előtt ezt üzeni Draskóczy Edének: "... küldj meghívót dr. Koráni Elemér újvidéki-rókusi plébánosnak is... aki A M. I. tulajdonképpeni megteremtője volt."⁴⁵

Dr. Koráni Elemér az 1802-ben épített újvidéki Szent Rókus-templom plébánosa, a Reggeli Újság intéző bizottságának tagja, a lap külpolitikai kommentárjainak szerzője volt. A húszas évek elején a zombori főgimnázium magyar tagozatának hitoktatója, Hecceg János osztályfőnöke.

"Volt úgy, hogy más tanárokat helyettesített", olvashatjuk Hecceg *A Kalangya indulása* című írásában, "s amíg mi dolgozatot írtunk, addig ő fenn a katedrán kiterítette maga előtt a Le Figaro lepedőjét, és elmerült az olvasásban. Hogy az irodalom közelebről is érdekelt volna, nem látszott meg rajta. Pedig Radies Györgynek, a gimnázium egykori igazgatójának s a szerb népköltészet finomtollú fordítójának volt az unokaöccse...(Koráni) csakugyan plein-pouvoir-t adott Szentelekynek a szerkesztésben, ami ellen a katolikusnak mondott Reggeli Újságban senkinek se lehetett kifogása, ha már a rókusi plébános, a kiszolgált esatapap hagyta, hogy azt közöljön a lap mellékletében a szabadkőműves szerkesztő, amit jónak lát. Hogy ezt a liberális álláspontot Szenteleky tekintélye vagy az irodalom tisztelete kényszerítette-e Koránira és környezetére, ki tudja már!"⁴⁶

Dr. Vilt Vilmos az újvidéki gyógyfürdő igazgató-főorvosa, az újvidéki katolikus hitközség világi elnöke, a Reggeli Újság szellemi irányítója volt. S a jugoszláviai magyar irodalom bőkezű pártfogója: A Mi Irodalmunk és a

Kalangya az ő áldozatkészsége nélkül nem jelenhetett volna meg. Szenteleky meglehetősen lesújtóan vélekedett a maga korának magyar vezetőembereiről. Vilt Vilmosról azonban a megbecsülés hangján szólt: "Viltet jóindulatú... őszintén segíteni és tenni akaró embernek ismerem. A magyarság "vezető-férfiai" közül mindenesetre ő a legrokonszenvesebb.⁴⁷ Nevét csak *A Mi Irodalmunk almanachjának* ajánlása őrizte meg: "Ezt a könyvet – létünk és törekvésünk bizonyítékát – a jugoszláviai magyar irodalommegértő, segítő, nagy barátjának, Vilt Vilmos doktornak ajánlják *A Mi Irodalmunk munkatársai.*"⁴⁸

Szenteleky tehát "teljhatalmat" kapott az irodalmi melléklet szerkesztését illetően, s levelezésében nincs nyoma annak, hogy írói és szerkesztői integritását az újvidéki magyar napilap vezetői megcsorbították volna.

A szabadelvű szerkesztéspolitikát, a nyomdaköltségek és a tiszteletdíjak fedezését a Reggeli Újság és dr. Vilt Vilmos biztosította, az irodalmi melléklet terve, a szerkesztő személyének kijelölése s a melléklet megindítása azonban Csuka Zoltán csendben folytatott előkészítő munkájának az eredménye volt. Mindezt utólag Szenteleky is megtudta. Három hónappal a halála előtt ezt írta Draskóczy Edénc: "... Csuka a megteremtője a Vajdasági Írásnak, *A Mi Irodalmunknak* és a *Kalangyának.*"⁴⁹

A két világháború közötti irodalmunknak Csuka Zoltán volt a kulcsembere. Lapok, folyóiratok, antológiák, almanachok, könyvek és képzőművészeti kiadványok megtervezése és kiküzdése, számtalan műfordítás fűződik a nevéhez – de csak mint költő törekedett elismertetésre, egyéb érdemeit kezei visszaemlékezéseiben is elhallgatta. Önzetlenségére a Szenteleky-levelezés kiadása világít rá legjobban. Ezt a kiadványt Bisztray Gyulával közösen rendezte sajtó alá, s bár a Szenteleky-levelekben a legtöbb korholásban neki magának volt része (Szenteleky sértően nyilatkozott róla), az önmagára vonatkozó részeket nem pontozta ki a publikált szövegben. Pedig megtehetette volna, hisz az élő kortársak (pl. Juhász Ferenc, Lévy Endre, Laták István, dr. Strelitzky Dénes, Tolveth Oszkár stb.) nevét következetesen kipontozta, ha bántóan írt róluk Szenteleky.

A Mi Irodalmunk szerkesztésének és érjesztésének a feltételei kedvezőek voltak Szenteleky immár egy napilap olvasóközönségére számíthatott (a Reggeli Újság akkoriban 5000 példányban jelent meg), adminisztrációs gondjai nem voltak, belső cenzúrával nem kellett számolnia, Csuka Zoltán személyében pedig szorgalmas társszerkesztőre támaszkodhatott. Ennél fontosabb azonban, hogy a Reggeli Újság kisebbségpolitikai iránya 1930-1933-ban azonos volt Szenteleky kisebbségvédelmi programjával.

Az újvidéki magyar napilap az 1929. évi királyi diktatúra után nem folytathatta szérlmi politikáját, mert halogatás nélkül, azonnal és véglegesen betiltották volna, de elődjétől, a Délbácskától megörökölt szellemiségét mondatlanul is megőrizte: 1929 decemberében csak a lap neve változott Délbácskáról Reggeli Újságra (a diktatúra egyik parancsa az volt, hogy el kell törölni minden olyan hivatalos nevet, amely az egykori osztrák-magyar

állam emlékét hordozza, s ez a rendelkezés a földrajzi nevekre is kiterjedt), szerkesztői és munkatársai azonban a helyükön maradtak.

A mondottak jellemzésére ismét egy Szenteleky-levelet idézek.

Amikor Kende Ferenc 1933 júliusában a szabadkai Napló várható megújódását helyezi kilátásba, s felkéri Szentelekyt, hogy csatlakozzék a Naplóhoz, Szenteleky így indokolja meg távolmaradását: "... nemcsak jóindulatú semlegességgel, de őszinte örömmel veszem, ha írónk egy napilapban becsületes hajlékot kapnak. Én persze nem vehetek részt e hajlék megteremtésében... nem akakrom agóniájában otthagyni a R. Ú.-ot. Belátom, hogy a R. Ú. nívótlan, rosszul szerkesztett lap, mégis be kell vallanom, hogy nekem ez a ványadt sajtótermék áll legközelebb a szívemhez..." Majd így folytatja, a szabadkai Naplót jellemezve: "Ha egy lap sohasem foglalkozik a kisebbségi magyar kultúrproblémákkal, a kisebbség kulturális és gazdasági bajaival, az nem érdemli meg a magyar sajtótermék elnevezést... A jugoszláviai sajtóviszonyok igenis lehetővé teszik, hogy öntudatos kisebbségi magyar szellemben szerkesszenek egy lapot... Talán megértheted, hogy amíg a R. Ú. él, addig nem lehetek hűtlen hozzá."⁵⁰

A legnagyobb példányszámú korabeli jugoszláviai magyar napilap, a szabadkai Napló jellegzetesen álkisebbségi lap volt, erre Szenteleky már a húszas években rácszmélt, de különösen a Vajdasági Írás és A Mi Irodalmunk megjelenésének idején tapasztalhatta azt, hogy Fenyves Ferencék közömbösen, sőt ellenségesen fogadnak minden kisebbségi kulturális megmozdulást, minden politikai vagy művelődési önszerveződésről tanúskodó kezdeményezést és mozgalmat.

Kezdetben úgy látszott, hogy Újvidéken jobbak a szerkesztés külső feltételei, mint a keményebben ellenőrzött Szabadkán. (A határszéli városok cenzorai általában zaklatottabb idegzetűek, mint a belső országrészekben lakozó kollégáik.) "Nem találd, hogy az újvidéki ügyész sokkal, de sokkal toleránsabb, mint a szabadkai?", írta Szenteleky Magisternek (Kiss Vilmosnak) 1931 februárjában,⁵¹ legmeghittebb barátjának, Fekete Lajos költőnek azonban a balsejtelméről is beszámolt: "Eddig még az ügyéssel nem volt bajunk, bár mindig drukkolok kissé, hogy egy erősebb, öntudatosabb szó felborítja az egyensúlyt, s akkor megint vissza kell zsugorodnunk a puhányos lagymatagságba. Viszont írni kell, önmagunkat kell adnunk, életünket, vágyainkat, élni akarásunkat és panaszainkat. Igazad van, hogy ezt lírai formában jobban, hatásosabban, sejtésesebben lehetne feltálatni, de nincs igazi nagy lírikusunk."⁵²

Balsejtelmői csakhamar beigazolódnak. Nógrády Dezső (Csuka János) egyik cikke ürügyén az ügyészség elkobozza A Mi Irodalmunk 1931. május 3-i számát.

"Gondolhatod, mennyire bosszant ez az elkobzás", írja Szenteleky Szirmai Károlynak, "hiszen én minden írást állampédelmi szempontól is megvizsgállok, és a kifogásolt krónikában semmi olyasmi nem volt, ami felkarcolhatta volna az állami hatóságok jogos érzékenységét... Persze, résen leszek, a cikkek hangját még jobban letompítom, a káka még simább lesz... esomót azért mégis lehet találni rajta, ha annyi rosszindulattal látnak a kereséséhez."⁵³

Ugyanez év karácsonyára megjelenik a *Reggeli Újság* ingyenes könyvmelléklete, *A Mi Irodalmunk Almanahja*, s az ügyészség megcsonkíttatja a kiadványt: kivágatja az almanach 9-10.lapját, amelyen Adorján András *Tiszai ének és Két halott* című verse kapott helyet.

A *Reggeli Újság* vezetőit az újabb ügyészi beavatkozás valószínűleg megijesztette, lapbetiltástól tarthattak, mert Csuka Zoltán, rá nem jellemző módon, ezúttal szemrehányásokkal illeti Szentelkyt.

"Kedves Zoltán", válaszolja dühtől remegve, de nyugalmat színlelve Szentelky, "elkésve, de összegezve válaszolok leveleidre. Rosszul esett, hogy a cenzúra ügyében olyan türelmetlenül támadtál rám. Én vallom és vállalom, hogy az elküldött kéziratok között semmi sem volt, ami az állam érdekeit sértette volna. Patológias érzékenységgel, idioszinkráziás idegrendszerrel persze nem számolhatok." (Csuka ezt gondolhatta magában: – Pedig számolhattál volna, mert kettőnk közül te vagy az orvos, nem én.) "Szinte önmagamat vádoltam, hogy jóval a határ előtt megtorpantam. Szerintem manapság, mikor a pesti lapokat beengedik, s a pesti rádió hullámai elé sem találtak fel rádiócenzúra-készüléket, egy józan és a rezsimet híven szolgáló cenzor nem találhat kivetni valót egy tiszai versben, vagy ettől a kifejezéstől sem ijedhet meg: 'igába törettünk', mikor az iga semmi esetre sem vonatkozik az államra. Adorján András verseinek kitépése enyhén szólva: örülség. Szeretném ezt a cenzornak is tudomására hozni... Ami engem illet, én vigyázok, mint ahogy eddig is vigyáztam, de örült agyvelőkkel szemben tehetetlen vagyok. Ne érts félre, jól tudom, milyen időket élünk, azt is tudom, mi a cenzor feladata. De a diktatúrában is van némi logika, valami rendszer, s nekünk ehhez és nem rémképekhez meg féleszű cenzorokhoz kell alkalmazkodnunk."

S mivel Csuka Zoltán és a *Reggeli Újság* emberei nem a politikai megbélyegzéstől, hanem a lapbetiltással járó anyagi esőtől tartanak igazán, az üzleti és pénzügyi dolgokban járatlan Szentelky másféle, fondorlatosabb érvet is kovásol *A Mi Irodalmunk* kisebbségpolitikájának megőrzése érdekében: "A (szabadkai) *Napló* gerinctelenségét és feltétel nélküli megalkuvását mindenki elítéli. Ha mi is ezt a megalkuvó politikát követjük, akkor nemesak erkölesileg, de üzletileg is súlyos hibát követünk el.⁵⁴ Érvelése azért sántított, mert a *Napló* megalkuvó politikája üzleti értelemben nem bizonyult súlyos hibának, üzletileg kimondottan kifizetődő volt: Fenyves Ferenc lapja titkos állami szubvencióban részesült, ami a korabeli kisebbségi lapokat sem általánosságban, sem konkrétan nem jellemezte.

Az újvidéki ügyész e két alkalommal cenzúrázta *A Mi Irodalmunk*at, s ez azért meglepő, mert a Szentelky szerkesztette mellékletben nem csupán sejtéses versek és allegorikus novellák, de bátor kisebbségpolitikai cikkek is napvilágot láttak.

PROGRAMCIKKEK, VITÁK

A két világháború közötti jugoszláviai magyar irodalom a hivatali, "államvédelmi" cenzúra s az öncenzúra irodalma volt, eszmei tartalmainak vizsgálata közben erről gyakran megfélekedünk. Az 1929. január 6-i királyi diktatúrát követő idők szellemi mozgalmi és alkotásai csak tágabb társadalmi összefüggésekben nyerhetik el valóságos jelentésüket: a diktatúra éveiben a cenzúra szigorodott, az öncenzúra pedig írók és újságírók "természetes" reflexévé vált.

A magyar kisebbség ebben az időben gazdasági szervezeteitől, társadalmi egyesületeitől, művelődési intézményeitől és középiskoláitól is meg volt fosztva, csupán a sajtója volt viszonylagosan fejlett.⁵⁵ Szenteleky és követői úgy látták, hogy ilyen körülmények között az irodalomra hárul a kulturális azonosságtudat megőrzésének feladata. Ebben szerepe volt a magyar szellemi élet hagyományainak is, mégis, amit ma beszűkült kulturális tudatnak, kórosan egyoldalú irodalomközpontúságnak mondunk, az jórészt a kor adottságainak a következménye: az irodalom akkor lesz menedékké, amikor már nincs másféle menedék.

Így válik számunkra is érthetővé az irodalmi kérdésekben közömbös és konzervatív újvidéki Reggeli Újság irodalmi megújulása a harmincas évek elején.

Elődjének, a Délbácskának nem volt határozott irodalmi arculata. Tárcarovatában főként magyarországi szerzők másodközlésű munkái, a külföldi irodalom tucattermékei, s a helybeli intelligencia: újvidéki szépasszonyok és aranyifjak első ábrándos zsenjei kaptak helyet. Két állandó költőmunkatársának, Kováts Antalnak és Fekete Lajosnak a versei nem alakíthatnak ki egységes irányt a lap heterogén irodalmi közleményeinek tengerében. A konzervatív ízlésű Kováts Antal egyébként is alkalmatlan lett volna bármiféle irányadó szerepre, a forradalmi indulatú Fekete Lajos pedig emigráns volt (a magyar Vörös Hadsereg egykori tisztje), a hatóság szemében megbízhatatlan elem, akinek a verseit a katolikus Délbácska emberbaráti okokból közölte (Fekete megélhetési gondokkal küzdött), de aki irodalmi értelemben társtalan volt a szerkesztőségben: szociális érzékenységre valló, sötét tónusú szabad versei belevesztek Csató Kálmán, Beniczky Lenke, Bársony István és más magyarországi szerzők műveinek álmosító sokaságába.

Az újvidéki Délbácska és utóda, a Reggeli Újság felszínen kívánta tartani a kisebbségi kérdést, de kezdetben erre nem látott lehetőséget. A királyi diktatúra kikiáltása után az újvidéki magyar napilap már-már külpolitikai szemlévé alakult át: belföldi vonatkozású híryanagya gondosan preparált hivatalos közleményekből állt össze, kommentárokot okosabb volt nem közölnie, a magyar kisebbség létkérdéseiről: a tömeges nincstelenségről, az anyanyelvi iskoláztatás súlyos helyzetéről, a magyar társadalmi és művelődési egyesületek felszámolásáról pedig nem írhatott.

Csuka Zoltán és Szenteleky Kornél kisebbségi érdekű kulturális program-

ja ilyen körülménynek között a megszólalás lehetőség rejtette magában; ezt ismerték fel benne a Reggeli Újság vezetői. (Fekete Lajos akkoriban már Magyarországon élt; irodalmi tevékenysége miatt a hatóság 1929 őszén kiutasította az országból.)⁵⁶

Társadalombírálatát és kisebbség-öntudatosító programját Senteleky irodalmi tárgyú cikkeiben fogalmazta meg. Publicisztikai írásainak és tanulmányainak posztumusz gyűjteményeit átlapozva olyan benyomásunk támad, hogy gyakran csak irodalmi témát keresett politikai mondanivalójának kifejtéséhez.

A kisebbségi írók politikai-erkölcsi-alkotói felelősségét a Kalangyában közölt *Írói felelősségünk* című írásában emelte ki:

"Régente az író az eszményért, az igazságért kész volt meghalni, a leírt szó szent volt, a felelősséget minden író természetes dolognak tartotta, minden író mélyen hitt abban, amit leírt, és amit nyilvánosságra hozott. Az írástudó nem volt üzletember, nem kereste a közönség, az állam, a politikai áramlatok kegyét, nem hódolt a divatnak, olcsó, időszerű jelszavaknak, hanem az igazságot hirdette a legmerészebb hittel, a legteljesebb felelősséggel."

"... kevesen, nagyon kevesen vannak, akik ma vállalják az igazságot, s ezek a kevesek se tartoznak az úgynevezett polgári irodalom írástudói közé."

"(Julien) Benda igazságainak és megállapításainak visszhangjaképpen, a kisebbségi... (helyzethez) alkalmazva mondta ki Berde Mária annak szükségességét, hogy az erdélyi írónak vallani és vállalni kell sorsukat, vallani és vállalni az elhivatottságot és az ezzel járó felelősséget. Berde Mária szózata viharos visszhangot váltott ki, az iránymutatás és célkitűzés zavart, lelkesedést, felelősséget váltott ki, s az eredmény végül is az lett, hogy az erdélyi irodalom mélyebb hitet hapott, az írók felelősségérzete fokozódott, törekvéseik tisztázódtak. Vallani és vállalni a kisebbségi sorsot, a kisebbségi problémákat, az eszményi köteleltséget: jobb, tökéletesebb népet nevelni, és ezzel hozzájárulni az új és jobb világ felépítésének munkájához, az új emberiség megteremtéséhez. Alig hiszem, hogy az erdélyi irodalom e mély és megejtő hit nélkül eljutott volna a mai magas színvonalához, tudott volna lelkes értékelőket és olvasókat toborozni."

"Az erdélyi igazság a mi igazságunk is... Nekünk is vallani és vállalni kell sorsunkat, problémáinkat, és úgy kell hirdetniünk igazságunkat, mint ahogy azt a múltak írástudói tették. A mi feladatunk nem lehet szórakoztatás, mutatványos bűvészkedés, a csepűragók könnyelmű bohóckodása – ez különben sem volt soha a művészet célja. Vissza kell térniünk a nagy példákhoz..."

"Ki ne látná társadalmunk ezernyi fekélyét, de kevesen vannak, akik milderre őszintén rámutatnának. Az írástudók legnagyobb része vakok és süketek módjára mosolyog, mintha nem látnák a bajt, nem hallanák a beteg szervezettel siralmas nyögdecését."

"A kisebbség élete és világszemlélete... egységesebb, az osztálytagozódás elmosódottabb, hiszen a kisebbségi sors már maga is elproletarizálódást jelent, ezért a kisebbségi író felelőssége koncentrációdik, hatványozódik, minden leírt szónak megsokszorozódik a súlya és jelentősége. Itt már nem lehet

könnyelmű, szeszélyes, hitetlen játékot űzni a szavakkal, a szépséggel, az eszmékkel és az igazságokkal. Itt vallani és vállalni kell a leírt szót és az azzal járó felelőséget. Adott-e valamit az író írásával népének? Vállalta-e népének sorsát, baját, problémáit és vágyvilágát?"

S amit sokszor csak áttételesen, burkoltan, cenzúráképesen fogalmaz meg Szentelcky, azt ebben az írásában nyíltan hirdeti:

"Itt most nem külsőségekről van szó, helyi színekről, bácskai tájképekről és hasonló felszínes színhatásokról. Itt arról van szó, hogy a kisebbségi író átérzi-e írói felelőségét, mely reá fokozottabb súllyal nehezedik, átérzi-e, hogy csak hittel, mélyen átértett és fel-feltörő igazságérzéssel lehet és szabad írnia, hogy vallani és vállalni kell az igazságot, mint a rinascimentio kiváló írástudói, és hinni kell abban a teremtő eszményben, mely népének és az egész emberiségnek tökéletesedését szolgálja."⁵⁷

Ezek a szemelvények fejezik ki leghívebben, mire törekedett valójában A Mi Irodalmunk és a Kalangya szerkesztője, milyen jelentéstartalmakat hordozott a húszas évek fordulóján s a harmincas évek elején a couleur locale fedőneve, s milyen mértékben politizálódott át az irodalom fogalma kisebbségi viszonyaink között.

Irodalomtörténeti összefoglalóinkban erről kevés szó esik. Stílustörténetileg osztályozzuk, eszméileg elbíráljuk és esztétikailag minősítjük a kisebbségi korszak irodalmi műveit és programjait, de óvakodunk attól, hogy a korabeli kisebbségi helyzetről valamit is mondjunk. Az újabb keltezésű irodalomtörténeti tárgyú írások közül csak Herceg János és Szeli István Szentelcky-kommentárjai hitelesek igazán, mert nem tévesztették szem elől a Szentelcky-cikkek valóság tartalmát.

Érdemes sorra vennünk A Mi Irodalmunk legfontosabb programcikkjeit: irodalom- és eszmetörténeti tanulással szolgálnak.

Ifjúság és irodalom című írásában Szentelcky kifejtette, hogy új irodalmat kell teremteni, olyat, amelyben a tájhaza, a "petite patrie" élete, a nép és a táj lélegzése érződik, s amelyben a jelenkor problémái öltenek testet; csak ilyen irodalom válhat tényezővé az ifjúság nevelésében, műveltségének és öntudatának fejlesztésében, világszemléletének tisztulásában. Az ilyen irodalom egyszersmind az asszimiláció elleni küzdelem fegyvere is: Közép-Európában, az etnikai tarkaságok között, a regionális vonzódásoknak jóval több a jogosultságuk, mint a nemzetileg homogén országokban. A jugoszláviai magyar ifjúság "öntudatosan vagy öntudatlanul keresi érzelmi, népi hovatartozását", mivel azonban "semmiféle egyesülése és szervezettsége" nincs kívánatos volna, hogy "legalább az irodalom hozná őket össze, és adná meg a tétován elinduló embereknek azt a biztos érzést, hogy olyan családhoz tartoznak, amely sok fényt és értéket adott a világ irodalmának".⁵⁸

A világ irodalma ugyan akkor sem vett, és ma sem igen vesz tudomást fényeinkekről és értékeinkről, Szentelcky azonban tisztában volt azzal, hogy a beolvadás elleni harcban mekkora jelentősége van a nemzeti önértzetnek és az emberi méltóságtudatnak, s jól tudta azt is, hogy nemzeti irodalmunk legjobb alkotásainak ismerete önértzetet: tartást kölesönözhet a felnövő új nemzedéknek. Aki kellő időben olvassa el a *János vitézt* meg a *Toldit*, A

köszívű ember fiait s az Egri csillagokat, nem elveszett lélek a magyar kultúra számára.

Tematikailag ehhez az írásához kapcsolódik a szabadkai Órtűz megjelenését köszöntő cikke is.

"A jugoszláviai magyar ifjúság... tizenhárom évig tétován, tompa öntudattal tévelygett a halott arcú minden-mindegyek között, a közöny szótlan és szenttelen földjén", írja majd örömmel állapítja meg: a szerény, mindössze hatvan példányban hektografált szabadkai ifjúsági lap kiadása: szembefordulás a közönnyel. A megjelent számokban máris "... sok olyan cikket találunk, amelyek valóban az ifjúság érdeklődési körébe esnek, annak művelődését szolgálják, annak céljait öntudatosítják. Így az ifjúsági problémákkal foglalkozó vezércikkek, a marxizmusról szóló nyugodt hangú ismertetések, a zagrebi és beogradi egyetemi életről küldött beszámolók, a figyelők eredeti szempontjai, sőt a gyengébb szépirodalmi írások sem tévesztik el az igazi célt: az ifjúság szellemi nívójának magasítását... jobb jövőjének előkészítését". Konklúziója egybecseng a Kéve előszavát író, a cselekvő munkát szorgalmazó Csuka Zoltán korábbi érvelésével: "pesszimista életszemlélettel még senki sem alkotott, még senki sem vitte előre a világ, népe vagy saját maga sorsát."⁵⁹

Szenteleky egy virtuális kisebbségi kultúra szükségletei és lehetőségei szempontjából vizsgálta meg a szabadkai fiatalok lapalapítási kísérletét, s mivel szándékukat közösségi értelemben hasznosnak látta, gyengébb szépirodalmi munkáik esetében is talált mentséget számukra.

A szintén fiatal Komáromi József Sándor nem hektografált, hanem korszerű nyomdatechnikai eljárással készített Zivatar című folyóiratát is szándéka és iránya felől közelíti meg, s tétovázás nélkül, határozottan elutasítja, mert "Hit nélkül, világszemlélet nélkül, és – ami a legszomorúbb – tehetség nélkül" akar új irodalmi csoportot toborozni maga köré.

A visszautasítottak zászlóbontása című írásában fogalmazza meg szerkesztői célkitűzését is, amelyet A Mi Irodalmunk egészében tükröz majd:

"... mi minden halovány magyar tehetséget meg akarunk menteni nyelvünk és kultúránk számára. Akiben a tehetség morzsáját véljük csak felfedezni, az mindjárt nyilvánosságot kap nálunk, vállveregetést, biztatást, lelkesítést, irányítást, nehogy a legcsekélyebb érték is elvesszen a nagy szegénységünkben, nehogy lelkiismeretünk amiatt nyugtalankodjék, hogy visszautasítottunk egy olyan nehezen induló, önmagával küszködő tehetséget, aki később, magára találásában, némi külső támogatás után erős fejlődésnek indult, s kultúránk becses munkása lehetett volna. A tehetségek útja talán sehol sem annyira szabad és könnyű, mint minálunk. Még világszemléleti korlátokat sem ismerünk a feltörő tehetségnél." "Az a vád, hogy mi dilettánsokat tenyészünk, nem éppen alaptalan, de mi a dilettáns szónak más értelmet és jelentőséget adunk..." Majd így folytatja, visszatérve Komáromi Zivatar című folyóiratára: "Itt nincs szó új irodalomról, új irányról... a visszautasítottak irodalmának nincs új hite, iránya, célkitűzése vagy éppen világszemlélete." "Itt egyszerű szerepelni akarásról van szó.

Néhány nyilvánosságra áhítózó ifjú minden ízlés, önkritika és nemesebb cél nélkül pódiumot akar magának teremteni...⁶⁰

Csuka Zoltán egy héttel a Szenteleky-bírálat közlése előtt ítéletet mond a Zivatarról: tömören s közérthetően szellemi zagyaságnak minősíti.⁶¹ E két, majdnem azonos tartalmú írás egybehangolt szerkesztői munkára vall: a melléklet irodalompolitikájának fogalatai.

Érdeemes közelebről is megvizsgálunk Csuka és Szenteleky vitacikkét.

A Mi Irodalmunk két legnevesebb embere szokatlan hévvel támad egy új magyar "irodalmi és művészeti szemlé"-re, jóllehet állandóan azt hangoztatják, hogy minden halovány magyar tehetséget, a legcsekélyebb értéket is meg kell menteni ezen a tájon. Bírálatuk a Zivatar munkatársainak tehetségtelenségét veszi célba, de nem ez volt a fontos. Maga a tehetségtelenség bélyegzett Komáromi, Zivatar előtti "korszakában", három verset meg egy polemikus jegyzetet publikált A Mi Irodalmunk hasábjain.

A Zivatarnak az volt a legfőbb hibája, hogy nem tükrözött semmilyen nemesebb célt, értsd: nem képviselt semmilyen kisebbségi érdekű irányt, s hogy a gyér és öntudatlan olvasóközönséget elrettentette irodalmunk értékeiből, értékesebb szemléitől.

Ezekben az években Csuka Zoltánt és Szentelekyt már a dolgok gyakorlati oldala is aggasztja. "Közönségünk érzi", írja Szenteleky, "hogy a hazai magyar írással szemben másképpen kell állást foglalnia, mert itt nem egyedül irodalmi kérdésekről van szó. A szerepelni akaró visszautasítottak közönségünknek ezt a tájékozatlanságát használják ki, a helyes értékelés bonyolultságára számítanak... közönségünk egy része... azt hiszi, hogy helyesen cselekszik, ha pártolja ezeket az ifjakat, hiszen egyre azt hallja, hogy kötelessége támogatni és megbecsülni a vajdasági magyar irodalmat. Mikor azonban rájön arra, hogy ezek a visszautasítottak visszaéltek jóhiszeműségével... igaztalan lesz, általánosít, és elégedetlensége, ellenérzése a jugoszláviai magyar irodalom ellen fordul..."⁶²

Szenteleky Kornél és a Kalangya című tanulmányában Szirmai Károly azt írta, hogy az első számottevő folyóirat-kísérlet, a Vajdasági Írás nem fedezett fel új írókat. "Ez már a Kalangya s A Mi Irodalmunk korszakába esik".⁶³ Természetes hát, hogy Szenteleky a melléklet hasábjain vissza-visszatér az ifjúság és az irodalom témájára, hogy kéthetenként, később pedig hetenként közölt szerkesztői üzenetekben tanácsal látja el a fiatal tollforgatókat, s hogy külön cikket szentel az irodalmi önképzés kérdésének.

Ennek az írásának fontosabb a háttérrelje, mint a nyilvánosságra hozott, kinyomtatott szöveg. A Mi Irodalmunk körüli bajokat magam is érzem, írja 1932 februárjában Fekete Lajosnak, "és sokszor szeretnék visszavonulni eredménytelen munkám miatt. De kinek adjam át helyemet?... Senki sem látja és érzi, milyen vitális problémákról van itt szó: egy új nemzedéket nevelni, teremteni, öntudathoz és a magyar írásművészethez segíteni... Nem várok elismerést, hiszen munkámat senki sem tekintheti át... de ezek a felületes, fitymáló megjegyzések fájnak. Kristálynak, Magisternek, Sziráknak és Czákó Tibornak már mégis illene tudni, mi az itt: irodalmat csinálni és írókat nevelni, mikor a mai húszévesek közül már senki sem tud magyarul írni, és

Vörösmartyról, Petőfiről vagy Aranyról legfeljebb csak hallottak... Ha nem látnék tovább az egyéni hiúság, a jelen pillanat látókörén, már rég otthagytam volna a vajdasági irodalmat, s ma szép francia könyveket olvasnék, a zongorámmal meghittebb barátságot kötnék, s talán itt-ott írnék is valami 'örökérvényűt'. De így magyartalan kéziratokat javítok, biztatgató leveleket írok, lelkesíteni próbálok, és néha fáradt, köhögős éjszakáimban hiszem is, hogy nem hiába lelkesítek".⁶⁴

Lőrinc Péter emlékirataiból tudjuk, hogy a Szervezett Munkás "élesen elítélte az úri irodalom szereplőit és azokat, akik együtt haladnak az úri politikusokkal és irodalmi kiszolgálóikkal... osztály nélküli kultúrát és irodalmat prédikálva".⁶⁵ A Szervezett Munkás 1928 decemberében azt írta Szentelekyről és a polgári írókról, hogy ezek "... ellenünk, a mi szabadságharcunk ellen vállalták a szellemi rendőrök kétes szerepét..."⁶⁶ Szentelekytől csakugyan idegen volt az osztályharc elve, de semmi köze nem volt az úri politikusokhoz, a Vajdasági Írásban és A Mi Irodalmunkban a kommunista írók műveit is közölte, és nem szellemi rendőr, csupán szellemi ember: értelmiségi volt, a legnemesebbek közül való: láztól vacogva, halálos betegen is sorra járta a szegény sorsú sziváci és Szivác környéki szerbeket, németeket, magyarokat, bunyevácokat, ingyen gyógykezelt és ingyenes gyógyszerrel látta el őket, maradék szabad idejében pedig olyan munkát végzett, amelyet az osztályharc kiéleződése idején is el kellett végeznie valakinek. Egyebek között: az új írónemzedék magyartalan kéziratának a javítását.

A királyi Jugoszlávia elnemzetlenítő iskolapolitikájának következtében vidékünkön a húszas-harmincas években már nem számított ritkaságnak, ha egy magyar nemzetiségű fiatal csak cirill betűvel tudta leírni a nevét. Herceg János pontosan fogalmazott: Szentelekyt nem vezérkedési hajlam, hanem mélyebb kötelességérzet ösztönözte munkára.

Irodalmi önképzés című jegyzete nevelő szándékú, s ezért visszafogottabb hangú írás, mint Fekete Lajoshoz intézett levele. Felsorolja, hogy mi mindenben nyilvánul meg az új nemzedék fogyatékos irodalmi felkészültsége, de nyomban magyarázattal is szolgál: "Hiszen iskoláit, egyetemi tanulmányait, hivatalos érintkezéseit nem magyarul végzi, anyanyelve tehát nem fejlődik táguló ismeretkörével. Éppen ezért sokaknak az olvasás is már nehezükre esik anyanyelvükön." A kiutat az önmagát képző és csiszoló tehetségben látja, meg némi társadalmi gondoskodásban: az egyesületi könyvtárak ne csak szórakoztató regényeket, hanem nyelvészeti és irodalomtörténeti műveket is vásároljonak, a Magyar Közművelődési Egyesület pedig tömör, érdekes, "a ma látószögéből nézett és kisebbségi viszonyainknak megfelelő" magyar irodalomtörténeti füzeteket adjon ki.⁶⁷

A meglevő mellé új irodalmi nemzedéket akar teremteni, s megszabja az általa helyesnek vélt kritika mércéit is.

A harmincas évektől kezdve egészen napjainkig sokan idézték Szenteleky vonatkozó sorait, többnyire gúnnyal, megvetéssel; sikerült is kellőképpen lejáratniuk "Szeressük azt, ami a miénk" jelmondatú programját – bírálói és ellenlábasai csupán a lényegről: e program társadalmi háttéréről és politikai összetevőiről, a kulturális életlehetőségeitől megfosztott magyar kisebbség

korabeli állapotáról feledkeztek meg. Szenteleky kultúraszervező, irodalom-alapító küzdelme nem légüres térben és nem elegáns európai szalonokban zajlott, olyannyira egy adott történelmi korszak produktuma, hogy társadalmi összefüggéseiből kiragadva egyszerűen értelmét veszti.

Esztéticizmussal határos mai irodalomszemléletünk szinte mindenben ellentmond Szenteleky irodalomfelfogásának, de hogy egyáltalán ellentmondhat, az nagyrészt éppen az ő érdeme: a maga lehetőségei szerint mindent megtett azért, hogy a jugoszláviai magyarság átvészelve kisebbségi életének leg-súlyosabb éveit, hogy eközben ne ringassa magát az irrendentizmus illúziójában, s hogy öneréjéből fennmaradjon, sőt tovább is lépjen, amikor majd erre lehetősége nyílik.

Mindezt Szenteleky kisebbségi színezetű kritikakoncepciójának a bevezetőjeként kellett elmondanom, A helyes kritika című hírhedt írása ugyanis nem a rangosabb, igényesebb Kalangyában, hanem "írókéző akadémiájának" közlönyében (Czakó Tibor), A Mi Irodalmunkban jelent meg.⁶⁸

A helyes kritika az életkörülmények, a szociális, a földrajzi és a politikai adottságok figyelembevételével íródik, állapítja meg a bevezetőben, "mert az értékek ma az életben gyökeresnek, és nem a betűben". Nem nehéz felismernünk: társadalmi szempontból igaza van, esztétikai tekintetben azonban téved. Társadalmi nézőpontból igaza van, mert nem a betű, hanem az élet az igazán fontos, az oksági sorrendet kockázatos volna feleseresélni; igaza van abban is, hogy a jugoszláviai magyar irodalomnak önállóvá kell válnia, mert csak öneréjéből maradhat fenn – ezt az önállósulást azonban a teljes esztétikai relativizmus árán véli elérhetőnek:

"Ma már nincsenek abszolút normák, mindenütt és örökkön érvényes igazságok. Az a kritika, amely igaz és helyénvaló Pesten, hamis és igaztalan lehet Kolozsvárott, vagy akár nálunk. A kritikusnak meg kell érteni(e) az új irodalmak helyzetét... fejlődési lehetőségeit, akadályait, és sajátos, eredeti értékeit."

"A mi kritikusunk nem ítélni kurtán és keményen törvénykönyvekre és paragrafusokra hivatkozva, mert ilyenek még nincsenek. A mi kritikánk első és legfőbb kötelessége a megértés. A környezet, a kisebbségi sors megismerése és figyelembe vevése... Elhivatott kritikusunk metsszen, gyomláljon, de azt is megértéssel, szeretettel és nagy óvatossággal, nehogy ártson ott, ahol minden fűszálra, minden gyenge rügyecskére szükség van."⁶⁹

Ez az a pillanat a jugoszláviai magyar irodalomban, amikor "önnön értékrendjének kialakítására kényszerült a 'vidékiesség'", amikor "alapvető vonásaiban önmagának vált mértékévé", ahogyan Bori Imre írta; amikor a "védekező kollektivitás" eszméje lép a tisztán irodalmi szempontok helyébe. Babits Mihály szavaival: "Ahol a pusztaság fenyeget, ott öröm a fű, akár milyennek alacsony, s még a kórót is virágszámba vesszük."⁷⁰

A regionalizmus elve nem csupán negatívumaival volt jelen A Mi Irodalmunk (többnyire Szenteleky által írt) vezércikkeiben és glosszáiban.

A húszas évek irodalmi vitáiban Szenteleky is a hagyománytalanság és a szellemi légüres tér állapotát, "a múlt, az elkezdett irány, a lefektetett alap"

hiányát panaszkolta fel, s Vajdaságot tespedt, művészietlen lapálynak látta, ahol "nincs semmi, de semmi emlék"⁷¹ *Útmutató* című írásában, Bartók és Kodály munkáját méltatva, s a szegedi egyetemi hallgatók néprajzi gyűjtésére hivatkozva, önvizsgálatot tart:

"Nekünk is meg kellene szívlelnünk ezeket a példákat. Eddig még senki sem látogatta meg a bácskai és bánáti magyar tanyákat, még senki sem jegyezte fel egyetlenegy igazi magyar parasztnótát." (Ez nem fedte a valóságot: Szentelekynek nem volt tudomása Kálmány Lajos vidékünkre is kiterjedő gyűjtéséről.) "... kötelességünk, hogy ismerjük népünket, hogy megismerjük... sajátos, különleges művészi és szellemi értékeit." S elutasítva az individualista szemléletet, ismét megfogalmazza a kisebbségi írók feladatát: "A mi munkánk mindig kollektív kell hogy legyen, mindig kultúránk szolgálatában áll, mindig általános szellemi nívónk emelésére törekszik. Ezért kell keresnünk kapcsolatot népünkkel, ezért kell értékeket cserélnünk elhagyott tanyákon, elhagyott lelkekkel."⁷²

A melléklet hasábjain már 1931 februárjában vita bontakozik ki a nyelvi kérdésekről.

Nyelvi problémák című cikkében Szenteleky (ismét tájékozatlanul) azt írja, hogy vidékünkön a magyar nyelv nem él nyelvjárásokban, "s így a dialektusokkal járó zárttság, önállóság és szívósság hiányzik belőle." Nyelvünk városias, "majdnem irodalmi, szóval nem gyökeredzik mélyen a néplélekben, mert annak sajátos ízeit nem fejezi ki". Elmondja aztán, hogy szókinszünk sorvadóban van, nyelvünk mind több idegen elemet vesz fel, szerkezete egyre ingatagabbá válik, s hogy a jugoszláviai magyar sajtó nem tud magyarul. Cikkét intelligenciával zárja: "A kisebbségi sors fokozottabb szellemi felkészültséget, szívósabb munkát követel. Meg kell tanulnunk a hivatalos nyelvet, ha nehezen menne is, mert ezt az okosság és az élet parancsolja, viszont fejleszteni, ápolni kell anyanyelvünket, hogy alkalmas, modern hangszere legyen gondolatainknak".⁷³

Cikkére Bogner József válaszolt.⁷⁴

A kisebbségi magyarság nyelve nem homogén egész, írja Bogner, amiről Szenteleky beszél, az csupán a városokban használt köznyelv; ennek tisztasága vagy tisztátalansága az e nyelvet beszélők általános műveltségétől, az iskolától és a sajtótól függ. Köznyelvünk romlását Bogner társadalomtörténeti változásokkal magyarázza:

"Magyar értelmiségünk, művelt középsztályunk az uralomváltozás óta lihetetlen átalakuláson ment keresztül. Először szám szerint mmegkisebbedett..." (tízezernél is több lehetett azoknak az értelmiségieknek a száma, akik a Monarchia összeomlása idején Magyarországra menekültek, s több ezen voltak azok is, akik az opciós jog leteltéig katonai kísérettel vagy onként elhagyták a Szerb Horvát-Szlovén Királyság területét) "... másodsor, elvesztette vezető szerepét, mind jobban és jobban háttérbe szorult, harmadszor az utánpótlás messze elmarad minden tekintetben az elődöktől... Műveltségünk hanyatlásával együtt járt köznyelvünk lezüllése. A műveltségben irányt vesztő nyelvvezérek nem volt többé képesek a helyes és a helytelenül megkülönböztetni."

Mindezt, persze, Szenteleky is jól tudta. Bogner József válaszcikkének lényege: a nyelvi gyökértelenség tagadása. Udvarias formában, de határozottan cáfolja Szenteleky állítását: igenis vannak nyelvjárásaink. "Különösen nem ismerem el a tisztátalanságot a nép ajkán élő nyelvjárásainkban, melyeknek létezését Szenteleky hajlandó volna kétségbe vonni", írja. S tervvel lép elő ő is, de konkrétabb és reálisabb tervvel, mint A Mi Irodalmunk szerkesztője: "... építsük fel mai köznyelvünk romjaiból nyelvjárásaink szilárd pilléreire... azt az új magyar nyelvet, mely megváltozott viszonyaink között hű kifejezője lesz gondolatainknak".⁷⁵

Ezekben az években tehát nem csupán az új, önálló, kisebbségi magyar irodalom és kultúra, de az új, kisebbségi magyar nyelv gondolata is felmerült Szentelekyék körében – tanácsalanságra készítette bennünket ma is. Az élet első parancsa az alkalmazkodás, írta egyik vitacikkében Szenteleky, s ezt a gondolatát aligha kérdőjelezhetjük meg – de miért lett volna szükség új magyar nyelv megteremtésére is?

A húszas és a harmincas évek kisebbségi magyar sajtójában már érzékelhető a nyelvi elhasonulásnak az a folyamata, amely az új politikai helyzetben indult meg vidékünkön. Kezdetben íróink ennek nem tulajdonítottak jelentőséget: arról volt szó csupán, hogy az új ország új törvényhozása, új rendeleteinek a szövege felkészületlenül érte a sajtó embereit, a jog- és nyelvtudományban járatanabb újságírók nem mindig találták meg az idegen fogalmaknak megfelelő magyar szakkifejezéseket, nehézkes, bizonytalan, idegenszerű volt a fordításuk. Sem a szerb nyelvet, sem a magyar szaknyelvet nem ismerték eléggé. Miután a magyar megszűnt a hivatalos érintkezés nyelve lenni, s a szerb váratlanul államnyelvvé lépett elő, nap nap után nyelvi problémákba ütköztek az emberek. Kiderült lassan az is, hogy nem minden szerb fogalomnak van magyar megfelelője, a két nyelv más-más rendszert alkot, s e két nyelvi rendszert valamiképpen egyidejűleg kell működtetni ahhoz, hogy a kifejezendő gondolat ép maradjon, a kifejezés pedig pontos és szabatos legyen.

Az egyetemes (egységes) magyar nyelvhez való ragaszkodás természetes igénye volt minden magyar írónak és újságírónak, de ezt az igényt már kezdetben az alkalmazkodás parancsa keresztelte. Keresztezi sokszor ma is. *A szerbhorvát nyelv hatása a jugoszláviai magyarok szókincsére* című tanulmányában, amely 1970 novemberében jelent meg A Hungarológiai Intézet Tudományos Közleményeiben, ezt írta legjobb nyelvészünk, Kossa János (Kek Zsigmond):

"A jugoszláviai magyar nyelv... óhatatlanul mindinkább regionalizálódik, provincializálódik. Ez pedig nemcsak azt jelenti, hogy mindinkább eltávolodik az egységes magyar nyelvtől, hanem azt is, hogy teljesen megreked fejlődésében. Egy erős külső hatásnak kitett provinciális nyelv nem képes önálló fejlődésre, mert természetszerűleg csupán külső forrásokból merít. A kevertnyelvűekben ily módon mindinkább elsorvad az anyanyelvi kifejező-készség, a szó- és kifejezésalkotás, egyszóval a nyelvteremtés képessége. A nyelvszegényedésnek, a kifejezőkészség sorvadásának... nem egy tünetét láthatjuk nálunk közbeszédben, sajtónyelvben, irodalmi nyelvben egyaránt."⁷⁶

Visszatérve A Mi Irodalmunk hasábjain kibontakozó nyelvi vitához, annyit még érdemes hozzáfűzni az elmondottakhoz, hogy Bogner József válaszcikke és Szenteleky egy évvel később publikált *Útmutató* című írása között belső összefüggés van. Útmutató című írásában Szenteleky ugyanis nemcsak ama sejtésének ad hangot, hogy a bácskai és bánáti tanyákon ismeretlen zenei kincsek várják a kutatókat, hanem – hallgatólágalosan elfogadva Bogner bírálatát – az irodalom nyelvének és magának az irodalomnak a megerősödését is a népi műveltség megismerésétől teszi függővé. Nem kizárólagosan ettől, de ettől is: "... nemcsak zenei téren találhatunk új kincseket. Az irodalom is itt és ily módon kaphat új ízt és új témákat", írja.⁷⁷

AZ ÖNÁLLÓSULÁS JEGYÉBEN

Szenteleky az óbecsei Helikon-találkozó alkalmával, a Vajdasági Írás 1928. szeptember 18-i számában hirdette meg a jugoszláviai magyar irodalom önállósulását:

"A mai vajdasági irodalom önállóságra törekszik, mert élettartalma lassanként elszigetelődik. Az a köldökzsinór, mely a Vajdaság aktív irodalmi életét Pesthez kötötte, ma már alig lüktet, nemsokára talán már teljesen el-sorvad... Így tehát – ha élni akarunk – új vérkeringésre kell berendezkednünk, meg kell teremtenünk éltető, oxigént adó szervünket: a közönségünket, saját tudónkkkal kell lélegeznünk, meg kell keresnünk és találnunk új életformánkat."⁷⁸

A Mi Irodalmunk lapjain ezt a hitvallását fogalmazza újra, azzal, hogy mondanivalóját kisebbségpolitikai hangúlyokkal nyomatékosítja. Szirmai Károly épp ebben ismerte fel a Reggeli Újság Szenteleky szerkesztette mellékletének sajátosságát: ez volt az első jugoszláviai magyar sajtótermék, állapította meg, amely "már nemcsak irodalommal foglalkozott, hanem kisebbségi természetű kérdésekkel is, s ezzel az évekre elhallgattatott politikát pótolva, megvetette alapját a kisebbségi öntudat és gondolkozás későbbi erőteljes kialakulásának. A Mi Irodalmunkban, a legkülönfélébb cikkek jelentek meg. Az egyik a magyar nemtörődömséget ostromozta, a másik az áldozatkészség kötelességére figyelmeztetett, a harmadik példának felhozta... (a) szerbek nagy kulturális alapítványait, a negyedik értékeink megbecsülésére és felkarolására intett... Legjelentősebb volt valamennyi közt Szenteleky Makkai *Magunk revíziójával* foglalkozó írása. Szokatlan eréllyel követelte, hogy az örökös múltbanező csodavárás helyett vessen mindenki számot kisebbségi voltával, s új és fokozottabb kötelességérzettel áthatva, életét népe fennmaradásának szentelje."⁷⁹

Irodalmunk és a Kalangya című könyvének előszavában Utsai Csaba arról írt, hogy a Kalangya "igen fontos szerepet játszott irodalmi életünk megteremtésében, folytonosságának biztosításában, természetes kötődéseinek kiépítésében, s annak tudatosításában, hogy literatúránknak önálló életre kell berendezkednie, hisz nem egyszerű függvénye sem a magyar, sem a jugoszláv irodalomnak."⁸⁰ A Mi Irodalmunk pontosan ilyen feladatokat látott el megjelenésének első időszakában, 1930 decemberétől 1932 májusáig, a Kalangya

első számának megjelenéséig. Természetesen: a Vajdasági Írás 1928–1929-es közleményeitől sem függetlenül.

Szenteleky mellékletének gyakran megismételt gondolata az, hogy irodalmunknak önálló életre kell berendezkednie. A folyóiratok hiánya, a könyvkiadás szervezatlansége és pénzügyi megalapozatlansága és az olvasóközönség öntudatlansága egyaránt az önerejére támaszkodó kisebbségi irodalom megteremtését sürgette, arról nem is beszélve, hogy a diktatúra idején a hatóság olykor a magyarországi kézimunka-szaklapokat is kitiltotta az ország területéről.

A "különirodalom" megteremtésének igénye Szenteleky részéről nem nemzeti kultúránk megtagadását, csupán a mostoha körülményekhez való kényszerű alkalmazkodást jelentette. Olykor egy mondat vagy egy bekezdésnyi szövegrész, néha egy egész oldalas írás fejt ki a mellékletben ezt a gondolatot, s ez azért érdemel figyelmet, mert ezek a cikkek napilapban jelentek meg, jóval nagyobb volt tehát a közvéleményformáló hatásuk, mint a később induló, kis példányszámú Kalangya azonos tárgyú közleményeknek. Szenteleky minden kínálkozó alkalmat megragadott ahhoz, hogy megfogalmazza az önálló irodalom szükségét ("a hajlék megépítése" s a "teremtés" éppoly gyakori metaforája, mint az azóta elcsépelet "ugartörtés"), s szavai végül visszhangot keltettek.

Szabó László, a Pesti Napló cikkírója örömmel és bizalommal üdvözölte a Kalangya megjelenését, de kifejezte azt az aggodalmát is, hogy a kisebbségi magyar irodalmak megszületése az egyetemes magyar kultúra széttagozódását jelenti.⁸¹ Szétforgácsolódás felé? című írásában erre válaszol Szenteleky, mégpedig A Mi Irodalmunk hasábjain, amiből az következik, hogy cikkét elsősorban a hazai olvasóközönségnek szánta.

Bevezetőben elmondja: korábban ő is fölöslegesnek tartotta, hogy a vajdasági magyar írók földrajzi, politikai és társadalmi helyzetük sajátosságait írásaikban, csoportosulásokban, lapalapításokban kifejezzék. Nálunk a regionális öntudat jóval később alakult ki, mint másutt, írja, be kellett azonban látnunk, hogy "ha élni és fejlődni akarunk, akkor csakis ezekben a regionális keretekben élhetünk, mert más életlehetőség nem kínálkozik. Be kellett látnunk, hogy önmagunkra vagyunk utalva és hagyatva, hogy csakis saját erőnkre, hitünkre számíthatunk". A magyarországi magyar irodalommal szemben gyarmati viszonyba kerültünk, állapítja meg, majd hozzáfűzi: A Mi Irodalmunk és a Kalangya nem kívánja elidegeníteni olvasóit a magyarországi irodalomtól, sőt állandó kapcsolatot tart fenn a határokon túl élő magyar kultúrákkal is – de az élet első parancsa az alkalmazkodás:

"A magyar kultúra széttagozódásának nem lehet gátat vetni, de talán nem is szükséges. Mert egyelőre nincs más megoldás, más életlehetőség." (A lehetséges más megoldás a dunai konföderáció lett volna: Szenteleky "dunai kultúrterv"-ét a Kalangya és a Reggeli Újság is közölte.) "Az új magyar szigetek – majdnem azt írtam: gyarmatok – közül mi voltunk a legutolsók, akik a regionális életszemléletet elfogadtuk, és késlekedésünket drágán kellett megfizetni. Közönségünk megszervezése, a kisebbségi öntudat és kötelesség kifejtése ma sokkal nehezebb, mint tíz év előtt lett volna, amikor

még nem hittünk a vajdasági magyar irodalom szükségességében. Ha ma is az általános magyar kultúra ábrándos hívői lennénk, úgy hamarosan elpusztulnánk.⁸²

Makkai Sándor *Magunk revíziója* című könyvét⁸³ és Berde Mária *Földindulás* című regényét méltatva⁸⁴ hasonlóképpen a kisebbségi léthelyzet vastörvényeire figyelmeztet, s szembefordul a "múltbanező csodavárás" tévhitével.

Az irodalmi önállósulás azonban szemléletbeli torzulás nélkül nem következhetett be; mai, "autochton"-nak és "autonóm"-nak nyilvánított nemzetiségi irodalmunk sem mentes az önhipnózistól.

A Reggeli Újság mellékletének irodalompolitikai cikkei és glosszái sokkal több vitatható tételt tartalmaznak, mint ahogy szerkesztőinek bizakodó, életet igénylő, hites akarásoktól duzzadó híradásai ígrik. Szentelekyék megkésett vajdasági "transzilvanizmusa" megkésettisége ellenére is elhatárolóan fontos szellemi tett volt a maga korában, kezdetben azonban az irodalmi tömegtermelésnek nyitott utat.

A harmincas évek derekán Babits Mihály az igazi veszélyt nem a "helyi színek" túltengésében, és nem a sajátos, helyi hagyományokhoz való ragaszkodásban ismerte fel; a regionalizmus szelleme, írta, az erdélyi írónál "egészen más formában jelentkezett. Éspedig a regionális öntudat formájában. Amely kedvezett a dilettantizmusnak, és nem kedvezett a kritikának".

Babits nem a kisebbségi sorsvállalás eszméjétől, nem a politikai felelősségérzet kinyilvánításától idegenkedett; ő az irodalmi öntudat eltorzulásától tartott – teljes joggal egyébként. A másodrangú írástudás felmagasztalásától, az olyan összetartozástól óvta volna az írókat, amelyben "nem az irodalmi érték, hanem az erdélyiség a döntő tényező", ellenzője volt az olyan közszellemnek, amelynek "természetes szerepe és feladata kezdetben csak egy lehetett: egymást bátorítani és gyámolítani. Mint Magyarországon Kazinczy korában, minden költő vagy író küldetést teljesített, akármilyen szerény volt is a tehetsége". Ez az összetartozás, vonta le végül a következtetést, "nem annyira irodalmi, mint politikai közösségeket szokott áthatni."⁸⁵

Erdélyiség helyett vajdaságiasságot is mondhatott volna. Szenteleky jellemzett kritikakoncepciója a kisebbségi politikai összetartozás, a védekező kollektivitás szellemében fogant. S mivel mindennapos gyakorlattá is vált, A Mi Irodalmunk lett a regionális öntudat táptalaja.

KITENYÉSZTETT TEHETSÉGEK, ÚJ ÍRÓK

A Mi Irodalmunk valamivel több mint két éven át a Reggeli Újság melléklete volt, s ez idő alatt Szenteleky és Csuka Zoltán csaknem félszáz tollforgató írását közölte hasábjain. Ez a szám akkor is meglehetősen nagy, ha figyelembe vesszük, hogy az újonnan jelentkezők egy része csak egy-két verssel és novellával mutatkozott be az újjvidéki lap olvasóközönségének, majd pedig nyomtalanul elveszett az ismeretlenségben.

A Mi Irodalmunk rovataiban ismét közönség elé lépnek a Vajdasági Írás egykori munkatársai: Adorján András, Békefi Ernő, Berényi János, Blazsek Ferenc, Borsodi Lajos, Czákó Tibor, Csuka János (Nógrády Dezső álnéven),

Draskóczy Ede, Farkas Geiza, Fekete Lajos (másodközlésű versekkel), F. Galambos Margit, Gergely Boriska, Guttmann Simon, Karlócai, Kristály István (gyakran Vető György álnéven) Laták István, Polácsi János, Somogyi Pál, Sziráky Dénes Sándor, Tolveth Oszkár, Vértes V. Károly és természetesen Csuka Zoltán meg Szenteleky Kornél is. Csakhogy a Vajdasági Írás e megnevezett munkatársi gárdájában is bőven akadt haloványból is haloványabb tehetség, s erre a süppedékes talajra épült Szenteleky és Csuka Zoltán íróképző akadémiája.

A Vajdasági Írás talajmenti-talajközeli irodalmi színvonalához képest A Mi Irodalmunk visszaesést jelent. Az a néhány író, aki a Vajdasági Írásnak is munkatársa volt, vagy akit később Szenteleky fedezett fel, dilettánsok tömegében jutott szóhoz.

Kontárok mindig voltak és mindig lesznek is, meddő okoskodás ezt vitatni; a bökkenő abban van, hogy Szenteleky íróképző akadémiájának hallgatói majdnem kivétel nélkül dilettánsok voltak. A melléklet szépirodalmi közleményeinek túlnyomó része ügyetlenül fogalmazott élménybeszámoló, poétizált szépelgés, "lírai" jellegű érzelmkatasztrófa és színfalhasogató parasztragédia, "az életből ellesve".

A Mi Irodalmunk sok-sok nyafogó-selypegő költeményét, otrombán életes anekdotáját és idegen parfümtől illatozó szalondrámáját végigolvasva, meg kell fogalmaznunk a kérdést: mi lehetett a célja Szentelekynek e tértől és időtől elvonatkoztatott, írástudatlan írásművek tömegének közlésével? A Mi Irodalmunk kitenyészett tehetségei ugyanis csak elvéve tesznek tanúságot valamiféle "kisebbségi öntudat"-ról, többnyire messze a kisebbségi népcélt fölött, a dilettánsok vadászmezőin kószálva írogatják vereseiket a tavaszról, az őszről meg a reménytelen szerelemről, elbeszéléseikben pedig a férfi és a nő mindenkori konfliktusait, a szülői szeretet megható példáit s a vidéki élet együgyű anekdotáit örökítik meg.

Szenteleky kisebbségi öntudatú és kisebbségi tematikájú irodalom megteremtését sürgette, de maga is tisztában volt azzal, hogy irányt megszabni, témakört kijelölni, jellegzetességet meghatározni kétes vállalkozás az irodalom világában. Többéves szerkesztői tapasztalatainak birtokában, Kisbéry János levelére válaszolva, így korigálta régebbi nézeteit *Irodalmunk problémái* című cikkében:

"Sokszor szó volt arról, hogy a vajdasági magyar irodalom nem vajdasági, a hiányzó locale couleur emlegetése már fárasztó közhellyé kezd válni, de programról még nem volt szó, és a program zártsága, kötöttsége, egyéniségeket elfojtó erőszakossága ellen először Kisbéry János emelt szót. Igaz, hogy többször írtunk arról, hogy jó lenne, ha irodalmunk az élet felé fordulna, és népünk életét, problémáit tükrözné vissza, nemcsak azért, hogy ezzel bizonyos helyi színe és íze lenne minden írásnak, hanem elsősorban azért, mert önmagunk és népünk életét adhatjuk a legjobban, legőszintebben, a legmegkapóbban... Mindez azonban még nem program, ezek csak szelíd óhajok, irány-mutatások, melyeknek egyelőre nincs sok fogatja. Alig hiszem, hogy az ilyen óhajok... béklyózó vagy éppen lefojtó erővel hatnának azokra a nagy tehetségekre, akik megvetik a helyi szint és az együttműködés elvét. Egyelőre

még ott tartunk, hogy íróink közül többen vannak azok, akik egyéni úton járnak, s akiknek írásaiból nehéz megtudni, hogy itt élnek a Vajdaságban... legkevésbé sem akarjuk ezeket egyéni utaikról letéríteni, és olyan ösvényre kényszeríteni, mely lényüknek idegen, s melyen nem tudnak előbbre jutni. Higgye el minden kétkedő, hogy a tehetséget többre becsüljük bármilyen regionális erénynél, de azért nem tagadhatjuk el örömmünket, ha valaki friss, igaz, hazai színeket lát meg és vet papirosra."⁸⁶

Szemléletbeli önkorrekciója csak részleges volt – és ideiglenes érvényű: Kisbéry Jánosnak írt válaszában a "hogyan kellene írni" szelíd óhaját fogalmazza meg, néhány hónappal később azonban, a Kalangyában közölt *Írói felelősségünk* című írásában (Berde Mária szavainak visszhangjaképpen) ismét a "hogyan szabad és hogyan lehet írni" kategorikus elvét hangoztatja majd.

Tételeit a folyton alakuló viszonyokra igyekezett alkalmazni, s ez önelentmondásokba, kompromisszumokba vitte. Szerkesztőként rá kellett eszmélnie arra, hogy irodalmunk karakterét elveivel nem képes döntően befolyásolni, így aztán gyakorlati munkájában arra törekedett csupán, hogy minél több fiatal megmentsen nyelvünk és kultúránk számára, hogy minél több fiatal öntudathoz s a magyar írásművészetéhez segítsen, s hogy nyilvánosságot adjon mindenkinek, akiben a tehetség moccanását vélte felfedezni.

Ennek a cselekvéstervnek a negatív irodalmi következményei közismertek. Utasi Csaba találóan állapította meg, hogy "irodalmunk átlaga Szentelcky szervező munkája előtt is "vicinális irodalom" volt", s rávilágított e szervező munka és szerkesztési gyakorlat belső ellentmondására, arra, hogy "Szentelcky épp a jellegtelen erők összefogása révén szerette volna meghaladni az alacsony nivót..."⁸⁷

A Mi Irodalmunk szárnypróbálgató írástevőit semmiféle irodalmi, ízlésbeli, világszemléleti, elvi kapocs nem fűzte egybe. A jellegtelen verselők névsora meglehetősen hosszú: Ambrus Balázs, Árvay László, Bodrogh Béla, Fürtös György, Sás Mihály, Sebestyén Pál, Szabó Ferenc, Tibor György, Virág József, Vörös József Kálmán, Wellner Albert, Zita Sándor. Nevük kihullott az utókor emlékezetéből, mert irodalmi próbálkozásaiknak nem volt művészi fedezete, gyakran folytatása sem.

A sor folytatható azokkal, akiknek még ma is ismerősen cseng a nevük, mert a későbbi évek folyamán kiadtak egy-egy versgyűjteményt (Krausz László, Bencz Mihály, Komáromi József Sándor), esetleg több kötetet is (Stadler Aurél), és novellistaként vagy újságíróként váltak ismertté (Aranyady György, Kollin József, Kolozsi Tibor, Kovács Sztrikó Zoltán). A Mi Irodalmunkban jelentkezett verseivel a literatúránk peremvidékén tengődő Vörösvári Heinz Vilmos, és egyik legjobb prózaírónk: Szirmai Károly is. (Verscít és novelláit sokáig Fuumus álnéven publikálta).

A Mi Irodalmunknak két költő-felfedezettje volt csupán: Bencz Boldizsár és Dudás Kálmán. Mindkettőjük tagadhatatlan lírikus tehetség: gondos válogatással korai vereseik közül is kiszűrhetők értékek. Bencz Boldizsár tervezett, de meg nem jelent verseskötetének kézírata elkallódott (Szirmai

tervről van szó, amely úgy befelé, mint kifelé méltóan, öntudatosan és a legszebb formában képviselje irodalmunkat."¹⁰⁴

Hozzáfog a szervezéshez, leveleket ír, kéziratokat és fényképeket sürget, a rossz írásokat visszaküldi, jobbakat kér helyettük. Reprezentatív gyűjteményt kíván összeállítani, kritikai mércéjét magasra állítja. Akivel hímes tojásként kell bánni, azzal hímes tojásként bának, akivel pedig nem kell udvariaskodnia, annak kertelés nélkül megmondja a véleményét. Csuka Zoltánnak tehát köntörfalazás nélkül megüzeni: "Kedves Zoltánom, először is átolvastam regényrészletedet, s nem tartom alkalmasnak az almanach számára. Nekem nagyon idegen ez az írás... Sokkal jobban szeretném, ha 3–4 verset adnál az almanachba, abban mégiscsak magadat adod, és azt hiszem, egy ilyen antológiában ez a legfonotsabb."¹⁰⁵ Csuka nem vitatkozik, ő a fiatalabb, és mindig van a tarsolyában három-négy vers, sőt valószínű, hogy több is.

Szenteleky egészen decemberig javítgatja, rostálgatja, rendezgeti a kéziratokat, s a Reggeli Újság karácsonyi számának ingyenes mellékleteként végül is megjelenik a huszonhat szerzőt felvonultató, 149 oldalas irodalmi évkönyv, *A Mi Irodalmunk Almanahja* – mindjárt a címdoldalán helyesírási hibával. Persze Csuka Zoltán alkalmatlan arra, hogy akár egy korrektúrának is lelkiismeretesen utánanézzon. Adorján András verscinek kitépése: örültség, egy féleszű cenzor érzékenységének és ideges ellenszenvének megnyilvánulása. És más bajok is vannak; semmi sem jó ebben a kiadványban. "A papiros rossz, a klisék rosszak, a kihagyott versek legtöbbször az értékesebbek voltak... A legbántóbb a tartalomjegyzék hiánya, amely a hanyagságot, a felületességet, a (rossz magyar szóval) egyszerűséget hiányát ordítja... Fenyves (Ferenc) *Vagyunkjának* volt tartalomjegyzéke, sőt mintha több szeretetet éreztem volna a nyomda részéről... Ha elgondolom... mennyi szeretettel, lelkesedéssel, gonddal, sőt pedantériával állítottam össze az anyagot, szoruló szívvel kell erre a megcsontított, ízléstelen, pongyola almanachra tekinteni, amelynek kiállítása silányabb bármilyen bazár árjegyzékénél", írja Szenteleky Csuka Zoltánnak,¹⁰⁶ mert más valakinek hiába is panaszkodna.

Szenteleky és Csuka irodalmi évkönyve nem a rossz papirosra és nem a tartalomjegyzék hiányán, még csak nem is a féleszű cenzor kóros érzékenységén bukott el. *A Mi Irodalmunk Almanahja* – éppúgy, mint a korábbi hasonló kiadványok – nem gyűjthette egybe a jugoszláviai magyar irodalom reprezentáns alkotásait, mert azokban az években ilyenek nemigen voltak. Pontosabban: azoknak az éveknek az irodalmi terméséből jó évkönyvet nem lehetett összeállítani. A Szenteleky szerkesztette almanach, mint Bori Imre írja, "a létezés argumentumaival és tényeivel akar hareba indulni a közöny ellen".¹⁰⁷ A létezés tény és argumentum is volt, de nem lehetett esztétikai rendező elv. A két kitépelt vers s a Szenteleky által említett értékesebb kihagyott versek szövegét nem ismerjük ugyan, a 149 oldalas kötet egésze azonban fáradt vidékiességet képviselt csupán.

Talán csak Berényi János, Csuka Zoltán és Fekete Lajos versei, Szirmai Károly *Csigaházás emberek* és Szenteleky Kálmán *kései csókja* című novellája érdemel említést, a többi közlemény üres szópazarlás. Még Farkas Geiza is dagályossá bonyolította egyébként érdekes tanulmányát. Kovács Antal

Szenteleky egyik posztumusz könyvének utószavában Herceg János hasonló következtetésre jutott: az irodalomteremtő Szenteleky célja megvalósíthatatlan volt, irodalmi mozgalmat igyekezett kialakítani ott, "ahol úgyszólván csak dilettánsok éltek".⁹⁰

EGY SIKERTELEN PÁLYÁZAT S EGY FELEMÁS ÉVKÖNYV

A Vajdasági Írás megjelenése idején Szentelekynek főképp a közölhető novellák hiánya okozott gondot. Ettől tartva, még "hivatalba lépése" előtt, novellapályázat kiírására kéri a Reggeli Újság szerkesztőségét, s a pályázati felhívás A Mi Irodalmunk első, Karácsony című számában meg is jelenik.⁹¹

Célja az volt, hogy rejtett tehetségeket hozzon felszínre, s hogy mindazokat, akik "az írás elszegődöttjei", megszólaltassa a melléklet hasábjain. A jeligével ellátott műveket 1931. április 15-éig kellett beküldeni a Reggeli Újság szerkesztőségébe.

A novellapályázat meghirdetését a Reggeli Újság öröms kötelességének tartotta, az örömben azonban utóbb üröm is vegyült. A határidő még nem járt le, de a beérkezett munkák ismeretében Szentelekyék rosszat sejtenek, s A Mi Irodalmunk 1931. április 5-i számában közlik, hogy "többek kérésére" szeptember 1-ig meghosszabbítják a határidőt.

Szeptember 13-án Csuka Zoltán tájékoztatót ad a pályaművek számáról és a jeligékről,⁹² de egy hónappal később, október 11-én az Irodalmi hírek rovatban helyesbítés jelenik meg, s ez lesz a végleges adatok summája: a megszabott határidőre összesen negyven novella érkezett a szerkesztőség címére.

Öt nappal a meghosszabbított határidő letelte előtt Szenteleky levélben fordul Szirmai Károlyhoz: "A novellapályázatra sok pályamunka érkezett, de eddig az első díjra még egy alkalmas, vagy érdemes novella sem futott be. Félek, hogy nem is fog belütni. Ezért szeretném, ha Te is pályáznál. Azt hiszem, ebben semmi kivetni valót sem találhatsz, hiszen sok beérkezett fró küldi el írását a lapok novellapályázataira. A belgrádi Politika díjait is beérkezettek nyerték el. A Pesti Hírlap díját pedig Bónyi Adorján. Szóval, ha kedved van, küldj egy – akár régebbi – szép novellát. Nem muszáj a szerkesztőségbe, küldheted nekem is. Az 1000 dinárra akár előleget is vehetsz." (Ezer dinár volt az első díj összege.) "De arra kérlek, hogy mindenemű küldeményed szeptember 4-ig itt legyen Szivácon."⁹³

Három nap múlva, augusztus 28-án udvariánsan fogalmazott konkrét utasításokat ad a habozó Szirmainak: "Drága barátom, úgy emlékszem, hogy A holló nagyon szép írás, ha mindjárt nem is kimondottan novella. De a pályázatnak ilyen szigorú megszorítása nincsen, következőleg nyugodtan pályázhatsz vele. A *Déhatán 3-tól éjjel 12-ig* már kimondottan novella, de nekem nem tetszett annyira... Ha teheted, küldd el ezt is, ha nem, akkor csak A hollót."⁹⁴

Leveleiben a megbeszülés, a tapintat és a célratörő irodalompolitika egyaránt helyet kap – ám a leputóbbin van a hangsúly. Szirmai tiszta erkölcsű nő, az elvek embere – úgy kell a pályázatba bevonni, hogy önértetét ne érje

sérelem. Szenteleky tehát nem tesz említést arról, hogy a pályázat jellegés, illetve csak arra utal, hogy a jeligék sérthetlenségét a tekintélyesebb lapok sem veszik túl szigorúan, inkább csak afféle alaki játékszabálynak tartják. A pontosan megszabott határidő kérdése fölött elsiklik, s megelégedezni látszik arról is, hogy a pályaműveket nem Szivácra, hanem a Reggeli Újság úvidéki szerkesztőségébe kell eljuttatni. Fesztelenül és nagyvonalúan mindössze annyit ír Szirmainak, hogy a kért novellát "nem muszáj" a szerkesztőség címére küldenie, elküldheti az ő címére is. Látszólag két literary gentleman mintaszerű párbeszédét halljuk – az idő azonban sürget, s a megrendelő és első díjat is kiosztó baráti hangú levél így zárul: "... kérlek, hogy mindennemű küldeményed szeptember 4-ig itt legyen Szivácon."

A megnevezett Szirmai-novella a jelek szerint szeptember 4-ig megérkezett Szivácra, mert a bírálóbizottság (Borsodi Lajos, Koráni Elemér és Szenteleky Kornél) november 8-án közzétett hivatalos jelentése arról ad hírt, hogy a negyven novella közül legkiválóbbnak *A holló* című pályaművet tartotta, amely "messze kiemelkedett a többi közül". Igaz, nem kimondottan novella: "Inkább prózában írt költemény... történése nem fordulatos, de mégis magával ragadó..."⁹⁵

Szenteleky *A holló* című Szirmai-novellát nyomtatásból ismerte.

Diákkori irodalmi próbálkozásai után Szirmai Károly a húszas évek derekán kezdett el ismét írni. "A jobbára dologtalan pesti hónapok idején kezdtem az egyik Andrassy úti kávéházban... újra írni, mégpedig komoly és izgalams nekilendüléssel", olvashatjuk *Életrajzom* című írásában. "Itt írtam meg például először *A hollót*, meg... néhány elbeszélésemet, melyeket Schöpplin Aladár író rokonom oly sikerülteknek talált, hogy azt ajánlotta, juttassam el őket a Nyugathoz."⁹⁶ Kéziratai azonban elkallódnak, ő viszakerül Verbászra, s később újra megírja *A hollót*, amely aztán Tormay Cécile Napkelet című folyóiratának 1927. évi októberi számában jelenik meg.⁹⁷

A bírálóbizottság jelentése (Szenteleky fogalmazta meg) nem ünneprontó hangon, de tárgyilagosan közli, hogy a pályázat korlátozott eredményeket hozott. A negyven novella mennyiség tekintetében szép eredmény, "minőség tekintetében, sajnos, nem mondhatjuk ugyanezt". Az új nemzedék munkáiban erősen érezhető "a nyelv kultuszának hiánya, a stílus értékelésének, formáló készségének alacsonyabbrendűsége... Ezt a hiányt csak fáradhatatlan önképzéssel... lehet pótolni."

A bizottság nem talált második díjra érdemesíthető novellát. Az első díj mellett két harmadik díjat osztott ki. Az egyiket Árpád Gusztáv *Egyszerű novella Deák Anna mátkaságáról* című írása nyerte el, a másikat egy ismeretlen szerző *Mellos leánya* című pályaműve. (Mint hogy a Mellos leányának írója később sem fedte fel kilétét, ezt a novellát A Mi Irodalmunk nem közölte.) Árpád Gusztáv díjazott munkájáról ezt írta Szenteleky: "Analízise ügyes, alakja élőnek látszik, de a mese vonalvezetése naiv és sokszor fárasztóan részletező."⁹⁸ (Árpád Gusztáv csak ezzel az elbeszéléssel szerepelt a Reggeli Újság mellékletében.)

A pályázat lezárása után, 1931 októberében Szenteleky levelet ír Cziráky Imrének: "Engem is bánt, hogy a novellapályázaton nem vett részt, de vigas-

zul közölhetem, hogy a pályázatot tavaszra megismételjük, amikor bizotsan számítunk részvételére."⁹⁹ Ekkor azonban már nem panaszkodhatott kézírathányra: két hónappal a melléklet megindítása után arról számolt be Csuka Zoltánnak, hogy az ő fiókja is "dagad", s "nemsokára áradással fenyeget",¹⁰⁰ így aztán A Mi Irodalmunk nem hirdet újabb pályázatot.

Másféle tervek foglalkoztatják Csuka Zoltánt és Szentelekyt. A szabadkai Napló hasonló kiadványainak ellensúlyozására antológiát szeretnének összeállítani A Mi Irodalmunk munkatársainak legjobb írásaiból.

Természetesen Csuka Zoltán az vállalkozó szellemű férfiú, aki egy-egy ilyen tervet kidolgoz magában, valahonnan pénz is kerít a kivitelezéséhez, aztán bevonja Szentelekyt a munkába, tisztelettudóan megteszi szerkesztőnek, és Szenteleky hónapokig bajlódik a kéziratokkal, esztétikai igényessége és kisebbségi elvű megértés-kritikája között ingadozva. Mindkettőjükre ösztönzőleg hat a tény, hogy "egy elnyomott kisebbség elnyomott kultúrájának a munkásai",¹⁰¹ a hétköznapiak leküzdhetetlenek tetsző akadályai azonban Szentelekyt gyakran elcsüggesztik. S mivel a sorssal nem szállhat perbe, leghívebb támogatóját és fegyvertársát, Csuka Zoltánt korholja, inti, feddi meg minden apróságért.

Alkati különbözőségük jó ürügy erre. Szentelekyt idegesíti Csuka kirobanó tenniakarása, lankadatlan tervkovácsolása, fiatalos lendülete és hebehurgya felületessége; ha nem ilyen volna, akkor is idegesítené, mert vele van a legszorosabb kapcsolatban, Csuka Zoltán és öközötte a legszorosabb az együttműködés. "Nem értem lázas sietségedet, ami okvetlenül pongyolasággal jár", írja Csuka Zoltánnak, valahányszor erre alkalma adódik.¹⁰² Vagy: "A Kalangyába szánt Láthatárt hozd okvetlenül."¹⁰³ Csuka Zoltánhoz írt leveleiben nincs nyoma diplomáciának; úgy fordul hozzá, mintha a kisebbik édes öccsének írna: közli vele az elvégzendő teendőket.

Az almanach előmunkálatai és megjelenési körülményei menetrendszerű pontossággal követik a mondottakat. Csuka Zoltán nagyszabású tervvel lép elő, s magával ragadja A Mi Irodalmunk kétségek közt hányódó, akadályoktól meg-meghátroló szerkesztőjét.

Szenteleky 1931 júniusában ünnepélyes hangon közli egyik író-társával: a Reggeli Újság A Mi Irodalmunk karácsonyi száma helyett "egy irodalmi almanachot fog adni, amelyben minden író egy reprezentatív írását adja. Az almanach kiállítása művészi ízlésű lesz, papirosa, kötése elsőrangú". (Íróembernek jobb csalétket nem is lehet vetni.) "Minden író arcképe is ott lesz írása előtt, rendezen klisírozva, s mint mondom: finom papirosan. Nehogy a *Vagyunk* gyalázatos kiállítására gondolj, mikor erről az almanachról beszélünk!" (A *Vagyunk* a Bácsmegyei Napló 1928. évi irodalmi évkönyve volt.) "A kiadóhivatal nagyon bőkezű (20 (00 dinár szán a 160 oldalas almanach kiállítására), a karácsonyi lap ára pedig almanachhal együtt csak 3 dinár lesz. Persze, nagyon szeretném, ha az almanach tartalma is oly kiváló lenne, mint a kiállítása, ezért nagyon kérlek, legszebb írásodat add az almanach számára, lehetőleg meg nem jelent írást. Az almanachból nagyobb mennyiséget minimális áron Erdélyben, Magyarországon és Csehszlovákiában is el fogunk helyezni. Szóval, egy nagyobb vonalú és jelentőségű

Károly írt hozzá előszót).⁸⁸ Dudás Kálmán azonban még Magyarországra távozása előtt kiadta Déli szél című versgyűjteményét.

A prózai termés sem volt sokkal értékesebb.

Andrée Dezső, Árpád Gusztáv, Dániel Gy. László, Ereghi Lajos, Fellegi Andor, H. Halász Dezső, Homonnay László, Kis József, Kohán Jenő, Nánássy Károly, ifj. Papik Miksa és Szabó Sípós Ferenc voltak Szenteleky novellista-felfedezettjei. Írásaikban itt-ott feltűnedezik valami "helyi színek"-re emlékeztető fényfolt, leginkább a földrajzi nevek használatában meg a parasztélet ábrázolásában, többségük azonban hangulatprózát vagy nehézkesen döcögő kalendáriumi anekdotát írt.

A Mi Irodalmunk novellistáinak sorában találjuk Darvas Gábort, a *Mindegyik meggondoltam és mindent megfontoltam...* című regény szerzőjét (a regényt a Reggeli Újság közölte folytatásokban 1930-ban), azután Illés Sándort, akinek *Csillaghullás* című verseskötete 1932-ben, *Virradatban* című novellagyűjteménye 1938-ban jelent meg, Lévay Endrét, a Híd alapító-szerkesztőjét (*Dél kapujában* című első könyve 1944-ben látott napvilágot), s végül Tóth Bagi Istvánt, a *Valamit tenni kell* című regény íróját is. A Mi Irodalmunkban közölt tárcanovelláik nem emelkednek a névtelenek munkái fölé.

E vigasztalan szósvitában két vérbeli prózaíróval találkozunk: az egyik Szirmai Károly, a másik Herceg János. Szenteleky pontosan tudta, hogy Szirmai és Herceg a jugoszláviai magyar irodalom igazi értékei, s megkülönböztetett tisztelettel bánt velük. A Mi Irodalmunkban Szirmainak hűsz, Hercegnek nyolc novellája jelent meg. Szirmai ezenkívül versekkel, jegyzetekkel és könyvkritikákkal, Herceg pedig egy könyvismertetővel és egy íróportréval szerepelt a Reggeli Újság mellékletében.

Szenteleky Kornél vezércikként közölt "krónikái" és más témájú írásai (megemlékezések, könyvismertető, jegyzetek), néhány verse és novellája, Csuka Zoltán, Bencz Boldizsár, Fekete Lajos és Dudás Kálmán versei, Farkas Geiza, Börcsök Erzsébet, Szirmai és Herceg írásai nem fedhették el azt a törmelékhegyet, amelyet idősek és fiatalok, névtelen és nevesnek számító dilettánsok hordtak össze A Mi Irodalmunk gyűjtőtelepére. Adorján Andrától Vértes V. Károlyig és Gergely Boriskától Ereghi Lajosig mintha a Reggeli Újság mellékletének legtöbb tollforgatója arra esküdött volna fel, hogy cáfolhatatlanul bebizonyítja: tájunkon nem fog megszületni olyan írásbeliség, amely méltó lesz az irodalom elnevezésre.

"Kitűnt, hogy nagyobb munkára képtelenek vagyunk, mert kevés volt a minőségileg is megfélemlítő írónk, s az se termékeny", írta tíz évvel később Szirmai Károly. "Beigazolódott Szenteleky irodalompolitikájának elhibázottsága, amikor ezen a tehetségekben szegény tájon, máról holnapra, a kötelező mérték elvetésével, mindenáron irodalmat akart teremteni. Ezt az irodalompolitikát, melynek elhibázottságát halála előtt ő is felismerte, megsínylette a jugoszláviai magyar irodalom, és sínyli még ma is. A kontárok és féltehetségek többször túltengő társaságába keveredve, az igazi értékek sem érvényesülhettek... Évek teltek belé, mire az olvasók előítélete megváltozott, de a vajdasági irodalom nagyobb elismeréshez már sohasem jutott."⁸⁹

posztumusz verseinek közlését a kegyelet, Borsodi Lajos és Ferenc, Börcsök Erzsébet, Cziráky, Magister és a többiek munkáinak kiadását pedig a regionális öntudat irodalmi értékrendje indokolta csupán.

A gyűjteménynek nem volt belső felépítési elve: lapjain a szerzők ábécérendben követték egymást Adorján Andrásról Vértes V. Károlyig tematikai és ízlésbeli zűrzavarban. Bencz Boldizsár Ave Maria című elégikus himnuszának és Szenteleky szelíd tavaszi estéjének merengő hangulatát A Mi Irodalmunk népies íróinak harsány kolompszava törte meg. Mert Kristály István életből ellesett elbeszélése másként nem is kezdődhetett, csak így: "A koca terhesen, búskomolyan mendegélt a csürhe után..."

VITA A VAJDASÁGI REGÉNYRŐL

Szenteleky Kornélt már a Vajdasági Írás szerkesztése idején élénken foglalkoztatta a jugoszláviai magyar regény problémája. Az 1920-ban engedélyezett magyar lapok indulásától-újraindulásától kezdve a harmincas évek elejéig írónk több regényt is írtak és publikáltak (többségük folytatásban jelent meg a korabeli lapokban), de ezek a művek nem a megváltozott világról tudósítottak.

A Vajdasági Írás 1929. január 20-án 5000 dináros regénypályázatot hirdetett, a folyóirat megszünte után azonban "a pályázat feledésbe merült, credményhirdetésre... nem került sor" (Bori Imre).¹⁰⁸ Szenteleky Kornélt továbbra is nyugtalanította ez a kérdés, hiszen egy művészileg és társadalmilag hiteles vajdasági regény ékesszólóan bizonyította volna irodalompolitikai elveinek igazát.

Hol késik a vajdasági regény címmel 1931 decemberében cikket közöl A Mi Irodalmunkban, s minden alkalmas érvet felsorakoztat annak érdekében, hogy írónknak kedvet adjon a regényíráshoz.

Bevezetőben elmondja, hogy egy pesti kiadó cég igazgatója "az üzletember komoly érdeklődés"-vel tudakolta a vajdasági regény késésének okát, írásának befejező részében pedig az erdélyi regény sikerére hivatkozik: "Berde Mária *Földindulása* angolul, németül és románul fog megjelenni, Ligeti Ernő regénye spanyolul és franciául." Hunyady Sándor *Feketeszárti cseresznye* című színművének "óriási sikere után szinte mindenki várta, hogy hamarosan megjelenik egy olyan regény, amely a magyarok és szerbek regénye, a legújabb idők regénye, amely bácskai színeket, típusokat és sajátos bácskai levegőt sűrít a könyv lapjai közé".

A magyarországi közönséget, írja, "szenvedélyesen érdekli a szerbek mentalitása, érzésvilága és etnográfiai sajátossága, ezért örült, ha valamit is kapott, ami érdeklődését kielégítette..." "Könnyű tehát elképzelni annak a regénynek a sikerét, amely biztosabb kézzel, több hozzáértéssel, igazi esprit és couleur locale-lal dolgozná fel a magyarok és szerbek új életét és egymás közötti viszonyát."

Szenteleky couleur locale-ja a harmincas évek elején már nem taine-i miliőelmélet csupán, így eléggé egyszerű kikövetkeztetnünk, milyen jellegű esprit és couleur locale-ra gondolt e cikkének írása közben. Hangsúlyozza

ugyan, hogy politikai irányregényben nem lenne köszönet, mert egy regény "annál hatásosabb, minél inkább kerüli a tendenciát", s elveti egy olyan mű tervét is, amely "elfogultan, türelmetlenül, elkeseredetten vagy ábrándos rajongással kigondolt célokat szolgálja" – Szenteleky a magyarok és szerbek igaz megbékélésének a híve, emellett réalpolitikus is –, lényegében mégis irányt szab az íróknak: "Egy ilyen regény csak helyzetképet adhat, amelynek bonyodalma szinte beolvad az életbe, de semmi esetre sem adhat olyan történetet, amely valószínűtlenségével elválik a vajdasági háttértől..."

Regényterve politikai józanságról tanúskodik, meg arról is, hogy tisztában van a nagyepika lényegével: egy jó regény ábrázolhat bármilyen politikai válságkorszakot, bármilyen, nemzetek közötti "bonyodalmat", de az emberi élet teljességét, vagy legalább e teljesség lényét kell sugározni; az irányzatosság ezt a teljességet csorbítaná meg.

"Ma már, tizenkét év után, hűvösen és tárgyilagosan lehet a témába nyúlni", írja. "Az új állomalakulás hullámos változásai, forrongó formakeresése, szenvedélyes kilengései ma már a múlté, ami ma probléma és regénytéma, az már lehiggadt és nincs szeszélyes változásoknak alávetve. A regényíró bizonyos távlatot kap, ami helyes színben, torzítás nélkül mutatja az embereket és az eseményeket. És ez a távlat bizonyos nyugodtságot is ad, csendes megfigyelési lehetőségeket, higgadt életszemléletet. A közönség is nyugodt, őszinte képet vár, mert a közönséget csak egy őszinte regény érdekelheti." Végül kifejezi meggyőződését, hogy "egyedül a könyvkiadás szervezetlensége, a vajdasági irodalom mostoha helyzete lehetett az oka annak, hogy még nem született meg az élet és az igazság könyve, amelynek megírása ma már parancsoló kötelesség".¹⁰⁹

Tapasztalatból beszélt, amikor irányzatosságtól óvta íróinkat.

Nem egészen két évvel korábban regényt kezdett írni "az asszimilálódó és asszimilálódni nem tudó kisebbségi magyar lelkek nagy konfliktusá"-ról. Draskóczy Edéhez intézett levelében találjuk a következő önvallomást: "... a mai idők nem alkalmasak arra, hogy az elmúlt 12 év eseményeihez nyúljunk, ezt a regényt mégis meg fogom írni, mert meg kell írnom... ez lesz az első vajdasági, talán az első magyar kisebbségi regény, amelyhez az út tizenkét év keserűségén, ütlegein, csalódásain, gyávaságain, dacoskodásain és elesüggedésein keresztül vezetett, s amelynek megszületése minden bizonnyal bajt, veszélyt, vádaskodást rejteget magában, mégis ez a regény meg fog születni. Nagyon szeretnék most csendes, kötelesség nélküli napokat, ahol nyugodtan, zavartalanul dolgozhatnék."¹¹⁰

A Mi Irodalmunk első száma, a Karácsony őrzi egyik ilyen regényrészletét. Az idézett írói terv Szenteleky háborgó indulatait fejezi ki, a közzétett regényrészlet azonban nyugodt tónusú tájkép, a háttérben Sárszeggel, Kosztolányi Szabadkájával; a világháború végét egy fehér orosz zubbonyos, cári sapkás öregember, a "kisebbségi" helyzetet pedig a szerb nyelv tanulásának említése érzékelteti benne csupán.¹¹¹

Szenteleky cikke után a Reggeli Újság almanachjában és irodalmi mellékletében üres, tartalmatlan és színvonalatlan vita bontakozik ki a

vajdasági regény témájáról. Csupán néhány mozzanatra térek ki, korabeli irodalmi közgondolkodásunk jellemzése céljából.

Irodalmunk – kultúránk című írásában, amely *A Mi Irodalmunk Almanahjában* jelent meg, Faragó Imre néhány mondatban a regény problémáját is körüljárni igyekezett. Különös, írta, hogy tájunkon, "ahol annyira szeretik (az emberek) a lassú, tempós... beszélgetést, nem tud a hosszabb novella vagy a regény életre virulni". A "helyi színek" követelménye szerinte is jogos követelmény, ámde a vajdasági élet olyannyira kontúrta, mint maga "a nagy, horizontba simuló síkság, amelyiken lepereg". Az írók nem ismerik közönségüket, ez is akadály a vajdasági regény megszületésének. Továbbá: az itteni alakokat, az itteni környezetet, az itteni életet nem könnyű megeleveníteni; három véglet kínálkozik: a túlidealizálás, az üres beszéd s a túlzott verizmus, s ezek közül egyik sem lehet ihletője egy jó regénynek.¹¹² (Valóban nem lehet.)

A mi regényünk című írásában Kristály István egy pesti lap előfizetési felhívását szedte ízekre. Egy általa meg nem nevezett pesti újság ugyanis "bácskai regényt" kínált olvasásra (miért ne kínálhatott volna?), s erre előfizetést is gyűjtött. Kalózkodás! – kiáltja Kristály. "Készül már a mi regényünk. Soha regény nem íródott tisztább olvasónak. A mi regényünk a szó találkozása az emberrel, akinek megfagyott a szava." Nyakatekert okfejtésének körülbelül ez a lényege. Így aztán a Szentleky kezdeményezte kommitvitát végleg elvizenyősíti. "Nekünk szent, nagy titkaink vannak", írja semmitmondó sejtelmességgel. "Magunk se tudjuk, hogyan, napról napra nagyobbak. Amire a mi megütött nézésünk esik, az kilombozódik, virággá nő. Mi vagyunk a világ lelkiismeretén a pünkösdi bimbó." S "életszándékos" nagy szavakkal beharangozza a vajdasági regény megszületését, amely "a szeretet öntudatát" sugározza majd.¹¹³

Faragó Imre és Szentleky cikkéhez Berényi János fűz megjegyzéseket. "A vajdasági különirodalom közel másfél évtizedes küzdelme és mindegyre növő kérdéshalmaza után... aggasztóan komoly értelmet kap az a kérdés, hogy miért nem lehet beszélni még most sem a vajdasági regényről", írja. Egy jó regényhez nem kell olvasókat toborozni; nálunk jó regényírókban mutatkozik hiány.

A vajdasági irodalmi életben nem az a legszomorúbb, folytatja Berényi, hogy a szerkesztők "nem tudtak írókat találni, hanem az, hogy nem tudták az írókat nevelni, megtartani és erősíteni. A vajdasági tehetség is novellával kezdte, regényt tervezett, s végül a legszerencsésebb esetben riporter lett. Még jó, ha a tollhoz legalább ennyiben hű maradhatott. Arra nemigen gondoltak, hogy a tollforgató tehetségben az író is fejlesszék". Továbbra is súlyos gond az írók szegénysége, egzisztenciális bizonytalansága. A regénypályázatok elhibáztak, mert kizárólag új neveket és új értékeket keresnek, s mert a pályadíjak igen csekélyek. A pályadíjakat egy vagy két összegben egy vagy két ismert prózaíró jutalmazására kellene fordítani: anyagi biztonságot kell nyújtani ahhoz, hogy regényt írhasanak.

Berényi tehát közvetett formában Szentleky irodalompolitikáját bírálja. Konklúziója a következő: "Az első meddő évtized ésszerűbb és megértőbb

irodalompolitikát sürget, s ha ez ...az írónak kedvezni fog, akkor bizonyos, hogy az író is többet ad a közönségnek... ilyen viszonyok közt több és jobb regényt írnak majd a Vajdaságban. Lehet, hogy ezek közt egyelőre még nem akad igazi vajdasági regény, de az még nem olyan nagy baj. Az a fő, hogy a regény magyar és jó legyen, és az olvasók táborát is növelje."¹¹⁴

Berényi János jegyzetével lezárul a regényvita A Mi Irodalmunk hasábjain. Szenteleky számára azonban nem fejeződik be; 1933 januárjában hírvül adja Kende Ferencnek, hogy Börcsök Erzsébet bánáti tematikájú regényének kéziratát olvassa, s hogy a regény az államfordulat utáni káosz ábrázolása.¹¹⁵ Egy hónappal később ezt írja Kendének: "Börcsök regényét már munkába vettem... azt hiszem, ez lesz az első könyv, amely igazi vajdasági, igazi mai témát fog adni, s ezenfelül irodalmi érték is lesz... Börcsök regényében egy magyar lány és egy szerb fiú szerelméről van szó, akik nem lehetnek egymásé. Eleinte a forradalom kavargása, a magasra szökő nacionalizmus áll közéjük, később pedig... a fiú súlyos tudóbaja. A magam részéről az *Örök fal* vagy *A végtelen fal* címeket ajánlanám. Ada Negri egyik gyönyörű verse jut eszembe (*Il muro*), amelyben egy fal húzódik a két szerelmes közé, egy végtelen fal, melyen nincs rés, nincs ajtó, de a falon túl áthallatszik a lépés, a sóhaj, a hívás."¹¹⁶

Börcsök Erzsébet A végtelen fal című regénye 1933-ban jelenik meg. Szenteleky a kritikai fogadtatását is egyengetni igyekszik, némi késedelemmel azonban a könyv fellelhető példányaikat elkobozza az ügyészség.

MAGYAR-DÉLSZLÁV KAPCSOLATOK

A Reggeli Újság irodalmi mellékletében a műfordítások nem követtek valamilyen megállapított tervet és rendet.

A világirodalomból csak Dudás Kálmán néhány versfordítása adott ízelítőt; a francia költészetből Florian, Théophile Gautier, Victor Hugo és Sully-Prudhomme egy-egy és Paul Verlaine két versét, a német lírából pedig Kurt Heynicke egy költeményét ültette át magyarra.

A külföldi prózából A Mi Irodalmunk fordítást nem közölt, csupán a beszerezhető könyvekről adott némi tájékoztatást. Farkas Geiza Georges Duhamel és Henri Fauconnier, Polácsi János Ernst Glaeser és Maurice Maeterlinck, Herczeg János Egon Ervin Kisch, Csuka János Remarque, Tolveth Oszkár pedig A. Rouble-Jansky egy-egy frissen megjelent könyvről írt hosszabb-rövidebb ismertetőt.

Halálának századik évfordulóján Polácsi János Goethéről emlékezett meg, Csuka Zoltán John Galsworthyról, Magister (Kiss Vilmos) pedig Arthur Schnitzlerről közölt nekrológot. Az orosz költészetre (Puskinra és Jeszenyinre) Kohán Jenő és Herczeg János egy-egy cikke hívta fel a figyelmet.

A jugoszláv irodalom fordítása jóval gazdagabb volt, mint a külföldi irodalmaké, de ezek a fordítások sem tanúskodnak tervszerű munkáról.

A mellékletben a szerb népköltészet három alkotása jelent meg magyar fordításban. *A Szkadar építése*, *A rigómezei leány* és *a Karácsonyi vadászat*

című szerb népregékct Polácsi János fordította magyarra, tartalmi és formai hűségre törekedve.¹¹⁷

A *Szkarar építésének* közlése után Dudás Mihály értő cikket írt a szerb népköltészetéről, s érintőleg a magyar–délsláv irodalmi kapcsolatokra is kitért:

"Tinódi Sebestyén említést tesz (1554) egy nevezetes szerb dalnokról, Karamánról, akinek híre hozzá is eljutott. Zrínyi Péter horvát költő kéziratái között találkozzunk egy feljegyzett népdallal, amely Szilágyiról, Beograd uráról zeng dicséretet. Brankovics György *Krónikájában*... Erdély fejedelméről, Báthoryról (1485) szóló népdalokat találunk. A tudós Miošić Razgovorjában Hunyadi Jánosról két hosszabb, értékes népdalt találtunk. Vele más népdalok is foglalkoznak. Kedvence a szerb népnek..."¹¹⁸

A jugoszláv, pontosabban: a szerb irodalmat vers-, novella-, aforizma-, színmű- és útleírás-fordítások mutatták be A Mi Irodalmunk olvasóinak, meglehetősen ötletszerű válogatásban.

I. Petar Petrović montenegrói fejedelem és Đura Jakšić egy-egy verse¹¹⁹ a régebbi korszak műköltészetét, Rade Drainac és Jovan Dučić egy-egy műve¹²⁰ pedig a modern szerb lírát képviselte a melléklet hasábjain.

A prózafordítások valamivel otthonosabban illeszkedtek A Mi Irodalmunk közleményei közé. Csuka Zoltán Jovan Dučić aforizmáit, Mák Aladár Srđa Đokić és Božidar Kovačević novelláit, Kohán Jenő pedig Božidar Vasić egyik hosszabb elbeszélését ültette át magyarra,¹²¹ s mutatvány jelzete Jovan Dučić *Álmok városa* című könyvének megjelenését.¹²²

A Reggeli Újság irodalmi mellékletében három maradandó értékű műfordítást találunk: mind a három terjedelmes prózai szöveg, s mindhárom Csuka Zoltán munkája. Ezek időrendben a következők: Todor Manojlović *A centrifugális táncos* című misztériumjátéka (később könyv alakban is megjelent), azután Rastko Petrović *Emberek beszélnek* című úti esszéje és Miloje Koča *Egér* című vígjátéka.¹²³

A kritikai recepció szegényes és közhelyszerű, Tolveth Oszkár Lukijan Trivunov Brankovićról, egy ismeretlen cikkíró Rastko Petrovićről, Polácsi János pedig a Manojlović-színmű magyar fordításáról írt méltatást.¹²⁴ A Mi Irodalmunk lapjain egyetlenegy hozzáértő kritikát olvashatunk egy fontos gyűjteményről: Mićun M. Pavičević *Crnogorci u pričama i anegdota* című történeti-néprajzi művét Szenteleky Kornél elemző írása ismertette meg a magyar olvasóval.¹²⁵

A szerb–magyar kapcsolatokkal foglalkozó cikkek a Reggeli Újság kisebbségpolitikai szemléletét fejezték ki; a napi politika jegyében születtek, s csak ritka kivétellel emelkednek e fölé.

Kultúrközeledés című írásában Nógrády Dezső (Csuka János) a *Feketeszarú cseresznye* sikerét már-már politikai eseményként üdvözli. "A szörnyű kataklizma után (ez) az első eset", írja, hogy "író, méghozzá magyar író megtalálta azt a hangot, amelyet két szomszéd(os) ország népe hiába keresett." Hunyady Sándor művét hamarosan a jugoszláv színházak is műsorukra tűzik, ez azért fontos, mert Hunyadinak sikerült szemléltetően bemutatnia, milyen nagy múltja van a magyar szerb testvériségnek. Írását

ezekkel a szavakkal zárja: "... most, amikor Bécs megszűnt Budapestnek, a Porta Beogradnak parancsolni, és a két nemzet kiharcolta... nehezen kiheverhető áldozatokkal a függetlenségét, az egy irány és cél felé dobogó szívek elől el kell távolítani a szorosabb együttműködés előtt összetornyosult akadályokat. Hogy ez a természet adta egymásrautaltság a világ legszűbb barátsága legyen."

Kedvező jel az is, írja, hogy Belgrádban megnyílt a magyar festőművészek első kiállítása, s hogy a magyar művészek "ritka meleg fogadtatásban részesültek" a közönség részéről. S a kisebbségi ember szorongó reményével, a kultúra szerepét mindig felnagyító hitével azt jósolja meg, hogy a két szomszéd nép valóságos érdekeit, történeti és kulturális hagyományait szem előtt tartó művészek lesznek az új korszak igazi diplomatái, mert a művész lelke másképp van berendezve, mint azoké "akik nem a szépség, hanem a nyers erő frontján vívják meg ütközetüket".¹²⁶

Két héttel e cikkének közlése után A jugoszláv–magyar kultúrközeledés előfeltételei. A kisebbségi szellemi élet vezetőinek együttes akciója elvezetne a kívánt célhoz című írásában felsorolja az elvégzendő feladatokat is.

A jugoszláviai magyarok önmaguktól kérdik, írja, hogy hogyan lehetne megteremteni a két szomszédos állam, Jugoszlávia és Magyarország, s a jugoszláviai magyar kisebbség és a jugoszláv többség lelki harmóniájának feltételeit. A kisebbségi problémák lassú megérése megköveteli, hogy a kisebbségi magyar írók is tegyenek valamit a közeledés, az együttműködés, a testvériség megteremtése érdekében.

A munkát a jugoszláv–magyar kulturális közeledés propagálásával kellene kezdeni. A jugoszláviai magyar értelmiségieknek meg kellene vitatniuk és ki kellene jelölniük a legfontosabb feladatokat. Jugoszláviában a magyarországi magyar írók munkáit, Magyarországon pedig a jugoszláv írók műveit kellene a közönségnek bemutatni. Branislav Nušić, Jovan Dučić, Veljko Petrović, Todor Manojlović és a "finomszavú költő", "a legtevékenyebb magyar műfordító", Mladen Leskovac Pesten és Szegeden méltó módon képviselhetné a jugoszláv kultúrát.¹²⁷

Gergely Boriska vitacikkben reflektált Csuka János indítványára.

"A türelmetlenség lázával olvastam a felsorakoztatott lehetőségeket", írja *A jugoszláv–magyar kultúrközeledés feltételei* című válaszában, "de nem fogott meg annak a megérzése, hogy igen, így kellene... az irányjelzést csak helyeslehetem, de a felvetett indítvány semmi esetre sem lehet a kérdéses közeledés" első lépcsőfoka. Csuka János a szerb és a magyar kultúra csereforgalmát és a két nemzet kölcsönös rokonszenvének az elmélyítését siettetné, a végeredményt sürgeti, s megfélekedzik az előkészületek fontosságáról.

Gergely Boriska a szövegek magasából földközébe hozza a kulturális közeledés igényét. Nem tartom vigasztaló állapotnak, írja, "ha Jugoszláviában a nemzeti többségnek van tudomása Ady Endréről, Molnár Ferencről, esetleg Móricz Zsigmondról (is), de úgyszólván semmit sem tudnak rólunk, akik velük egy talajon szántunk-vetünk, elrendeltetésünk szerint ki németül, ki magyarul, ki akár "cionistául", de mindenképpen az egyetemes kultúra javára, és kihangsúlyozottan nem a haza kárára és veszélyére... mi, jugoszláviai

magyar és szerb írók alig ismerjük egymást, pedig talán – ezzel kellene a dolgot kezdeni".

Érveléséből nem hiányzik a Babits jellemezte regionális öntudat, de cikkében nem ezen van a hangsúly.

A két szomszédos ország népének történelmi sorsközössége, történelmi egymásraultaltsága stb. tagadhatatlan tény, ennek hangoztatása azonban nem elegendő a közeledéshez. A jelenkor politikai ellentéteit a múlt emlékei nem oldhatják fel, a két nép közé ékelődő válaszfalat a múltbeli együttthaladás emlékei nem dönthetik le. Konkrét feladatok várnak megoldásra, mindenekelőtt a kisebbség–többség kérdésének a tisztázása. Elsősorban arra van szükség, írja, hogy "itt, a határokon belül" megismerjük és megértsük egymást.¹²⁸

Ez a felismerése Szenteleky politikai meggyőződésével van összhangban, és túlmutat a védekező kollektivitás eszméjén.

GYALOGSZERREL, FÉLÚTON

A Kalangya megjelenése után a Reggeli Újság irodalmi melléklete fokozatosan veszített jelentőségéből. Szenteleky az értékesebb írásokat a Kalangya számára tartalékolta. A Mi Irodalmunk szerkesztését egyre gyakrabban Csuka Zoltánra bízta, csupán a polemikus cikkek kéziratait futotta át, mert meg akarta akadályozni az irodalmi megoszlásokat.¹²⁹

Mivel a melléklet betöltötte szerepét – áthidalta azt az űrt, amely a Vajdasági Írás megszűnte után a Kalangya megjelenéséit támadt –, az újidéki lap vezetői 1933 márciusába úgy határoztak, hogy megszüntetik.

Kézíratos emlékezéseiben Kende Ferenc anyagi okokkal magyarázta ezt a döntést: "... Szenteleky álláspontja az volt," írja, "hogy A Mi Irodalmunk íróinak munkáit, ha szerényen is, de honorálni kell".¹³⁰ A melléklet felszámolásának anyagi okai is voltak, de megszüntetésében más természetű körülmények játszottak közre. Ezerkilencszázharminchárom tavaszán Szenteleky már súlyos beteg; nemcsak A Mi Irodalmunk szerkesztését bízta Csuka Zoltánra, a Kalangyával járó munkát sem győzi egyedül, Csuka Magyarországra készül; A Mi Irodalmunk heti anyagának megszerkesztése gond és teher a Reggeli Újság szerkesztőségének; a melléklet színvonalá – ezt minden olvasó látja – egyre inkább hanyatlak.

A Mi Irodalmunk lassan sorvadt el Szenteleky mégis fájlalta a felszámolását. "Szomorúan olvastam A M. I.-ra kimondott halálos ítéletet", írja Csuka Zoltánnak 1933. április 3-án kelt levelében. Nekem ugyan "kevesebb munkát, s így bizonyos felszabadulást jelent, mégis sajnálom elhantolni gyermekünket, amely különösen az első időben valóban fontos szerepet töltött be. A Kalangya megindítása óta jelentősége egyre halványult, de végeredményben mégis szükséges volt egy ilyen lépéső vagy ugródeszka a kezdők, a kísérletezők számára".¹³¹

Csuka Zoltán, Szirmai Károly és Bori Imre a Vajdasági Írást, A Mi Irodalmunkat és a Kalangyát Szenteleky Kornél folyóiratainak nevezte.¹³² Ez

érthető is, hiszen szembeötlő a folytonosság közöttük, a kérdés csak az: mennyire sikerült Szentelekynek melléklettel pótolnia a hiányzó folyóiratot.

Megjelenésének első évében A Mi Irodalmunk nyolcadrét nagyságú formában jelent meg: Szenteleky arra törekedett, hogy különálló legyen a főlaptól. (Jellemző az oldalak szedéstükrének fehér foltjait betöltő felhívások tartalma is: "Gyűjtse össze és köttesse be A Mi Irodalmunkat") Minden külső jel arra vallott, hogy Szenteleky ismét egy igazi irodalmi szemlélet szeretett volna megalkotni, s hogy A Mi Irodalmunkat félig-meddig annak is tekintette.

Egy évvel az első szám megjelenése után 1932 januárjában A Mi Irodalmunk gyakorlati okokból hozzáidomul a Reggeli Újság főlióméretéhez, s elveszíti folyóiratra emlékeztető külsejét.

Szerkesztéspolitikáját a melléklet esetében Szenteleky módosítani kényszerült. Az 1931 decemberéig kéthetenként, 1932 januárjától pedig hetenként megjelenő melléklet egy-egy számának szűk terjedelme nem tette lehetővé, hogy klasszikus értelemben vett folyóirat-irodalmat teremtsen. Elég gyakran nem volt tekintettel a Reggeli Újság olvasóira, Miloje Koča vigjátékát például nyolc, Farkas Geiza *Az önvádló* című kisregényét¹³³ hat, Rastko Petrović útleírását öt, Todor Manojlović színművét pedig négy terjedelmes folytatásban közölte, színpadi jelenetek, sőt színművek teljes szövegét is közreadta – aztán kénytelen-kelletlen belenyugodott abba, hogy mégiscsak egy napilap mellékletének a szerkesztője, s hogy A Mi Irodalmunk hasábjait nem töltheti meg könyvnyi terjedelmű szövegekkel. Hosszabb lélegzetű tanulmányok megírására senkit sem kérhetett fel, s a gyakori megjelenés miatt a kéziratok gondozására nem jutott annyi ideje, mintha egy havonta megjelenő folyóirat termését kellett volna sajtó alá rendeznie.

A Mi Irodalmunk hevenyészettebb munka benyomását kelti, mint a Vajdasági Írás és a Kalangya; félúton tétovázik a melléklet és a folyóirat között. Sajtótörténeti szempontból egyedülálló orgánus a két világháború közötti időszak vajdasági magyar irodalmában. A korabeli lapok jellegtelen irodalmi rovataitól eltérően élesen kirajzolódó irodalompolitikai arculata volt: megtervezhető-megrendelhető közleményei (a publicisztikai írások, a könyvismertetések, a vitacikkek és a kritikák), ingadozó színvonaluktól függetlenül egyazon gondolatkörön belül csoportosíthatók, munkatársainak nagy száma, közleményeinek összterjedelme pedig lankadatlan műhelymunkára vet fényt.

Irodalmi karakterét túlnyomórészt a féltehetségek munkái, irodalom- és művelődéspolitikai jellegét azonban értékesebb publicisztikai írásai rajzolják meg.

Egyoldalú szemléletre vallana, ha Szenteleky szervező és szerkesztő munkájának megítélésekor csupán tehetségpártolásának elhibázottságát hangsúlyoznánk. Féltő szeretettel nevelt műkedvelő írástevőit nem szükséges "megértenünk", a sok kontár munkának utólag nem kell menlevelet adnunk: A Mi Irodalmunk hasábjain megjelent szépirodalmi munkákat irodalmi nézőpontból kell megítélnünk, politikai mérlegelésnek itt helye nincs, mert csak összezavarná a fogalmakat. Magától értetődő: egy népcsoport, egy félmillió lélekszámú etnikai közösség íráskultúrájának a tömeges hanyatlása

társadalmi gyökerű kérdés, de ezt csak akkor ismerhetjük fel, ha nem kendőzzük el a hanyatlás tényét.

Szenteleky Kornél tehetségfelfedező munkája jórészt eredménytelen, sőt elhibázott munka volt, művelődéspolitikai elképzeléseinek azonban – kisebbségi eszmei tehertételi ellenére – tartós eredményei is vannak.

"A vajdasági irodalmi mozgalom Szenteleky idejében nem volt egységes", olvashatjuk Herceg János *Emlékezés Szentelekyre* című írásában. "Ő szerette volna egységessé tenni. De sajnos, hatóköre nem terjedt túl a Vajdasági Íráson, A Mi Irodalmunkon, illetve később a Kalangyán. Nemcsak a tekintélyes napilapok szálltak szembe mozgalmával, hanem egyes baloldali írók is. Az előbbieket a féltékenységen kívül kozmopolita világnézetük, az utóbbiakat merev gyanakvás zárta el Szenteleky mozgalmától. A kisebbségi politikában ugyanis akkoriban általánosító jelszavakat hangoztattak, osztatlan magyarságról beszéltek, Szenteleky viszont osztatlan irodalmat akart csinálni. Hogy más a politikai kizárólagosság, és más az irodalmi egység, melyben politikai nézeti szabad fenntartásával mindenkinek helyet kellett volna kapni, azt akkoriban kevesen vették észre."¹³⁴

A Reggeli Újság irodalmi melléklete sajtóságos szellemi felhőkakukkvár: alapját megteremtő felépítmény volt. Előbb az elv kristályosodott ki: önálló intézményrendszerű és új öntudatú irodalmat teremteni – s ez az irodalom lassan meg is született. Megtervezője azt tartotta fontosnak, hogy alapot és feltételt biztosítson a jugoszláviai magyar irodalom kibontakozásához, s ez nem volt "eszmei eltévelyedés". Hajlékot akart építeni irodalmunknak, s ezt a hajlékot végül meg is építette. Az már nem rajta múlt, hogy az ő idejében kevés volt a minőségileg is megfelelő írónk.

Jegyzetek

1. Lőrinc Péter: Vándorlások. Forum, Novi Sad, 1965. 267.
2. Herceg János: Papírhajó. Testvériség-Egység, Újvidék, 1953. 8.
3. Kontrapunkt (Symposion 61–63). Válogatta Bányai János és Bosnyák István. Forum, Novi Sad, 1964. 330
4. Bori Imre: A jugoszláviai magyar irodalom története 1918-tól 1945-ig. Forum, Novi Sad, 1968. 165–178.
Bori Imre: Irodalmi hagyományaink. Forum, Újvidék, 1971. 9–18.
Bori Imre: Irodalmunk évszázadai. Forum, Újvidék, 1975. 122–127.
Bori Imre: A jugoszláviai magyar irodalom rövid története. Forum, Újvidék, 1982. 122–131.
5. Szeli István: Szenteleky irodalomszemléletének margójára. Üzenet, 1973/12, 952–955.
Szeli István: Nemzeti irodalom – nemzetiségi irodalom. Forum, Újvidék, 1974. 74–95.
Szeli István: A magyar kultúra útjai Jugoszláviában. Kossuth Könyvkiadó, Budapest, 1983. 17–48.
6. Bori Imre: A jugoszláviai magyar irodalom története 1918-tól 1945-ig. 11 és 9.
7. Herceg János: Évek és könyvek. Forum, Újvidék, 1971. 11.
8. Šandor Mesaroš: Položaj Mađara u Vojvodini 1918–1929. Filozofski fakultet u Novom Sadu, Institut za istoriju, Novi Sad, 1981. 185–235.
9. Herceg János: Évek és könyvek. 11–13.
10. Debreczeni József-Szenteleky Kornél: Bazsalikom, Modern szerb költők antológiája, Minerva, Subotica, 1928. 11. és 3.
11. Majtényi Mihály: A magunk nyomában. Forum, Novi Sad, 1961. 183.

12. Szenteleky Kornél irodalmi levelei 1927–1933. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta: Bisztray Gyula és Csuka Zoltán. Szenteleky Társaság, Zombor–Budapest, 1943. 203–204.
13. Kéve. Vajdasági költők antológiája. Egybegyűjtötte: Csuka Zoltán. Képes Vasárnap, Novi Sad, 1928. 6.
14. Csuka Zoltán: A délvidéki magyar irodalom és folyóirata. Délvidéki Szemle, 1944/6, 251.
15. Csuka Zoltán: Magyar irodalom és művelődés Jugoszláviában. Magyar Kisebbség (Lugos), 1941. 228.
16. Herceg János: Évek és könyvek. 12.
17. Ugart kell törnünk. Válogatás a Vajdasági Írásból. Válogatta, az utószót és az élterajzi jegyzeteket írta: Bori Imre. A repertóriumot összeállította: Pastyik László. Forum, Újvidék, 1983. 379.
18. Ugart kell törnünk. 381.
19. Csuka Zoltán: "Mert vén Szabadka, áldalak..." (Emlékezés életem két korszakára). Életjel Miniatűrök 18. Munkásegylet, Szabadka, 1971. 84–85.
20. Tájékoztató az újvidéki Reggeli Újság huszonkét esztendei munkájáról c. kiadvány (Kecskemét, 1941. 1–8. 1.) sem tesz említést a Szenteleky szereksztette irodalmi mellékletéről.
21. Szirmai Károly: Szenteleky Kornél. Kalangya, 1933/10. 660.
22. Magyar Kisebbség, 1941. 230–231.
23. Szenteleky Kornél irodalmi levelei. 397.
24. Czine Mihály: Nép és irodalom, 2. kötet, Szépirodalmi Könyvkiadó, Budapest, 1981. 270. és 275. – In: Csuka Zoltán: az idő mérlegén, Magvető, Budapest, 1977. Czine Mihály előszava: 5–50.
25. Bogdan T. Stanojev: 150 godina novosadske štampe 1825–1975, Narodna biblioteka, Novi Sad, 1976. 174.
26. Kolozsi Tibor: Szabadkai sajtó (1919–1945). Forum, Újvidék, 1979. 289.
27. Bori Imre: A jugoszláviai magyar irodalom története 1918-tól 1945-ig. 123.
28. Bori Imre: Irodalmi hagyományaink. 16.
29. Szenteleky Kornél – Kornel Senteleki. Az előszót írta: Bori Imre. Szenteleky Kornél írásából válogatott: Tomán László, Forum, Újvidék, 1976. 20.
30. Ugart kell törnünk. 387.
31. Szenteleky Kornél irodalmi levelei. 162.
32. Ugart kell törnünk. 387.
33. Pató Imre: A IIétről-IIétre repertórium. IIungarológiai Közlemények. 1983/3, 336.
34. Szenteleky Kornél irodalmi levelei. 113–114.
35. I. m. 161.
36. Ugart kell törnünk. 387.
37. Csuka Zoltán: "Mert vén Szabadka, áldalak..." 85.
38. Szenteleky Kornél irodalmi levelei. 163.
39. I. m. 169.
40. I. m. 171.
41. I. m. 184.
42. I. m. 185.
43. I. m. 185.
44. I. m. 187.
45. I. m. 209.
46. Herceg János: A Kalangya indulása. A Hungarológiai Intézet Tudományos Közleményei. 1974. 21. sz. 53.
47. Szenteleky Kornél irodalmi levelei. 314.
48. A Mi Irodalmunk Almanahja. Jugoszláviai magyar írók írásai. A Reggeli Újság karácsonyi melléklete. Novi Sad, 1931. 3.
49. Szenteleky Kornél irodalmi levelei. 364.
50. I. m. 381–382.
51. I. m. 197.
52. I. m. 198.
53. I. m. 210.
54. I. m. 200.

Ennek a levélnek is pontatlan a dátumozása: 1931 februárjában Szentelekynek még nem lehetett tudomása az évkönyv 1931 decemberében bekövetkező megcsonkításáról. A levél pontos keltezése: 1931. dec. 28.

A Reggeli Újság A karácsonyi újságpiac... című előzetesében, 1931. dec. 20-án közölte a megjelenés előtt álló almanach tartalomjegyzékét; ez a cikk tartalmazza Adorján András cenzúrázott verseinek címét.

55. Šandor Mesaroš: Položaj Mađara u Vojvodini 1918–1929. 185–235.
56. Fekete Lajos: A bujdosó visszanéz (Önéletrajzi jegyzetek). Életjel Miniatűrök 17. a Szabadkai Munkásegyletem kiadása, Szabadka, 1971. 28.
57. Kalangya, 1932/5. – In: Szenteleky Kornél: Ugartörés, Forum, Novi Sad, 1963. 65–69.
58. A Mi Irodalmunk, 1931. márc. 22. 13–14.
59. Szenteleky Kornél: Az ifjúság lapja. A Mi Irodalmunk, 1932. márc. 13.
60. A Mi Irodalmunk, 1932. okt. 9. 17.
61. Csuka Zoltán: Zivatar. A Mi Irodalmunk, 1932. okt. 2. 20.
62. Szenteleky Kornél: A visszautasítottak zászlóbontása. A Mi Irodalmunk, 1932. okt. 9. 17.
63. Magyar Szemle, 1942. jún. 297.
64. Szenteleky Kornél irodalmi levelei. 248–249.
65. Lőrinc Péter: Vándorlások. 267.
66. Bori Imre: A Szervezett Munkás irodalompolitikája. – In: Bori Imre: Fejezetek irodalomkultúrájából, Forum, Újvidék, 1973. 79.
67. A Mi Irodalmunk, 1932. febr. 14.13.
68. Czákó Tibor: A golnikai síralomház, Kalangya, 1933/10, 626.
69. A Mi Irodalmunk, 1932. febr. 28. 13.
70. Babits Mihály: Könyvről könyvre. Magyar Helikon, Budapest, 1973. 257.
71. Szenteleky Kornél: Levél D. J. barátomhoz a "vajdasági irodalom"-ról. Bácsmegeyi Napló, 1927. jan. 30. – In: Szenteleky Kornél: Ugartörtés. 51. és 52.
72. A Mi Irodalmunk, 1932. márc. 6. 13.
73. A Mi Irodalmunk, 1931. febr. 8. 13–14.
74. "Bogner Becskerekéről, a mai Zrenjaninból került Szabadkára. Tanárember volt, és politikai megbízatása és tevékenysége mellett igazgatója a szabadkai konviktusnak. Tagja volt a Horthy-rendszer képviselőházának. 1943-ban kiadott egy könyvet is Szabadkán, A szerb uralomnak a délvidéki magyarok nyelvére tett hatása címmel. A fasizmus feletti győzelem után a bíróság háborús bűnösként halálra ítélte, és kivégezték." – Kolozsi Tibor: Szabadkai sajtó (1919–1945). Forum, Újvidék, 1979. 263.
75. Bogner József: Könyvelvünk problémája. Hozzászólás Szenteleky Kornél cikkéhez. A Mi Irodalmunk, 1931. márc. 8. 25–26.
76. A hungarológiai Intézet Tudományos Közleményei, 1970. nov. 4. sz. 18.
77. A Mi Irodalmunk, 1932. márc. 6. 13.
78. Szenteleky Kornél: Új életformák felé. – In: Szenteleky Kornél: Ugartörés, 94. és 95.
79. Szirmai Károly: Szenteleky Kornél és a Kalangya. 297.
80. Utasi Csaba: Irodalmunk és a Kalangya. Forum, Újvidék, 1984. 7.
81. Szabó László: Kalangya. Pesti Napló, 1932. máj. 26.
82. A Mi Irodalmunk, 1932. jún. 5. 13.
83. A Mi Irodalmunk, 1931. aug. 30. 27.
84. A Mi Irodalmunk, 1931. aug. 2. 26–27.
85. Babits Mihály: Könyvről könyvre. 256–257.
86. A Mi Irodalmunk, 1932. jún. 26. 13.
87. Utasi Csaba: Irodalmunk és a Kalangya, 20.
88. Szirmai Endre: Szirmai Károly műveinek bibliográfiája, A Szirmai Károly Társaság és a Szirmai Károly Archívumok kiadása, München–Stuttgart–Rio de Janeiro, 1978. 42.
89. Szirmai Károly: Szenteleky Kornél és a Kalangya. 298.
90. Szenteleky Kornél: Krónikák. Délvidéki Magyar Közművelődési Szövetség, Újvidék, é. n. 110.
91. Karácsony. Reggeli Újság, 1930. dec. 24. 42.
92. (Csuka Zoltán) Zsongor: Harminckilenc pályamunka érkezett be A Mi Irodalmunk novellapályázatára. A Mi Irodalmunk, 1931. szept. 13. 13-14.
93. Szenteleky Kornél irodalmi levelei. 222.

94. I. m. 223.
95. Borsodi Lajos–Koráni Elemér–Szenteleky Kornél: A Mi Irodalmunk novellapályázatának eredménye. A bizottság jelentése. A Mi Irodalmunk, 1931. nov. 8. 13.
96. Szirmai Károly: Önkeresés. Versek és önéletrajz. Művelődési Otthon, Verbász, 1970. 30.
97. Szirmai Endre: Szirmai Károly műveinek bibliográfiája. 27.
98. A Mi Irodalmunk, 1931. nov. 8. 13.
99. Szenteleky Kornél irodalmi levelei. 225–226.
100. I. m. 201.
101. I. m. 253.
102. I. m. 283.
103. I. m. 283.
104. I. m. 214.
105. I. m. 233.
106. I. m. 200.
107. Bori Imre: A jugoszláviai magyar irodalom rövid története. 120.
108. Ugart kell törnünk, 389.
109. A Mi Irodalmunk, 1931. dec. 20. 13–14.
110. Szenteleky Kornél irodalmi levelei. 167.
111. Szenteleky Kornél: Regényrészlet. Karácsony, Reggeli Újság, 1930. december 24. 43–45.
112. A Mi Irodalmunk Almanahja. 66–67.
113. A Mi Irodalmunk, 1932. ápr. 3. 13.
114. Berényi János: A vajdasági regény. A Mi Irodalmunk, 1932. ápr. 17. 16.
115. Szenteleky Kornél irodalmi levelei. 315.
116. I. m. 323.
117. A Mi Irodalmunk, 1932. jan. 10. 13.; 1932. júl. 10. 17.; 1932. dec. 24. 18.
118. Dudás Mihály: A szerb népköltészetéről. A Mi Irodalmunk, 1932. febr. 21. 17–18.
119. I. Petar Petrović: Arra, arra (Onamo. 'namo). A Mi Irodalmunk, 1932. jan. 17. 16. (Ford.: Polácsi János.)
- Đura Jakšić: Atya és fia. A Mi Irodalmunk, 1933. jan. 1. 20. (Ford.: Polácsi János.)
120. Rade Drainac: Új föld. A Mi Irodalmunk, 1932. jan. 24. 16. (Ford.: Csuka Zoltán.)
- Jovan Dučić: Ének önmagáról. A Mi Irodalmunk, 1932. márc. 20. 16. (Ford.: Czákó Tibor.)
121. Jovan Dučić: A boldogságról (Szemelvények a szerző Radovan cár kincse c. művéből). A Mi Irodalmunk, 1932. jan. 24. 17.
- Srđa Đokić: A mrakodoli fagy. A Mi Irodalmunk, 1932. nov. 6. 19.
- Božidar Kovačević: A legnagyobb jóitémény. A Mi Irodalmunk, 1932. márc. 6. 13–14.
- Božidar Kovačević: Kudarc. A Mi Irodalmunk, 1932. ápr. 10. 14–15.
- Božidar Vasić: Egy buborék az örvényben (1.) A Mi Irodalmunk, 1932. máj. 8. 17–18.; (2.) 1932. máj. 15. 15.
122. Jovan Dučić: Álmodó városa (Róma). A Mi Irodalmunk, 1933. márc. 5. 19. (Ford.: Debrezzeni József.)
123. Manojlović misztériumjátéka 1931 február–márciusában, Petrović útirajza 1931 szeptember–novemberében, Koča vígjátékának szövege pedig 1933 január–februárjában jelent meg A Mi Irodalmunkban.
124. Tolveth Oszkár: Lukijan Trivunov Branković. A Mi Irodalmunk, 1931. febr. 22. 27–28.
- K. F. Petrović, Rastko. A Mi Irodalmunk, 1931. júl. 19. 26.
- Polácsi János: Manojlović, Todor: A centrifugális táncos. A Mi Irodalmunk, 1931. jún. 7. 24–25.
125. Szenteleky Kornél: A Fekete Hegyek népének biográfiája – tíz kötet történetben. A Mi Irodalmunk, 1931. júl. 19. 21–22.
126. A Mi Irodalmunk, 1931. febr. 22. 13–14.
127. A Mi Irodalmunk, 1931. márc. 8. 13–14.
128. A Mi Irodalmunk, 1931. ápr. 19. 25.
129. A "destruktív polémiákról": Szenteleky Kornél irodalmi levelei. 244. és 245.
130. Kende Ferenc emlékezéseinek kézirata az Országos Széchényi Könyvtárban található. Az idézet a kézirat 27. lapjáról való.
131. Szenteleky Kornél irodalmi levelei. 315.

132. Csuka Zoltán: A délvidéki magyar irodalom és folyóirata. 251.

Szirmai Károly: Szenteleky Kornél és a Kalangya. 296.

Bori Imre: A jugoszláviai magyar irodalom története 1918-tól 1945-ig. 177.

Herceg János válogatásában az újvidéki Forum Könyvkiadó 1963-ban két kötetben adta ki Szenteleky válogatott írásait (Gesztenyevirágzás; Ugartörés). E kiadvány előszava is folyóiratnak nevezi A Mi Irodalmunkat.

133. Farkas Geiza kisregénye 1932 január–februárjában jelent meg a Reggeli Újság irodalmi mellékletében.

134. Herceg János: Papírhajó. 11.

REPERTÓRIUM

ETO: 05 (01) (497.11)

REPERTORY

II. A Mi Irodalmunk repertórium

A melléklet könyvészeti leírása

Cím:

1930. dec. 24–25.; [I. évf. 1. sz.]: Karácsony

1931. jan. 11.; [II. évf. 1. sz.]: A Mi Irodalmunk

Alcím:

A Reggeli Újság irodalmi melléklete

Megjelenési hely: Novi Sad

Szerkesztők:

1930. dec. 24–25.; [I. évf. 1. sz.]: Szerkeszti: Szenteleky Kornél.

Szerkesztésért és kiadásért felel: Tomán Sándor.

1931. dec. 6.; [II. évf. 24. sz.]: Szerkeszti: Szenteleky Kornél. A

szerkesztésért felel: Tomán Sándor. A kiadásért felel: Blazsek Ferenc.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novi Sad, Kralja Petra 30., I. emelet.

Nyomda: Uránia Nyomdai Műintézet és Kiadóvállalat, Komlós Márton nyomása, Novi Sad, Ustavka 14.

Méret:

1930. dec. 24–25.; [I. évf. 1. sz.]: 8 rét.

1932. jan. 3.; [III. évf. 1. sz.]: fólió.

1930

I. évf.

dec. 24–25.; [RÚ 300. sz. 1. sz.]

41–64.

1931

II. évf.

jan. 11.; [RÚ 8. sz.] 2. sz. [1. sz.] Téves sorszámozás!

23–30.

jan. 25.; [RÚ 20. sz.] 3. sz. [2. sz.]

13–24.

febr. 8.; [RÚ 32. sz.] 4. sz. [3. sz.]

13–28.

febr. 22.; [RÚ 44. sz.] 5. sz. [4. sz.]

13–28.

márc. 8.; [RÚ 56. sz.] 6. sz. [5. sz.]

13–28.

márc. 22.; [RÚ 68. sz.] 7. sz. [6. sz.]

13–28.

ápr. 5.; [RÚ 80. sz.] 8. sz. [7. sz.]

23–38.

ápr. 19.; [RÚ 91. sz.] 9. sz.[8. sz.]	13–28.
máj. 10.; [RÚ 108. sz.] 10. sz. [9.sz.]	13–28.
máj. 24.; [RÚ 120. sz.] 11. sz. [10. sz.]	13–28.
jún. 7.; [RÚ 130. sz.] 12. sz. [11. sz.]	13–28.
jún. 21.; [RÚ 142. sz.] 13. sz. [12. sz.]	13–28.
júl. 5.; [RÚ 154. sz.] 13. sz.	13–28.
júl. 19.; [RÚ 166. sz.] 15. sz. [14. sz.] Téves sorszámozás!	13–28.
aug. 2.; [RÚ 178. sz.] 16. sz. [15. sz.]	13–28.
aug. 16.; [RÚ 190. sz.] 17. sz. [16. sz.]	17–32.
aug. 30.; [RÚ 202. sz.] 18. sz. [17. sz.]	13–28.
szept. 13.; [RÚ 215. sz.] 19. sz. [18. sz.]	13–28.
nszept. 27.; [RÚ 227. sz.] 20. sz. [19. sz.]	13–28.
okt. 11.; [RÚ 239. sz.] 21. sz. [20. sz.]	13–28.
okt. 25.; [RÚ 251. sz.] 22. sz. [21. sz.]	13–28.
nov. 8.; [RÚ 263. sz.] 23. sz. [22. sz.]	13–28.
nov. 22.; [RÚ 275. sz.] 24. sz. [23. sz.]	13–28.
dec. 6.; [RÚ 286. sz.] 25. sz. [24. sz.]	13–24.
dec. 20.; [RÚ 298. sz.] 26. sz. [25. sz.]	13–28.

1932.

III. évf.

jan. 3.; [RÚ 2. sz. 1. sz.]	13–18.
jan. 10.; [RÚ 7. sz. 2. sz.]	13–18.
jan. 17.; [RÚ 13. sz. 3. sz.]	13–18.
jan. 24.; [RÚ 19. sz. 4. sz.]	13–18.
jan. 31.; [RÚ 25. sz. 5. sz.]	13–17.
febr. 7.; [RÚ 31. sz. 6. sz.]	13–17.
febr. 14.; [RÚ 37. sz. 7. sz.]	13–18.
febr. 21.; [RÚ 43. sz. 8. sz.]	13–18.
febr. 28.; [RÚ 49. sz. 9. sz.]	13–17.
márc. 6.; [RÚ 55. sz. 10. sz.]	13–17.
márc. 13.; [RÚ 61. sz. 11. sz.]	13–17.
márc. 20.; [RÚ 67. sz. 12. sz.]	13–17.
márc. 27.; [RÚ 73. sz. 13. sz.]	13–17.
ápr. 3.; [RÚ 78. sz.] 14. sz.	13–17.
ápr. 10.; [RÚ 84. sz.] 15. sz.	13–16.
ápr. 17.; [RÚ 90. sz.] 16. sz.	13–16.
ápr. 24.; [RÚ 96. sz.] 17. sz.	13–17.
máj. 1.; [RÚ 102. sz.] 18. sz.	13–16; 33.
máj. 8.; [RÚ 108. sz.] 19. sz.	13–18.
máj. 15.; [RÚ 114. sz.] 20. sz.	13–16.; 27.
máj. 22.; [RÚ 119. sz.] 21. sz.	13–16.; 33.
máj. 29.; [RÚ 125. sz.] 22. sz.	13–18.
jún. 5.; [RÚ 131. sz.] 23. sz.	13–16; 33.
jún. 12.; [RÚ 137. sz.] 24. sz.	13–18.
jún. 19.; [RÚ 143. sz.] 25. sz.	13–16.
jún. 26.; [RÚ 149. sz.] 26. sz.	13–18.

júl. 3.; [RÚ 155. sz.] 27. sz.	13–16.; 25.
júl. 10.; [RÚ 161. sz.] 28. sz.	13–17.
júl. 17.; [RÚ 167. sz.] 29. sz.	13–16.; 25.
júl. 24.; [RÚ 173. sz.] 30. sz.	13–18.
júl. 31.; [RÚ 179. sz.] 31. sz.	13–16.
aug. 7.; [RÚ 185. sz.] 32. sz.	13–18.
aug. 14.; [RÚ 191. sz.] 33. sz.	13–16.; 25.
aug. 21.; [RÚ 198. sz.] 34. sz.	13–18.
aug. 28.; [RÚ 204. sz.] 35. sz.	13–16.
szept. 4.; [RÚ 210. sz.] 36. sz.	13–18.
szept. 11.; [RÚ 216. sz.] 37. sz.	13–16.
szept. 18.; [RÚ 222. sz.] 38. sz.	13–17.
szept. 25.; [RÚ 228. sz.] 39. sz.	13–16.
okt. 2.; [RÚ 234. sz.] 40. sz.	17–20.
okt. 9.; [RÚ 240. sz.] 41. sz.	17–20.
okt. 16.; [RÚ 246. sz.] 42. sz.	17–20.
okt. 23.; [RÚ 252. sz.] 43. sz.	17–20.
okt. 30.; [RÚ 258. sz.] 44. sz.	17–20.
nov. 6.; [RÚ 264. sz.] 45. sz.	17–20.
nov. 13.; [RÚ 270. sz.] 46. sz.	17–20.
nov. 20.; [RÚ 276. sz.] 48. sz. [47. sz.] Téves sorszámozás!	17–20.
nov. 27.; [RÚ 282. sz.] 49. sz. [48. sz.]	17–20.
dec. 4.; [RÚ 287. sz.] 50. sz. [49. sz.]	17–20.
dec. 11.; [RÚ 293. sz.] 51. sz. [50. sz.]	17–20.
dec. 18.; [RÚ 299. sz.] 52. sz. [51. sz.]	17–20.
dec. 24–26.; [RÚ 304. sz.] 53. sz. [52. sz.]	17–24.

1933

IV. évf.

jan. 1.; [RÚ 1. sz.] 1. sz.	17–20.
jan. 8.; [RÚ 7. sz.] 2. sz.	17–20.
jan. 15.; [RÚ 13. sz.] 3. sz.	17–20.
jan. 22.; [RÚ 19. sz.] 4. sz.	17–20.; 25.
jan. 29.; [RÚ 25. sz.] 5. sz.	17–20.
febr. 5.; [RÚ 31. sz.] 6. sz.	17–20.; 25.
febr. 12.; [RÚ 37. sz.] 7. sz.	17–19.
febr. 19.; [RÚ 43. sz.] 8. sz.	17–20.
febr. 26.; [RÚ 49. sz.] 9. sz.	17–19.
márc. 5.; [RÚ 55. sz.] 10. sz.	17–20.
márc. 12.; [RÚ 61. sz.] 12. sz. [11. sz.] Téves sorszámozás!	17–19.
márc. 19.; [RÚ 67. sz.] 13. sz. [12. sz.]	17–20.
márc. 26.; [RÚ 73. sz.] 14. sz. [13. sz.]	17–18.; 27.
ápr. 2.; [RÚ 79. sz.] 15. sz. [14. sz.]	17–20.

A közlemények időrendi felsorolása

1930

I. évf.

- [1. sz.] 1930. dec. 24–25.
1. Csuka Zoltán: A Gyermekek, aki megmaradt. [Prózavers.] 41. p.
 2. –: A Reggeli Újság irodalmi rovata kétezer dináros novellapályázatot ír ki, amelynek eredményét a jövő év pünkösdjén hirdeti ki. [Pályázati felhívás.] 42. p.
 3. Szenteleky Kornél: Regényrészlet. [Regényrészlet.] 43–45. p.
 4. Farkas Béla: Boldizsár karácsonya. [Novella.] 45. p.
 5. [Szirmai Károly] Fuimus: Meghalt a gyárkémény. [Vers.] 45. p.
 6. [Szirmai Károly] Fuimus: A szélhez. [Vers.] 46. p.
 7. Bencz Boldizsár: Egy rokon gyermek. [Vers.] 46. p.
 8. Borsodi Ferenc: Furcsa, virgonc legények. [Vers.] 46. p.
 9. Ambrus Balázs: Románc. [Vers.] 46. p.
 10. Sziráky Dénes Sándor: Az üstökös. [Novella.] 47–48. p.
 11. Irodalmi hírek. [Az Erdélyi Helikon 1930. decemberi száma] 48. p.
 12. Csuka Zoltán: Az álomba merült barát. [Vers.] 48. p.
 13. Fekete Lajos: Két vers. Tengerzúgás; Szent irtózáttal köszöntelek, város. [Versek.] 49. p.
 14. Ifj. Papik Miksa: Mese egy hűtlen fiúról. [Novella.] 50–51. p.
 15. [Szirmai Károly] Fuimus: A vén diák karácsonyesti álma. [Novella.] 51. p.
 16. Vértess V. Károly: A beszélő baba. [Novella.] 52–53. p.
 17. Borsodi Lajos: Egyszerű történet. [Novella.] 54–55. p.
 18. Adorján András: A kályha mellől... [Novella.] 55. p.
 19. Csuka Zoltán: Rádió. [Vers.] 55. p.
 20. Fetter Imre [Czirák Imre]: Kié legyen a faklumpa? [Novella.] 56. p.
 21. Kristály István: Kalácsot sütnék... [Novella.] 57–58. p.
 22. A Mi Irodalmunk legközelebb január második felében jelenik meg. [Hír.] 58. p.
 23. Blazsek Ferenc: A hóember. [Novella.] 59–61. p.

Figyelő

24. Sziráky Dénes Sándor: Történelmi képszínház (filmtekeresek). [Előzetes Magister /Kiss Vilmos/ készülő könyvéről.] 61. p.
25. Szenteleky Kornél: Egy irodalmi vita epilógusához. [Hankiss János–Juhász Géza: Panorama de la littérature hongroise contemporaine c. munkájáról és Hevesi Andrásnak az Erdélyi Helikonban közölt, vonatkozó vitacikkéről.] [Glossza.] 61–62. p.
26. –: Üzenetek. [szerkesztői üzenetek.] 62. p.

Az ifjúság karácsonya

27. Andrée Dezső: A mi bózásunk. [Novella.] 63–64. p.

1931

II. évf.

[1. sz.]

1931. jan. 11.

Krónika

28. Szenteleky Kornél: Beteg művészek "beteg" művészete. [Cikk.] 23–24. p.

29. Sziráky Dénes Sándor: Hiába menekülés. [Vers.] 24. p.

30. Borsodi Ferenc: Vázlat. [Vers.] 24. p.

31. [Csuka Zoltán] (cs. z.): Mikes Flóris posztumusz verse. [Jegyzet.] 24. p.

32. Mikes Flóris: A befalazott könnycsepp. [Vers.] 24. p.

33. Kristály István: A nagy lap... [Novella.] 25–27. p.

34. Darvas Gábor: A telefon. [Novella.] 27–29. p.

Eszmecsere

35. [?] K. S.: Emberi komédia Madách Emberi tragédiája körül. [Berényi Jánosnak a szabadkai Napló 1930. évi karácsonyi számában közölt írásáról.] [Vitacikk.] 29–30. p.*

36. Krausz László: Ez vagyok. [Vers.] 30. p.

37. –: Irodalmi hírek. [Magyar Minerva /Pozsony/; Srpski Književni Glasnik /Belgrád/; a kassai Kazinczy Társaság regénypályázata; Anthologie de la Poésie Hongroise Contemporaine /Párizs/; Új Aurora /Pozsony/.] 30. p.

38. –: Üzenetek. 30. p.

[2. sz.]

1931. jan. 25.

Krónika

39. [Kristály István] K. I.: A mi irodalmunk... [Cikk.] 13–14. p.

*

40. Farkas Geiza: Világtörténés. [Novella.] 14–15. p.

41. Adorján András: Kívánságok. [Vers.] 15. p.

42. Fekete Lajos: Míg alusznak a tengerek. [Vers.] 16. p.

43. Mécs László: Nem vagy te olyan senki! [Vers.] 16. p.

44. Bencz Boldizsár: Hogy volna jobb? [Vers.] 16. p.

45. [Szirmai Károly] Fuimus: Halottak látogatása. [Novella.] 17. p.

46. [Gergely Boriska: Szegények vagyunk... [Novella.] 18–19. p.

47. [?] Karlócai: Téli estén. [Novella.] 19–20. p.

48. Adorján András: Könnyek. [Vers.] 21. p.

49. Bencz Boldizsár: Az utolsó hadak. [Vers.] 21. p.

Figyelő

50. Szenteleky Kornél: Tények és számok Európáról. Wladimir

- Woytinsky: Tatsachen und Zahlen Europas. Pancuropa Verlag, 1930. [Könyvismertető.] 21–22. p.
51. Csuka Zoltán: A Letopis ankétja az egységes jugoszláv betűhasználat ügyében. [Cikk.] 22. p.
52. Gergely Boriska: Néhány szó a kritika gyakorlásáról és a lelkeségről a jugoszláviai magyar irodalomban. [Cikk.] 22–23. p.
53. [Kohán Jenő] K. J.: Az oroszok Puskin-kultusza. [Cikk.] 23. p.
54. –: Irodalmi hírek. [Makkai Sándor: Nincs menekvés? c. írása /Nyugat, 1931. jan. 16./; az Erdélyi Helikon, 1931. januári száma; A lipcei Archiv für Buchgewerbe und Gebrauchsgraphik-magyar száma; Szenteleky Kornél Isola Bella c. regénye az Erdélyi Szépművés Céh kiadásában.] 24. p.
55. –: Üzenetek. 24. p.
56. A Mi Irodalmunk legközelebb február 8-án jelenik meg. [Hír.] 24. p. [3. sz.] 1931. febr. 8.

Krónika

57. [Szenteleky Kornél] Sz. K.: Nyelvi problémák. [Cikk.] 13–14. p.

*

58. Fekete Lajos: Tíz év mögöttem. [Vers.] 14. p.
59. Szirmai Károly [Fuimus]: Nyomtalan múlások. [Vers.] 14. p.
60. [Vörösvári] Heinz Vilmos: Késői emlékezés az éjszakában. [Vers.] 14. p.
61. Manojlović, Todor: A centrifugális táncos. Misztérium négy felvonásban. [1.] Fordította Csuka Zoltán. 15–21. p.
62. Szirmai Károly (Fuimus): Mesemondó. [Novella.] 21–23. p.
63. Fekete Lajos: A nagy élet kicsi mása. [Vers.] 23. p.
64. Bencz Boldizsár: Ember négy évszakban. [Vers.] 24. p.
65. Gergely Boriska: Ember vagyok. [Vers.] 24. p.
66. Cziráky Imre: Meghamisítottam a történelmet. [Tárca.] 25. p.

Figyelő

67. Kristály István: Darvas Gábor: "Mindent meggondoltam és mindent megfontoltam..." [Kritika.] 26–27. p.
68. Czákó Tibor: Varázsfuvola. Regény. Kacér Illés könyve, a Kultúra kiadása, Budapest. [Kritika.] 27. p.
69. Herceg János: E. E. Kisch: Raj Amerike. Nolit kiadás, Beograd, 1931. [Kritika E. E. Kisch: Paradics Amerika /magyarul: Csillaglobogós paradicsom/ c. útbeszámolójáról.] 27–28. p.
70. –: Irodalmi hírek. [Zilahy Lajos: Valamit visz a víz c. regényének készülő zágrábi fordításáról; a pozsonyi Magyar Minerva 1931. évi januári száma; a Szentai Újság Érlelő napra vár... c. cikke /1931. jan. 30./; Kosztolányi Dezső: A magyar nyelv helye a földgolyón c. tanulmányának francia fordítása.] 28. p.
71. –: Üzenetek. 28. p.

[4. sz.]

1931. febr. 22.

Krónika

72. [Csuka János] Nógrády Dezső: Kultúrközeledés. [Cikk.] 13–14. p.

*

73. Fekete Lajos: A harcos Trójára visszanéz. [Vers.] 14. p.

74. [Vörösvári] Heinz Vilmos: Élni [Vers.] 14. p.

75. Manojlović, Todor: A centrifugális táncos. Misztérium négy felvonásban. [2.] Fordította: Csuka Zoltán. 15–20. p.

76. Mécs László: Adjakok, adjatok, mint az Isten adott. [Vers.] 20. p.

77. [Kristály István] Vető György: Akt. [Novella.] 21–24. p.

78. Szirmai Károly (Fuimus): A dombtetőről. [Vers.] 24. p.

79. [Kiss Vilmos] Magister: A hetérák. [Novella.] 25–26. p.

Figyelő

80. Szenteleky Kornél: Az írók csonka parlamentje. [Cikk.] 26. p.

81. [Kristály István] K. I.: Parasztrehányok... [Vitacikk.] 26–27. p.

82. Tolveth Oszkár: Lukijan Trivunov Branković. [Cikk.] 27–28. p.

*

83. Borsodi Ferenc: Vallomás. [Vers.] 28. p.

84. –: Irodalmi hírek. [Az Erdélyi Helikon 1931. évi februári száma; Karinthy Frigyes: Capillária c. regényének francia fordítása; Földi Mihály: Kádár Anna két lelke c. regénye a Pen Club nemzetközi regénypályázatán; Makkai Sándor kolozsvári előadássorozata a kisebbségi magyarságról.] 28. p.

85. –: Üzenetek. 28. p.

[5. sz.]

1931. márc. 8.

Krónika

86. [Csuka János] Nógrády Dezső: A jugoszláv–magyar kultúrközeledés előfeltételei. A kisebbségi szellemi élet vezetőinek együttes akciója elvezetne a kívánt célhoz. [Cikk.] 13–14. p.

*

87. Adorján András: Imádkozom én is. [Vers.] 14. p.

88. Borsodi Ferenc: Húszéves szemek. [Vers.] 14. p.

89. Manojlović, Todor: A centrifugális táncos. Misztérium négy felvonásban. [3.] Fordította: Csuka Zoltán. 15–21. p.

90. Berényi János: Az utolsó tanítvány. [Vers.] 21. p.

91. –: Irodalmi hírek [Todor Manojlović: A centrifugális táncos c. művének magyar fordítása könyv alakban is megjelenik; Hunyady Sándor: Feketeszárú cseresznye c. színművét Vojnics-díjjal tüntették ki; a kolozsvári Pásztortűz 1931. február 22-ei száma.] 21. p.

92. Szirmai Károly (Fuimus): Az' idő hídján. [Novella.] 22–25. p.

Eszmecsere

93. Bogner József: Köznyelvünk problémája. Hozzászólás Szenteleky Kornél cikkéhez. [Cikk.] 25–26. p.

Figyelő

94. Szirmai Károly (Fuimus): Kritikai egyveleg. [Cikk.] 27–28. p.

95. –: Üzenetek. 28. p.

[6. sz.]

1931. márc. 22.

Krónika

96. [Szenteleky Kornél] Sz. K.: Ifjúság és irodalom. [Cikk.] 13–14. p.

*

97. Bencz Boldizsár: Istenítélet. [Vers.] 14. p.

98. Csuka Zoltán: Márciusi utak üzennek. [Vers.] 14. p.

99. Adorján András: Tisza-part, 1931. [Vers.] 14. p.

100. Manojlović, Todor: A centrifugális táncos. Misztérium négy felvonásban. [4.] Fordította: Csuka Zoltán. 15–19. p.

101. Csuka Zoltán: Kubikusok az ablak alatt. [Vers.] 19. p.

102. Cziráky Imre: Ferenc bácsi föllebbezett. [Novella.] 20–21. p.

103. Szenteleky Kornél: Levél a kedveshez késő éjjel. [Vers.] 21. p.

104. Várkonyi Nándor: Szeptember végén. [Vers.] 21. p.

105. Farkas Geiza: Jövők amerikai képe. Clair-obscur. [George Duhamel: Scènes de la vie future – Jelenetek a jövő életből c.

munkájának /Paris, Mercure de France, 1930./ ismertetése] 22–25. p.

106. Borsodi Lajos: Az erősebb. [Színpadi jelenet.] 25–26. p.

Figyelő

107. [Csuka Zoltán] (cs. z.): Az Új Aurora almanachja [az] 1931. évrre. [Kritika.] 26–27. p.

108. Polácsi János: Az ember tragédiája angolul. [Cikk.] 27. p.

109. Polácsi János: Az én rossz kis barátom. Egy műkedvelő pedagógus feljegyzései. Írta: Farkas Geiza. Különlenyomat az Új Aurorából. Bratislava, 1931. [Ismertető.] 27–28. p.

110. –: Irodalmi hírek. [Az Erdélyi Helikon 1931. évi márciusi száma; Masaryk csehszlovák köztársasági elnök adománya a csehszlovákiai magyar tudományos, művészeti és irodalmi társaság céljaira; a Letopis Matice srpske Darvas Gábor regényéről; a pozsonyi Magyar Minerva 1931. februári száma; a Naša knjiga c. szaklap adatai a Dunabánság sajtójáról; A Neuer Deutscher Verlag antifasiszta szellemű pályadíja; Babits Mihály: Timár Virgil fia c. kisregényének francia fordítása] 28. p.

111. –: Üzenetek. 28. p.

[7. sz.]

1931. ápr. 5.

Krónika

112. [Csuka János] Nógrády Dezső: Elkallódott értékek. [Cikk.] 23–24. p.

*

113. [Vörösvári] J. Heinz Vilmos: Nagy-élők, ha feltámadnak. [Vers.] 24. p.

114. Mécs László: Legyen világosság. [Vers.] 24. p.

115. Adorján András: Nagy Talány. [Vers.] 24. p.

116. Blazsek Ferenc: Ének a tavaszról. [Novella.] 25–27. p.

117. Darvas Gábor: A keresztapa. [Novella.] 27–28. p.

118. [Kristály István] Vető György: A földből ház épül. [Novella.] 29–30. p.

119. Dudás Kálmán: Hátha int egy szőke csoda. [Vers.] 30. p.

120. Cziráky Imre: A doktorék Lacikája. [Novella.] 31–32. p.

121. Fekete Lajos: Melyikünk a boldog? [Vers.] 32. p.

122. Farkas Geiza: Felebarátaink. Egy szociológus húsvéti elmélkedése. [Cikk.] 33–36. p.

Figyelő

123. [Kristály István] K. I.: Európa horizontjában... [Cikk.] 36–38. p.

124. –: Irodalmi hírek. [A Mi Irodalmunk novellapályázati határidejének meghosszabbítása; irodalmi vita a budapesti lapokban /Budapesti Hírlap, Nyugat stb./; Babits Mihályt és Bartók Bélát francia becsületrenddel tüntették ki; a pozsonyi Magyar Minerva 1931. évi márciusi száma.] 38. p.

125. –: Üzenetek. 38. p.

[8. sz.]

1931. ápr. 19.

Krónika

126. [Szenteleky Kornél] Sz. K.: Egy irodalmi vita tanulsága. [Cikk.] 13–14. p.

*

127. Pál János: Öngyilkosok. [Vers.] 14. p.

128. Adorján András: Napsugarak. [Vers.] 14. p.

129. [Vörösvári] Heinz Vilmos: Új mesét, új hitet a gyermeknek. [Vers.] 14. p.

130. Adorján András: Sorsok. [Vers.] 14. p.

131. [Csuka János] Nógrády Dezső: Ünnepi hajós húsvét vizcín... [Novella.] 15. p.

132. Kristály István: A Stradivári... [Novella.] 16–18. p.

133. Herczeg János: A hatalmasok. [Novella.] 18. p.

134. Borsodi Lajos: A jó ember, a rossz ember meg a rossz nő. [Novella.] 19–20. p.

135. Vértes V. Károly: Jancsiból János lett. [Novella.] 20–21. p.

136. Szirmai Károly (Fuimus): Elkésve. [Novella.] 22–24. p.

137. Adorján András: Ősz a tavaszban. [Vers.] 24. p.
 138. Csuka Zoltán: Könnyű mosoly a halálnak. [Vers.] 24. p.

Eszmecsere

139. [Gergely Boriska] G. B.: A jugoszláv–magyar kultúrközeledés feltételei. [Cikk.] 25. p.

*

140. Csuka Zoltán: Mai ember csodája. [Vers.] 26. p.

Figyelő

141. [Csuka Zoltán] Zsongor: Magyar kultúrvirágzás Szlovenszkóban. [Cikk.] 26. p.

142. Szirmai Károly (Fuimus): Amit az író adhat s az író programosítása. [Cikk.] 26–28. p.

143. –: Irodalmi hírek. [A Mi Irodalmunk novellapályázati határidejének meghosszabbítása; Mladen Leskovac műfordításai a belgrádi Život i rad c. folyóiratban; Magister /Kiss Vilmos/: Filmtekeresek és Todor Manojlović: A centrifugális táncos c. könyvének megjelenése; Az Erdélyi Helikon 1931. évi áprilisi száma; Kosztolányi Dezső: Nero, a véres költő c. regénye a zágrábi Zabavna biblioteka kiadásában.] 28. p.

144. –: Üzenetek. 28. p.

[9. sz.]

1931. máj. 10.

145. Berényi János: Vak szemmel a csillagok ellen. [Vers.] 13–14. p.
 146. Szirmai Károly: A híd alatt. [Vers.] 14. p.
 147. Berényi János: Csodavárók sorsa. [Vers.] 14. p.
 148. Cziráky Imre: A két csacsi. [Novella.] 15–17. p.
 149. Berényi János: A régi hold. [Vers.] 17. p.
 150. Fekete Lajos: Békák nyáresti balladája. [Vers.] 17. p.
 151. Borsodi Ferenc: Menekülni a hétköznapiaktól! [Vers.] 17. p.
 152. [Kristály István] Vető György: Három hold új föld... [Novella.] 18–20. p.
 153. Pogány Endre: Vihar. [Vers.] 20. p.
 154. Pál János: Tavasz ének. [Vers.] 20. p.
 155. Pál János: Rab dal. [Vers.] 20. p.
 156. Szirmai Károly: Köd [Novella.] 21–26. p.

Figyelő

157. Várkonyi Nándor: Mai líránk. (Beszámoló a háború utáni magyar líráról.) [Tanulmány] 26–28. p.
 158. –: Irodalmi hírek. [Victor Eftimiu román író Prométheusz c. drámájának pesti bemutatója; magyar novellaválogatás a milánói Alpes kiadásában; Karel Čapek a könyvcenzúra ellen.] 28. p.
 159. –: Üzenetek. 28. p.

[10. sz.]

1931. máj. 24.

Krónika

160. [Szentelckey Kornél] Sz. K.: Ki jön Eftimiu után? [Cikk.] 13–14. p.

*

161. Borsodi Lajos: Próba. [Vers.] 14. p.

162. Laták István: A külvárosból. [Vers.] 14. p.

163. Borsodi Ferenc: Félhomály. [Vers.] 14. p.

164. Cziráky Imre: Az orvosi rendelet. [Novella.] 15–17. p.

165. Dudás Kálmán: Emlékvilágom nem fog el soha. [Vers.] 17. p.

166. Szirmai Károly: Veszteglő vonatok a sötétben. (A Nagy Csend vízióiból.) [Novella.] 18–19. p.

167. F. Galambos Margit: Fiamnak. [Vers.] 19. p.

168. Berényi János: Testvéri szemmel. [Vers.] 19. p.

169. Farkas Geiza: Gyilkosok. [Cikk.] 20–22. p.

170. Komáromi József Sándor: Ki sem nyitnád az ablakod... [Vers.] 22. p.

171. Csuka Zoltán: Chaplin. [Vers.] 22. p.

172. [Kristály István] Vető György: A föld dalolt... [Novella.] 23–24. p.

Figyelő

173. Szentelckey Kornél: Kováts Antal [Nekrológ.] 24–25. p.

174. Faragó Imre: Kultúresték. (Reflexiók a Stari Bečej-i Magyar Népkör II. és III. kultúrestjéhez.) [Cikk.] 25–26. p.

175. Két becsei konferansz. – I. Szentelckey Kornél: A Mi Irodalmunk estjén. [Cikk.] 26. p.

176. Két becsei konferansz – II. Draskóczy Ede: A bečeji szerzők estjén. [Cikk.] 26–27. p.

177. Szentelckey Kornél: Magister: Filmtekercesek. (Szomorú századok szomorú asszonyai.) Literaria, Subotica, 1931. [Kritika.] 27. p.

178. –: Irodalmi hírek. [A Letopis Matice srpske Csuka Zoltán műfordítói munkájáról; az erdélyi, felvidéki és vajdasági írásokat tartalmazó Koszorú c. antológiáról; Ion Chinezcu román irodalomkritikus az erdélyi magyar irodalomról; Ady Endre versei románul; a pozsonyi Magyar Minerva 1931. évi áprilisi száma; az Erdélyi Helikon 1931. évi májusi száma; Bajza József pesti egyetemi tanár rádióelőadása a magyar és a horvát irodalom kapcsolatairól.] 28. p.

179. –: Üzenetek. 28. p.

[11. sz.]

1931. jún. 7.

Krónika

180. [Szentelckey Kornél] Sz. K.: A szláv nevek helyesírása. [Cikk.] 13. p.

*

181. Csuka Zoltán: Két új vers. (Mutatvány a szerző sajtó alatt levő Mindent legyírő fiatalaság c. verseskönyvéből.) Kolduló favágó; Ernst Toch: Zongorahangverseny, op. 38. [Versek.] 14. p.

182. Komáromi József Sándor: Nem lehet soha eleget sírni... [Vers.] 14. p.
183. Pál János: Holnap. [Vers.] 14. p.
184. Adorján András: Jönnék a menetek. [Vers.] 14. p.
185. Borsodi Lajos: A bosszú. [Színpadi jelenet.] 15. p.
186. Darvas Gábor: A betyárbecsület. [Novella.] 16–18. p.
187. Adorján András: Tavaszi lázak. [Vers.] 18. p.
188. Laták István: Tarlón. [Vers.] 18. p.
189. Szirmai Károly: Dzin–dzin, don–don, gau–gau... [Novella.] 19–21. p.
190. Borsodi Ferenc: Májusi dal. [Vers.] 21. p.
191. Várkonyi Nándor: Boldog ember. [Vers.] 22. p.
192. Dudás Kálmán: Tavaszi sorok. [Vers.] 22. p.
193. Adorján András: Halott szépségek. [Vers.] 22. p.
194. [Kristály István] Vető György: Idegenbe tévedt csillagok... [Novella.] 23. p.
195. Farkas Geiza: Japán festészet. Egy kiállítás ötletéből [Cikk.] 24. p.

Figyelő

196. Polácsi János: Manojlović, Todor: A centrifugális táncos. (Misztérium négy felvonásban.) Fordította Csuka Zoltán. Uránia Nyomda, Novi Sad. [Kritika.] 24–25. p.
197. Szentelckey Kornél: Gyomai Imre francia regénye. Imre Gyomai: Refoulement. Roman. Éditions Tambouriu, Paris. [Kritika.] 25–26. p.
198. [Csuka János] (–rády): "És azután"... Remarque új könyve. [Kritika.] 26–28. p.
199. –: Irodalmi hírek. [Fekete Tivadar erdélyi magyar író Román antológiá–ja; Márai Sándor: Zendülők c. regénye franciául; a pozsonyi Magyar Minerva 1931. évi májusi száma; a Bánáti Magyar Közművelődési Egyesület 1931. május 25–ei felolvasó ülése.] 28. p.
200. –: Üzenetek. 28. p.
- [12. sz.] 1931. jún. 21.

Krónika

201. [Csuka Zoltán] Zsongor: Egymás megbecsülése. [Cikk.] 13–14. p.

*

202. Laták István: Az Őszi litánia című verses regényből. [Versek.] 14. p.
203. Csuka Zoltán: Mai szerelem színskálája. [Vers.] 14. p.
204. Kristály István: Vályogvetők... [Novella.] 15–18. p.
205. Csuka Zoltán: Versek üvegről és vashetonról. 2, 3 [Versek.] 19. p.
206. Dudás Kálmán: Áldom az Istent. [Vers.] 19. p.
207. Csuka Zoltán: Ember a sztratoszférában. [Vers.] 19. p.
208. Csuka Zoltán: Gyárkürtök éneke. [Vers.] 19. p.
209. [Csuka János] Nógrády Dezső: Elszaladt napok. [Novella.] 20–21. p.
210. Adorján András: Hazudik a meséskönyv. [Vers.] 21. p.
211. Benez Boldizsár: Május–temetés. [Vers.] 21. p.
212. Pál János: Az öröklét kapuja. [Vers.] 21. p.
- [14.SZ.] 1931. JÚLI. 19

213. Bencz Boldizsár: Este. [Vers.] 21. p.
 214. Cziráky Imre: Meghalt Mátyás király... [Novella.] 22–23. p.
 215. Börcsök Erzsébet: Visszatérés. [Novella.] 23–24. p.
 216. Komáromi József [Sándor]: Május-esti zápor. [Vers.] 24. p.
 217. Pál János: Karjaim. [Vers.] 24. p.
 218. Adorján András: Pihen a bánat. [Vers.] 24. p.
 219. Pál János: Natasa. [Novella.] 25. p.

Figyelő

220. Farkas Geiza: A déli tenger varázsa. Henri Fauconnier: Malaisie. Paris, Stockholm. [Kritika.] 25–26. p.
 221. [Szenteleky Kornél] –él.: Koszorú. A Magyar Könyvnap Könyve. [Kritika.] 26–27. p.
 222. Szirmai Károly: Áprily Lajos: Versck. [Kritika.] 27–28. p.
 223. –: Üzenetek. 28. p.

13. sz.

1931. júl. 5.

Krónika

224. [Szenteleky Kornél] Sz. K.: Népicességünk. [Cikk.] 13. p.

*

225. Blazsek Ferenc: Asszony a hajón, a szélben. [Novella.] 14–15. p.
 226. Adorján András: Húszévesek. [Vers.] 15. p.
 227. Bencz Boldizsár: Nárciszkerteri asszony. [Vers.] 15. p.
 228. Várkonyi Nándor: Zsuzsánna jó esze. [Novella.] 16–17. p.
 229. Fekete Lajos: Éhesen, szerelmesen. [Vers.] 17. p.
 230. [Kristály István] Vető György: Az erdő virága. [Novella.] 18–19. p.
 231. Adorján András: Tisza menti csoda. [Vers.] 19. p.
 232. Fekete Lajos: Budai hegyekben. [Vers.] 19. p.
 233. [Vörösvári] Heinz Vilmos: Viszem fajom átokkeresztjét. [Vers.] 19. p.
 234. Borsodi Lajos: A tudós. [Novella.] 20–21. p.
 235. Szirmai Károly: Tavaszi mese. [Novella.] 21–22. p.
 236. [Farkas Geiza]: A kecske, a káposzta. [1.] [Tanulmány.] 23–26. p.
 237. Szenteleky Kornél: Kuncz Aladár. [Nekrológ.] 27. p.
 238. Pál János: A gyár, ahol dolgozom. [Vers.] 28. p.
 239. –: Irodalmi hírek. [A Mi Irodalmunk novellapályázata; az Erdélyi Helikon 1931. évi júniusi száma; Zilahy Lajos: Két fogoly c. regénye angolul.] 28. p.
 240. –: Üzenetek. 28. p.

Krónika

241. [Szenteleky Kornél] –él.: Két irodalmi terv. [Cikk.] 13. p.

*

242. [Farkas Geiza]: A kecske, a káposzta. [2.] [Tanulmány.] 14–16. p.

243. Borsodi Ferenc: Nekem született csoda. [Vers.] 16. p.

244. Fekete Lajos: Ember kószál dúlt határon. [Vers.] 17–18. p.

245. [Vörösvári] Heinz Vilmos: Ifjú életek a lét asztalánál. [Vers.] 18. p.

246. Pál János: Igábatörés. [Vers.] 18. p.

247. Börcsök Erzsébet: Két miniatűr. /I. Az ököl; II. Későn.../
[Novellák.] 19–20. p.

248. Borsodi Ferenc: Hegynek föl. [Vers.] 20. p.

249. Adorján András: A nagy színpadon. [Vers.] 20. p.

250. Adorján András: Keresem a hibát. [Vers.] 20. p.

251. Szenteleky Kornél: A Fekete Hegyek népének biográfiája. Tíz kötet történetben. (Mícun M. Pavičević: Crnogorci u pričama i anegdutama.) [Ismeretető.] 21–22. p.

252. Blazsek Ferenc: Táncos nipppek. [Novella.] 23–25. p.

253. Laták István: Mozdulatlanság vágya. [Vers.] 25. p.

254. Bencz Boldizsár: Furcsa ismerős. [Vers.] 25. p.

255. Bencz Boldizsár: Kósza mosoly. [Vers.] 25. p.

Figyelő

256. [?] K. F.: Petrović, Rastko. [Portré.] 26. p.

257. [Koráni Elemér] (dr.–): A szent asszony. Harsányi Lajos regénye Szent Erzsébetről. [Kritika] 26–27. p.

258. Kristály István: Happy end... [Cikk.] 27–28. p.

259. Borsodi Ferenc: Múló könnyet, csöndes vágyat! [Vers.] 28. p.

260. –: Irodalmi hírek. [A Mi Irodalmunk novellapályázata; a pozsonyi Magyar Minerva legújabb száma.] 28. p.

261. –: Üzenetek. 28. p.

[15. sz.]

1931. aug. 2.

Krónika

262. [Makkai Sándor]: Magunk revíziója. [Részlet a szerző azonos című cikkgyűjteményéből.] [Cikk.] 13–14. p.

*

263. Bencz Boldizsár: Ami még vigasztalna. [Vers.] 14. p.

264. Farkas Geiza: A leszállítás. [Cikk.] 15–18. p.

265. Kristály István: Egy liter bor két pohárral... [Novella.] 18–19. p.

266. Szirmai Károly: Marianne. [Novella.] 20–24. p.

267. Adorján András: Muzsikál a Gond. [Vers.] 24. p.

268. [Kristály István] Vető György: Így jött haza Kanonier Bús András. [Novella.] 25. p.

269. Adorján András: Alföldi aratás. [Vers.] 26. p.

Figyelő

270. Szenteleky Kornél; Berde Mária: Földindulás. (Regény két kötetben. Az Erdélyi Szépművészek Céh és a budapesti Athenaeum kiadása) [Kritika.] 26–27. p.

271. Csuka Zoltán; Szabó–Andréc: Egy légionista naplója. [Kritika.] 27–28. p.

272. [Tolveth Oszkár] T. O.: Szedlacsek Lajos hegedűművész rádióhangversenye. [Kritika.] 28. p.

273. –: Irodalmi hírek. [Helyreigazítás; A Mi Irodalmunk novellapályázata; Farkas Geiza könyvkritikája a Századunk 1931. évi június–júliusi számában; a kolozsvári Pásztortűz 1931. évi júliusi száma; megjelent Csuka Zoltán: Mindent legyűró fiatalosság c. verseskönyve; olasz nyelvű Ady–kötet; Madách: Az ember tragédiája c. művének harmadik francia fordítása.] 28. p.

[16. sz.]

1931. aug. 16.

Krónika

274. [Szenteleky Kornél] Sz. K.: A kultúra mindenesei. [Cikk.] 17–18. p.

*

275. Bencz Boldizsár: Tükör előtt. [Vers.] 18. p.

276. Bencz Boldizsár: Lámpás volt koldus kezemben. [Vers.] 18. p.

277. Szirmai Károly: Három miniatűr. [I. Elvándorol az erdő; II. Az órák háza; III. Elmegyek apámhoz, a szélhez.] [Novellák.] 19–21. p.

278. Dudás Kálmán: Vallomások. [Vers.] 21. p.

279. Böresök Erzsébet: Az otthon. [Novella.] 21–22. p.

280. Pál János: Anyám. [Vers.] 22. p.

281. Csuka Zoltán: Három nap. [Novella.] 23–25. p.

282. Berényi János: Nyár-esti furulyával. [Vers.] 26. p.

283. Bencz Boldizsár: Szomorú batáron húszévesek. [Vers.] 26. p.

284. Kristály István: Homokcsillagok... [Novella.] 27–28. p.

285. Cziráky Imre: A csendes mise. [Novella.] 28–29. p.

286. Bencz Boldizsár: Csend–sugdosó falu alatt. [Vers.] 29. p.

287. Adorján András: Tiszai hajnal. [Vers.] 30. p.

288. Adorján András: Hinni szeretek. [Vers.] 30. p.

Figyelő

289. [Koráni Elemér] (dr.–): A jó útitárs. [Jegyzet.] 30. p.

290. [Kristály István] Vető György: Széljegyzetek viharban... [Jegyzet.] 31. p.

291. Tolveth Oszkár: Néhány szó a jugoszláv zeneköltészetéről. [Cikk.] 31–32. p.

292. –: Irodalmi hírek. [A Mi Irodalmunk novellapályázata.] 32. p.

293. –: Üzenetek. 32. p.

[17. sz.]

1931. aug. 30.

Krónika

294. [Szenteleky Kornél] Sz. K.: Kazinczy Ferenc. [Portré] 13–14. p.

*

295. Pál János: Vasmunkások. (Munkáskórus.) [Vers.] 14. p.
 296. Adorján András: Búcsúzás. [Vers.] 14. p.
 297. Kollin József: Talán a holnap. [Vers.] 14. p.
 298. Borsodi Lajos: Werner. [Novella.] 15–17. p.
 299. Bencz Boldizsár: Tudósok tudatlan Isten tagadása. [Vers.] 17. p.
 300. Kristály István: Csók... [Novella.] 18–19. p.
 301. Heller József: A turisztika lélektana. [Cikk.] 20–21. p.
 302. Adorján András: Jó lenne a béke. [Vers.] 21. p.
 303. Dudás Kálmán: Magamról vers. [Vers.] 21. p.
 304. Bencz Boldizsár: Augusztus-esti sziluett. [Vers.] 21. p.
 305. Adorján András: Mindenütt muzsika. [Vers.] 21. p.

Eszmecsere

306. Komáromi József [Sándor]: Magunk megbíráása. [Cikk.] 22. p.

*

307. Pál János: A lelkem arca. [Vers.] 22. p.
 308. Dudás Kálmán: Anyám levele. [Vers.] 22. p.

Figyelő

309. Szirmai Károly: Csuka Zoltán költészete. (A "Mindent legyűró fiataltság" megjelenése alkalmából.) [Kritika.] 23–26. p.
 310. Szenteleky Kornél: Makkai Sándor: Magunk revíziója. (Az Erdélyi Szépművéses Céh kiadása. Kolozsvár.) [Kritika.] 27. p.
 311. –: Irodalmi hírek. [A budapesti Magyar Magazin Csuka Zoltán új verseskötetéről; a kolozsvári Pásztortűz 1931. augusztus 23–ai Kazinczy- emlékszáma; a Nagyvárad c. napilap 1931. augusztus 15–ei ismertetése Csuka Zoltán Mindent legyűró fiataltság c. verseskötetéről; A Mi Irodalmunk novellapályázata.] 27–28. p.
 312. –: Üzenetek. 28. p.

[18. sz.]

1931. szept. 13.

Krónika

313. [Csuka Zoltán] Zsongor: Harminckilenc pályamunka érkezett be A Mi Irodalmunk novellapályázatára. [Cikk.] 13–14. p.

*

314. Adorján András: A tűnő napok. [Vers.] 14. p.
 315. Pál János: Zsellér. [Vers.] 14. p.
 316. Adorján András: Forog a kerék. [Vers.] 14. p.
 317. Borsodi Ferenc: Múlt világról régi nóta. [Vers.] 14. p.
 318. Kristály István: A képet kivették a keretből... [Novella.] 15. p.

319. Adorján András: Nincsen már hit. [Vers.] 15. p.
 320. Börsök Erszébet: Éjjel a vonaton. [Novella.] 16–18. p.
 321. Borsodi Lajos: Árnyképek. [Novella.] 18. p.
 322. Farkas Geiza: Bűnösökre süt az igazság. [1.] [Elbeszélés.] 19–22. p.
 323. Adorján András: Keresem a szemcimet. [Vers.] 22. p.
 324. Kollin József: Süt a nap. [Vers.] 22. p.
 325. Dudás Kálmán: Sors-mozaik. [Vers.] 22. p.
 326. Pál János: A mi uccánk. [Vers.] 22. p.
 327. Dudás Kálmán: Ószalkony szunnyad. [Vers.] 22. p.
 328. Adorján András: Tanúvallomás. [Novella.] 23. p.
 329. Nánássy Károly: Két barázda föld. [Novella.] 24–25. p.

Figyelő

330. Farkas Geiza: Békét, békét! [Cikk.] 25–26. p.
 331. Kristály István: Kuncz Aladár: Fekete kolostor. (Feljegyzések a francia internáltságból.) Az Erdélyi Szépművéses Céh kiadása, 1931. [Kritika.] 27–28. p.

*

332. Dudás Kálmán: Nyárest a kertben. [Vers.] 28. p.
 333. –: Irodalmi hírek. [A budapesti Literatura 1931. évi szeptemberi száma Csuka Zoltán: Mindent legyűró fiatalság c. verseskötetéről és Todor Manojlović: A centrifugális táncos c. művének magyar fordításáról.] 28. p.

[19. sz.] 1931. szept. 27.

334. Berényi János: Dicsőség az álmodozóknak. [Vers.] 13. p.
 335. Blazsek Ferenc: Őszi séta [Novella.] 14–15. p.
 336. Szirmai Károly: Endrey Kornél. [Novella.] 16–17. p.
 337. Szabó Ferenc: Várakozás. [Vers.] 17. p.
 338. Bencz Boldizsár: Vándor áll az országúton. [Vers.] 18. p.
 339. Szirmai Károly: Önkeresés. [Vers.] 18. p.
 340. Farkas Geiza: Bűnösökre süt az igazság. [2.] [Elbeszélés.] 19–23. p.
 341. Petrović, Rastko: Emberek beszélnek. [1.] [Útleírás.] Fordította: Csuka Zoltán. 24–25. p.
 342. Bencz Boldizsár: Nem terem a lápon öröm. [Vers.] 25. p.
 343. [Kristály István] Vető György: Gyermekek játszik... [Novella.] 26. p.
 344. Bencz Boldizsár: Osztályrész a viskósoron. [Vers.] 26. p.

Irodalmi érdekességek

345. Berényi János: A költők útja. [Cikk.] 27. p.

Figyelő

346. Dr. Friedmann Ernő: Film és karakterológia. (A kifejezés problémája.) [Cikk.] 27–28. p.
 347. –: Irodalmi hírek. [Az Erdélyi Helikon 1931. évi augusztus–szept.]

temberi Kuncz Aladár–emlékszáma; Szenteleky Kornél: Isola Bella c. regénye az Erdélyi Szépművés Céh kiadásában.] 28. p.

[20. sz.]

1931. okt. 11.

Krónika

348. [Szenteleky Kornél] Sz. K.: Nemcsak kenyérrel... [Cikk.] 13–14. p.

*

349. Somogyi Pál: Dolgozunk. [Vers.] 14. p.

350. Szenteleky Kornél: On revient toujours. [Vers.] 14. p.

351. Fekete Lajos: A napbanzóó. [Vers.] 14. p.

352. Adorján András: Vénasszonyok nyara. [Vers.] 14. p.

353. Petrović, Rastko: Emberek beszélnek. [2.] [Útleírás.] Fordította: Csuka Zoltán. 15–16. p.

354. Börcsök Erzsébet: Ez is szerelem. [Novella.] 17–18. p.

355. Szenteleky Kornél: Hindusztáni táncosnő. [Vers.] 18. p.

356. Somogyi Pál: Lovak. [Vers.] 18. p.

375. Farkas Geiza: Bűnösökre süt az igazság. [3.] [Elbeszélés.] 19–23. p.

358. Fekete Lajos: Vers az anyákról és a szeretetről. [Vers.] 23. p.

359. Kristály István: Az a nyomorék Hangay... [Novella.] 24–25. p.

360. Szirmai Károly: Fény és Sötétség. [Vers.] 25. p.

Figyelő

361. Szenteleky Kornél: A modern könyv nemzetközi kiállítása. [Cikk.] 25–26. p.

362. [Szenteleky Kornél] –él: A "Mindent legyűrő fiatalság" köntöse. [Jegyzet.] 26. p.

363. [Csuka Zoltán] (Zsongor): Svábok a Vajdaságban. (Dr. Stanić Slavko tanulmánya a Lctopis legújabb számában.) [Ismerető.] 26–27. p.

364. [Koráni Elemér] (dr.–): Fogyatékos a fiatalság irodalmi tehetsége. [Cikk.] 27–28. p.

365. –: Irodalmi hírek. [A kolozsvári Pásztortűz új száma; A Mi Irodalmunk novellapályázatának 40. novellája.] 28. p.

366. –: Üzenetek. 28. p.

[21. sz.]

1931. okt. 25.

367. Csuka Zoltán: Edison halála. [Vers.] 13–14. p.

368. Somogyi Pál: Pálinka. [Vers.] 14. p.

369. Somogyi Pál: Álom [Vers.] 14. p.

370. Petrović, Rastko: Emberek beszélnek. [3.] [Útleírás.] Fordította: Csuka Zoltán. 15.–16. p.

371. [Kristály István] Vető György: Nagymama. [Novella.] 17–18. p.

372. [Berényi János ?] Berényi Sándor: A vándor célhoz ér. [Vers.] 18. p.

373. Szirmai Károly: Az utolsó látogatók. [Novella.] 19–22. p.

374. Adorján András: Nagyvárosi mese. [Vers.] 22. p.

375. Bencz Boldizsár: Szívünk alatt stációt járunk. [Vers.] 22. p.
 376. Börcsök Erzsébet: Vándor a Nisavánál. [Novella.] 23–24. p.
 377. Adorján András: Indulás. [Vers.] 24. p.
 378. Cziráky Imre: Megkerült a félboeskor! [Novella.] 25–26. p.
 379. Fekete Lajos: Dicsértessék a mai nő! [Vers.] 26. p.

Figyelő

380. [Börcsök Erzsébet] B. E.: Az irodalom hangja. [Cikk.] 27. p.
 381. Tolveth Oszkár: "14 éves vagyok" (A. Roubé–Jansky: "J'ai quatorze ans". Edition A. Fayard Cie, Paris, 1931.) [Kritika.] 28. p.
 382. –: Irodalmi hírek. [Fekete Lajos: Tengerzúgás c. verskötetének előjegyzési felhívása.] 28. p.
 383. –: Üzenetek. 28. p.

[22. sz.]

1931. nov. 8.

384. Borsodi Lajos–Koráni Elemér–Szenteleky Kornél: A Mi Irodalmunk novellapályázatának eredménye. A bizottság jelentése. [Cikk.] 13–14. p.
 385. Adorján András: Mansardszobában. [Vers.] 14. p.
 386. Adorján András: Megadom magam [Vers.] 14. p.
 387. Sás Mihály: Ifjúságom elhajózott messzi partok felé. [Vers.] 14. p.
 388. Szirmai Károly: A holló. [Opus 2.] [Novella.] 15–19. p.
 389. Borsodi Ferenc: Este a nagyvárosban. [Vers.] 19. p.
 390. Adorján András: Csoda az élet. [Vers.] 19. p.
 391. Adorján András: Emlékvers. [Vers.] 19. p.
 392. Fekete Lajos: Varjak, szarkák csapatostól. [Vers.] 20. p.
 393. Petrović, Rastko: Emberek beszélnek. [4.] [Útleírás.] Fordította: Csuka Zoltán. 21–22. p.
 394. Dudás Kálmán: Kérdések. [Vers.] 22. p.
 395. [Kristály István] Vető György: Két ember – egy lélek... [Novella.] 23–24. p.
 396. Cziráky Imre: A tavalyi penitencia. [Novella.] 25–26. p.
 397. Szabó Ferenc: Eltékozolt élet. [Novella.] 26–27. p.
 398. [Kiss Vilmos] Magister: A mi irodalmunk. (Útjegyzeteimből.) [Cikk.] 27–28. p.

Figyelő

399. Csuka Zoltán: Kacsó Sándor: Vakvágányon. Brassói Lapok kiadása, Brassó. [Kritika.] 28. p.
 400. –: Irodalmi hírek. [Decemberben jelenik meg Fekete Lajos: Tengerzúgás c. kötete; a pozsonyi Magyar Minerva 1931. évi októberi száma; a kolozsvári Pásztortűz legutóbbi száma.] 28. p.

[23. sz.]

1931. nov. 22.

Krónika

401. [Polácsi János] Skeptikus: Tökölly Sabbas alapítólevele és a magyar kultúrtörökvések. [Szövegközlés és kommentár.] 13–14. p.

*

402. Laták István: Napsütésben. [Vers.] 14. p.
 403. Bencz Boldizsár: Hiába jöttek reformok. [Vers.] 14. p.
 404. Bencz Boldizsár: Összeadott hennünket a holnap. [Vers.] 14. p.
 405. Szirmai Károly: Az állomáson. [Novella.] 15–16. p.
 406. Árpád Gusztáv: Egyszerű novella Deák Anna szomorú mátkaságáról. [Novella.] 16–21. p.
 407. Dudás Kálmán: Őszi vers. [Vers.] 21. p.
 408. Berényi János: Roráté. [Vers.] 22. p.
 409. Laták István: Ma. [Vers.] 22. p.
 410. Petrović, Rastko: Emberek beszélnek. [5.] [Útleírás.] Fordította: Csuka Zoltán. 23–24. p.

Figyelő

411. Skerlić, Jovan: Magyar befolyás a szerb irodalomra 1848–tól 1871–ig. [Részlet "Az ifjúság és az irodalma" c. műből (352–362. old.) A Szerb. Kir. Akadémia kiadása, 1906.] [Tanulmányrészlet.] Fordította: Polácsi János. 25–27. p.
 412. [Szenteleky Kornél] Sz. K.: A Magyar Tudományos, Irodalmi és Művészeti Társaság alakuló közgyűlése Pozsonyban. [Cikk.] 27. p.

*

413. Dudás Kálmán: Őszi dal. [Vers.] 28. p.
 414. Borsodi Ferenc: Császárok nyomán. [Vers.] 28. p.
 415. –: Irodalmi hírek. [Megjelenése előtt Fekete Lajos: Tengerzúgás c. verseskötete; Szenteleky Kornél: Műkedvelők c. gyűjteménye az adai római katolikus nőegylet előadásában; a kolozsvári Pásztortűz új száma.] 28. p.
 416. –: Üzenetek. 28. p.

[24. sz.]

1931. dec. 6.

Krónika

417. [szenteleky Kkornél] –él.: Közönségünk öntudatlansága és szerveztlensége. [Cikk.] 13–14. p.

*

418. Adorján András: Találkozás. [Vers.] 14. p.
 419. Szirmai Károly: Beethoven. [Vers.] 14. p.
 420. Farkas Geiza: Két áldozat. Megtörtént, ha másképp történt, így is történhetett volna. [Cikk.] 15–17. p.
 421. Böresök Erzsébet: Nándor. [Novella.] 18–20. p.
 422. Bencz Boldizsár: Kit kellene megsíratni. [Vers.] 20. p.
 423. [Vörösvári] Heinz Vilmos: Száz esztendő. [Vers.] 20. p.
 424. Borsodi Lajos: Jegyzetek. [Aforizmák.] 21. p.

Figyelő

425. Szirmai Károly: Impressziók a Fekete Kolostorról. [Kritika.] 22–24. p.ii

*

426. Bencz Boldizsár: Hodályos termetek imbolyognak. [Vers.] 24. p.
 427. [Vörösvári] Heinz Vilmos: Ember, a föld a te világod! [Vers.] 24. p.
 [25. sz.] 1931. dec. 20.

Krónika

428. [Szenteleky Kornél] Sz. K.: Hol késik a vajdasági regény. [Cikk.] 13–14. p.

*

429. Bencz Boldizsár: Fénysáv a szélvészben. [Vers.] 14. p.
 430. Sás Mihály: Rövid karácsonyi zsolozsma. [Vers.] 14. p.
 431. Bencz Boldizsár: Mesélünk szörnyű meséket. [Vers.] 14. p.
 432. Adorján András: Ráncok. [Vers.] 14. p.
 433. Szirmai Károly: Báze Bul. [Novella.] 15–16. p.
 434. [Kristály István] Vető György: Két kis csipkeing... [Novella.] 17–18. p.
 435. [Nánássy Károly] Nádassy Károly: Villámcsapás. [Novella.] 19–20. p.
 436. Adorján András: Valaki visszanézett. [Novella.] 20–21.
 437. Bencz Boldizsár: Ibolyacsokor, kikeletdombon. [Vers.] 21. p.
 438. Adorján András: Téli táj. [Vers.] 21. p.
 439. Berényi János: A visszatérés éneke. [Prózavers.] 22. p.
 440. Adorján András: Alföldi büszkeség. [Vers.] 22. p.
 441. Gergely Boriska: Moszat. [Novella.] 23–24. p.
 442. Börcsök Erzsébet: Érik az alma. [Novella.] 24–26. p.

Figyelő

443. Szenteleky Kornél: Fekete Lajos legújabb könyve. Tengerzúgás. Versek. A vajdasági könyvbarátok támogatásával kiadta a szerző Budapesten. [Kritika.] 27. p.
 444. –: Irodalmi hírek. [Szerkesztőségi hír Fekete Lajos: Tengerzúgás c. verskötetének előjegyzéséről; a pozsonyi Magyar Minerva 1931. évi novemberi száma; a magyar irodalom spanyol fordításban.] 28. p.
 445. –: Üzenetek. 28. p.

1932

III. évf.

[I. sz.]

1932. jan. 3.

Krónika

446. [Szenteleky Kornél] é.l.: Új év – új élet. [Cikk.] 13. p.

*

447. Börcsök Erzsébet: A boldog asszony. [Novella.] 13–14. p.
 448. Bencz Boldizsár: Hitet ölő csodák készülnek. [Vers.] 14. p.
 449. Kristály István: Kegyetlen virradat... [Novella.] 14–15. p.
 450. Farkas Geiza: Az önvádló. [1.] [Kisregény.] 15. p.
 451. Csuka Zoltán: Sorok egy télbhullt bácskai kisvároshoz. [Vers.] 16. p.
 452. Adorján András: Életkövek. [Vers.] 16. p.
 453. Borsodi Ferenc: Hangok egy fővárosból. [Vers.] 16. p.
 454. Adorján András: Vak Péter boldogsága. [Vers.] 16. p.
 455. Bencz Boldizsár: A halál eposza. [Vers.] 16. p.

Figyelő

456. Szentimrei Jenő: Szenteleky Kornél: Isola Bella. Erdélyi Szépműves Céh kiadása, Kolozsvár. [Kritika.] 17. p.
 457. [Szenteleky Kornél] Sz. K.: Mara Jenő. [Nekrológ.] 17. p.
 458. Gergely Boriska: A két Böszörményi. [Kritika.] 17–18. p.
 459. –: Irodalmi hírek. [A pozsonyi Magyar Minerva 1931. évi decemberi száma; a pozsonyi Új Aurora /almanach az 1932. évről; a kolozsvári Pásztortűz 1931. évi karácsonyi száma.] 18. p.
 [2. sz.] 1932. jan. 10.
 460. –: Szkadar építése. Szerb néprege. [Vers.] Fordította: Polácsi János. 13. p.
 461. Adorján András: Szép Kincses István esküvője. [Novella.] 14. p.
 462. Borsodi Ferenc: Baglyok. [Vers.] 14. p.
 463. Farkas Geiza: Az önvádló. [2.] [Kisregény.] 15. p.
 464. Dudás Kálmán: Majd azután. [Vers.] 16. p.
 465. Adorján András: Békémel az égre. [Vers.] 16. p.
 466. Borsodi Ferenc: Hús évvel a nagyvárosi forgatagban. [Vers.] 16. p.
 467. Bencz Boldizsár: Két új vers. [I.; II.] [Versek.] 16. p.
 468. Stadler Aurél: Bérkaszárnya. [Vers.] 16. p.

I

Figyelő

469. Guttman Simon: Az Ember tragédiája a világirodalomban. [Cikk.] 16–17. p.
 470. Csuka Zoltán: Mit kíván újvra a magyar költő. [Cikk.] 17. p.
 471. Gergely Boriska: Erdélyi írók. [Jegyzet.] 17. p.
 472. [Kiss Vilmos] Magister: Pszichoanalitikus politika. [Egy tudományos kísérlet vázlatja.] [Cikk.] 17–18. p.
 473. –: Üzenetek. 18. p.
 [3. sz.] 1932. jan. 17.

Krónika

474. [Csuka Zoltán] Zsongor: És nem röstellik? [Vitacikk.] 13. p.

475. Szentelckey Kornél: Szélmalomharc. [Vers.] 13. p.
 476. Czákó Tibor: Rulett. [Vers.] 13. p.
 477. Farkas Geiza: Az önvádló. [3.] [Kisregény.] 14. p.
 478. Szemelvénycs Tabéry Géza: Emlékkönyv című kötetéből. [1.] [Önéletrajz.] 15–16. p.
 479. Berényi János: Ismeretlen gazda földjén. [Vers.] 16. p.
 480. Sebestyén Pál: Mondscheinsonate. [Prózavers.] 16. p.
 481. Stadler Aurél: Cseléd. [Vers.] 16. p.
 482. Fekete Lajos: Megyek a bálba! [Vers.] 16. p.
 483. [I. Petrović, Petar] I. Miklós Petrović Njegoš: Arra, arra... (Onamo, 'namo...) [Vers.] Fordította: Polácsi János. 16. p.
 484. Borsodi Ferenc: Bús karneválok jelenése. [Vers.] 17. p.

Figyelő

485. [Kiss Vilmos] Magister: Elza kisasszony nálunk. (Néhány emlék-sor Schnitzler halálára.) [Cikk.] 17. p.
 486. Polácsi János: Mesemondók missziója. (Akik a gyermeknek írtak.) [Cikk.] 18. p.
 487. [Szentelckey Kornél] –y: Új Aurora. Irodalmi almanach az 1932. évre. XI. évfolyam. Szerkeszti: dr. Reincl János, Pozsony. [Ismerető.] 18. p.
 488. –: Üzenetek. 18. p.
 [4. sz.] 1932. jan. 24.

Krónika

489. [Borsodi Lajos ?] Béga Tamás: Öreg diák levele a Bega partjáról Párisba. [Cikk.] 13. p.

*

490. Adorján András: Fekete lovagok. [Vers.] 13. p.
 491. Adorján András: Mi: a szegényen gazdagok. [Vers.] 13. p.
 492. Sás Mihály: Két vers. Negyvenöt évesek; Harc a holnapért. [Vers.] 13. p.
 493. Farkas Geiza: Az önvádló. [4.] [Kisregény.] 14. p.
 494. Szemelvénycs Tabéry Géza: Emlékkönyv című kötetéből. [2.] [Önéletrajz.] 15–16. p.
 495. Drainac, Rade: Új föld. [Vers.] Szerbből fordította: Csuka Zoltán. 16. p.
 496. Cziráky Imre: A kisfiam szeretője. [Novella.] 16–17. p.
 497. Csuka Zoltán: Az eljövendő harcosok. [Vers.] 17. p.
 498. Gauthier, Théophile: Karácsony. [Vers.] Fordította: Dudás Kálmán. 17. p.
 499. Szemelvénycs Jovan Dučić: Radovan cár kincse című művéből. A boldogságról. [Aforizmak.] Fordította: Csuka Zoltán. 17. p.
 500. Szabó Ferenc: Emlékezés télestén. [Vers.] 17. p.

Figyelő

501. Tolveth Oszkár: Jugoszláviai német irodalom. [Cikk.] 17–18. p.
 502. Gergely Boriska: Reményik Sándor: Két fény között. [Kritika.] 18. p.
 503. Gergely Boriska: Szántó György: Mata-Hari. [Kritika.] 18. p.
 504. –: Üzenetek. 18. p.
 [5. sz.] 1932. jan. 31.
 505. Gergely Boriska: Sorsok borotvaélen. [Novella.] 13–14. p.
 506. Ereghi Lajos: Pali akrobata. [Novella.] 14. p.
 507. Sziráky Dénes Sándor: Kiújuló erdők misztériuma. [Vers.] 14. p.
 508. Börcsök Erzsébet: Demeterné és a férje. [Novella.] 15. p.
 509. Farkas Geiza: Az önvádló. [5.] [Kisregény.] 16. p.
 510. –: Irodalmi hírek. [Szántó György erdélyi író kritikája az Aradi Közlönyben Csuka Zoltán: Mindent legyűrő fiatalság c. verseskötetéről; a Pen Club a gondolat és az írás szabadságáért.] 16. p.

Figyelő

511. Polácsi János: Új Aurora. Irodalmi almanach az 1932. évre. Tizenegyedik évfolyam. Szerkeszti: dr. Reinel János. Concordia Könyvnyomda, Bratislava–Pozsony. [Kritika.] 17. p.
 512. [Koráni Elemér] dr.–: Irodalmi Lexikon. [Kritika.] 17. p.
 513. –: Üzenetek. 17. p.
 [6. sz.] 1932. febr. 7.

Krónika

514. [Polácsi János] Skeptikus: Tomori Anasztáz példája. [Cikk.] 13. p.

*

515. Fekete Lajos: A nagy, költői hombár. [Vers.] 13. p.
 516. Berényi János: Az én bolondom. [Vers.] 13. p.
 517. Farkas Geiza: Az önvádló. [6.] [Kisregény.] 14. p.
 518. Bencz Boldizsár: Botló, füttyürésző szélnek. [Vers.] 14. p.
 519. Adorján András: Rokonok. [Novella.] 15. p.
 520. Dudás Kálmán: Itthon: 1932. [Vers.] 15. p.
 521. Tóth Bagi István: Két halál – egy élet. [Novella.] 16. p.

Figyelő

522. Gergely Boriska: Metánia R. T. [Kritika.] 17. p.
 523. –: Irodalmi hírek. [A budapesti Literatura 1932. évi februári száma A Mi Irodalmunk Almanachjáról; a pozsonyi Magyar Minerva 1932. évi januári száma.] 17. p.
 [7. sz.] 1932. febr. 14.

Krónika

524. [Szenteleky Kornél] –él.: Irodalmi önképzés. [Cikk.] 13. p.

525. F. Galambos Margit: Ajándék. [Vers.] 13. p.
 526. Dudás Kálmán: Vágyak. [Vers.] 13. p.
 527. Polácsi János: A bogojevői magyarok származási helye. [Cikk.] 13–14. p.
 528. Börcsök Erzsébet: Zsuzsika mesét kér. [Novella.] 14–15. p.
 529. Polácsi János: Vasárnap délután. [Novella.] 15. p.
 530. Cziráky Imre: A "Fecske". [Novella.] 16. p.
 531. Nánássy Károly: Hasad a hajnal. [Novella.] 16–17. p.
 532. Börcsök Erzsébet: Papucsvirág. [Novella.] 17–18. p.
 533. –: Irodalmi hírek. [A budapesti csehszlovák kolónia kultúrestje a Zeneakadémián.] 18. p.
 534. –: Üzenetek. 18. p.

[8. sz.]

1932. febr. 21.

535. Szentelckey Kornél: Holnap, holnapután... [Novella.] 13–15. p.
 536. Stadler Aurél: Parasztsors. [Vers.] 15. p.
 537. Bencz Boldizsár: Fáklyát csóvál a tavasz. [Vers.] 15. p.
 538. Ereghy Lajos: Zivatar. [Novella.] 16. p.
 539. Sziráky Dénes Sándor: A tudomány madara. [Novella.] 16. p.
 540. Stadler Aurél: Sóstó. [Vers.] 16. p.
 541. –: A Kolozsvárott megjelenő Pásztortűz már-már a válságok áldozata lett. [...] [Ismertető.] 16. p.

Figyelő

542. –: Egy elfeledett jubileumról. Április 15–én Helikon-számot ad ki a Magyar Minerva az erdélyi írókkal való találkozás emlékére. [Interjú dr. Reinel Jánossal, a pozsonyi Új Aurora szerkesztőjével.] 17. p.
 543. Dudás Mihály: A szerb népköltészetéről. [Cikk.] 17–18. p.
 544. Gergely Boriska: Bartalis János: Föld a párnám. [Kritika.] 18. p.
 545. –: Irodalmi hírek. [Tabéry Géza cikke a Nagvárad c. erdélyi napilapban A Mi Irodalmunk Almanachjáról.] 18. p.
 546. –: Üzenetek. 18. p.

[9. sz.]

1932. febr. 28.

Krónika

547. [Szentelckey Kornél] Sz. K.: A helyes kritika. [Cikk.] 13. p.

*

548. Csuka Zoltán: Milán költő szerelme. [Tárca.] 13–14. p.
 549. Börcsök Erzsébet: Levél a csillagokról. [Novella.] 14–15. p.
 550. Borsodi Ferenc: Harc a szívemért. [Vers.] 15. p.
 551. Borsodi Ferenc: Istenhez közel. [Vers.] 15. p.
 552. F. Galambos Margit: Jó így. [Vers.] 15. p.
 553. [Blazsek Ferenc] Zsek.: Külföldi szemle. [Irodalmi hírek.] 15. p.
 554. A mi négybástyás irodalmi székesegyházunk. [Szemelvény Tabéry Géza: Emlékkönyv c. kötetéből.] [Önéletrajz.] [3.] 16. p.

Figyelő

555. [Szenteleky Kornél] Sz. K.: Das Hemd des glücklichen Menschen Schwank von Geiza Farkas. Veliki Bečkerek, 1932. [Kritika.] 16–17. p.
 556. Benedek Marcell: Délsziget. Előjáró beszéd. [Esszé.] 17. p.
 557. [Gergely Boriska] G. B.: Délsziget. [Jegyzet Benedek Marcell könyvének bevezetőjéhez.] 17. p.
 558. [Csuka Zoltán] Zsongor: Irodalmi bővlik sorozatban. [Jegyzet.] 17. p.
 [10. sz.] 1932. márc. 6.

Krónika

559. [Szenteleky Kornél] –él.: Útmutató. [Cikk.] 13. p.

*

560. Adorján András: Ismerős kopogtat. [Vers.] 13. p.
 561. Kovačević, Božidar: A legnagyobb jótétemény. [Novella.] Fordította: Mák Aladár. 13–14. p.
 562. [Kiss Vilmos] Magister: Más szemekkel. [Cikk.] 14. p.
 563. A mi négybástyás irodalmi székesegyházunk. Szemelvény Tabéry Géza: Emlékkönyv c. kötetéből. [Erdélyi] Szépművés Céh kiadása, Kolozsvár. [4.] [Önéletrajz.] 15. p.

Figyelő

564. [?] M. J.: A vajdasági vallásos költészetéről. [Cikk.] 16. p.

*

565. Dudás Kálmán: Fáradt munkások hazatérnek. [Vers.] 17. p.
 566. Dudás Kálmán: Én és az emberek. [Vers.] 17. p.
 567. Adorján András: Cigányzene. [Vers.] 17. p.
 568. –: Irodalmi hírek. [Az Aradi Közlöny a jugoszláviai magyar irodalomról; a budapesti Magyarság A Mi Irodalmunk Almanachjáról; a pozsonyi Magyar Minerva 1932. évi februári száma; a kolozsvári Páztortűz új száma.] 17. p.
 569. –: Üzenetek. 17. p.
 [11. sz.] 1932. márc. 13.

570. [Szenteleky Kornél] Sz. K.: Az ifjúság lapja. [Cikk.] 13. p.
 571. Czákó Tibor: Gondanyó meséje. [Vers.] 13. p.
 572. Berényi János: Ne szegődj el Tarnócára bojtárnak. [Vers.] 13. p.
 573. Dániel Gy. László: Anonymus. [Cikk.] 14. p.
 574. Borsodi Lajos: Az amulett. [Színpadi jelenet.] 14–15. p.
 575. –: Irodalmi hírek. [Új irodalmi folyóirat indul Kassán: a Magyar Írás; Pitigrilli olasz humorista ügyében felmentő ítéletet hozott a torinói bíróság.] 15. p.
 576. Bencz Boldizsár: Lesben a halál felé. [Vers.] 15. p.
 577. Bencz Boldizsár: Keletről ügető álarcos tavaszban. [Vers.] 15. p.

Figyelő

578. Szirmai Károly: Fekete Lajos három verseskönyve. [1.] [Kritika.] 15–16. p.
579. Szentelky Kornél: Ambrus Zoltán. [Nekrológ.] 17. p.
580. Gergely Boriska: Délsziget. [Kritika.] 17. p.
[12. sz.] 1932. márc. 20.
581. Ereghi Lajos: Vörös fogadalma. [Novella.] 13–14. p.
582. Börsök Erzsébet: Katica és a fiúk. [Novella.] 14–15. p.
583. Bencz Boldizsár: Révnél. [Vers.] 15. p.
584. Bencz Boldizsár: Szomszédunkba várt halál jött. [Vers.] 15. p.
585. Sziráky Dénes Sándor: Jószándékomb terjedelme. [Vers.] 15. p.
586. Dučić, Jovan: Ének önmagamról. [Vers.] Fordította: [Létmányi István] Czákó Tibor. 16. p.
587. –: Irodalmi hírek. [A Letopis Matice srpske 1932. évi január–márciusi hármasszáma.] 16. p.
588. –: Szerkesztői üzenetek. 16. p.

Figyelő

589. Gergely Boriska: "Isten kegyelméből". [Kritika.] 16. p.
590. Szirmai Károly: Fekete Lajos három verseskönyve. [2.] [Kritika.] 17. p.
591. Sziráky Dénes Sándor: Színpad és nézőtér. [Jegyzet.] 17. p.
[13. sz.] 1932. márc. 27.

Krónika

592. [Szentelky Kornél] Sz. K.: Panasz a Pen Clubhoz. [Cikk.] 13. p.
593. Polácsi János: Goethe. 1749. VIII. 28.–1832. III. 22. [Cikk.] 13–14. p.

*

594. Csuka Zoltán: Rizsföldek parádéja. [Vers.] 14. p.
595. Fellegi Andor: Pásztortűznél. [Novella.] 14–15. p.
596. Bencz Boldizsár két új verse. Ismeretlen héroszok előtt; Vörös katafalk. [Versek.] 15. p.
597. Gergely Boriska: Bélyeg. [Tárca.] 15. p.
598. –: Kalangya címen Szentelky Kornél szerkesztésében április elején irodalmi folyóirat indul. Az irodalmi folyóiratot a Reggeli Újság lapvállalat adja ki és az a jugoszláviai magyar írók legértékesebb termését gyűjti kalangyába – Több elbeszélést és verset hoz ezután A Mi Irodalmunk. [Cikk.] 16. p.
599. Dudás Kálmán: Látogatás. [Vers.] 16. p.
600. Dudás Kálmán: Szeretném kisírni magam. [Vers.] 16. p.

Figyelő

601. Sziráky Dénes Sándor: Móricz Zsigmond: Mai dekameron. [Kritika.] 16–17. p.

602. [Kiss Vilmos] Magister: Ceruzajegyzetek figyelnaplómból. [Cikk.] 17. p.

603. –: Irodalmi hírek. [A munkácsi Magyar Írás köszöntése.] 17. p.

*

604. Stadler Aurél: Bácskai rajz. [Vers.] 17. p.

605. –: Szerkesztői üzenetek. 17. p.

14. sz.

1932. ápr. 3.

Krónika

606. [Kristály István] Vető György: A mi regényünk. [Cikk.] 13. p.

*

607. Cziráky Imre: Az öreg Kabók, a fia meg a vashika. [Novella.] 13–14. p.

608. Bencz Boldizsár: Vén szatír. [Vers.] 14. p.

609. Bodrogh Béla: Bácska. [Vers.] 14. p.

610. Laták István: Sugártörés. [Novella.] 15. p.

611. –: Nagy rokonszenvvel fogadta az olvasóközönség a Kalangya megindításának bejelentését. Az írók részéről pár nap leforgása alatt annyi elsőrangú anyag érkezett, hogy az első szám máris megtelt. [Cikk.] 16. p.

612. Gergely Boriska: Etel meggyón. [Novella.] 16–17. p.

613. Bencz Boldizsár: Költöző fényjelek. [Vers.] 17. p.

614. Bodrogh Béla: Adj, Uram, még egy hetet... [Vers.] 17. p.

Figyelő

615. [Csuka Zoltán] Zsongor: Dr. Joca Manojlović–dr. Veréb Gyula: Katalóg knjižnice građanske kasine u Subotici – A suboticei Polgári Kaszinó könyvtári katalógusa. [Cikk.] 17. p.

616. –: Irodalmi hírek. [A budapesti Literatura 1932. évi áprilisi száma Szenteleky Kornél: Isola Bella c. regényéről és Farkas Geiza német nyelvű egyfelvonásosáról; a pozsonyi Magyar Minerva és a kolozsvári Pásztortűz új száma.] 17. p.

15. sz.

1932. ápr. 10.

Krónika

617. [Szenteleky Kornél] Sz. K.: Kalangya. [Cikk.] 13. p.

*

618. Polácsi János: A pap így beszélt: (Szentiváni búcsú). [Vers.] 13. p.

619. Ereghí Lajos: Pallagi történet. [Novella.] 13–14. p.

620. Kovačević, Božidar: Kudarc. [Novella.] Fordította: Mák Aladár. 14–15. p.

621. [Kristály István] Vető György: Csók elé világító mosoly... [Novella.] 15–16. p.

622. Laták István: Figyelmeztető. [Vers.] 16. p.

623. –: Irodalmi hírek. [Szabó László cikke a Pesti Naplóban a Magyar Pen Club tervéről.] 16. p.

624. –: Szerkesztői üzenetek. 16. p.

16. sz.

1932. ápr. 17.

Krónika

625. Fekete Lajos: Levél a szerkesztőhöz. [Cikk.] 13. p.

*

626. Ereghi Lajos: Az adós, az adós... [Cikk.] 13–14. p.

627. Bencz Boldizsár új versei: Testvérek vagyunk; Kubikos balladája. [Versek.] 14. p.

628. Szvatkó Pál: Bata–cipős magyarok vagyunk. [1.] [Cikk.] 15–16. p.

629. Wellner Albert: A nagy fekete könyv. [Vers.] 16. p.

Figyelő

630. Berényi János: A vajdasági regény. [Cikk.] 16. p.

17. sz.

1932. ápr. 24.

Krónika

631. [Szenteleky Kornél] Sz. K.: Az alvó lelkiismeret. Válasz Fekete Lajos levelére. [Cikk.] 13. p.

*

632. Ereghi Lajos: Utazás. [Cikk.] 13–14. p.

633. Szvatkó Pál: Bata–cipős magyar ifjúság [2.] [Cikk.] 14–15. p.

634. Fürtös Sándor: Gaál uram, a tekintetes úr. [Vers.] 15. p.

635. [Kristály István] Vető György: A gyerek szobra... [Novella.] 15–16. p.

636. Kolozsi Tibor: Miért haragszol, Isten? [Vers.] 16. p.

637. Kolozsi Tibor: Lázadozó árnyékok. [Vers.] 16. p.

638. Adorján András: Napsugár a kávéházban. [Vers.] 16. p.

639. Adorján András: Reggeli fénnyben [Vers.] 16. p.

640. –: Irodalmi hírek. [A kolozsvári Pásztortűz legutóbbi száma.] 16. p.

641. –: Mit üzen a szerkesztő. 16 p.

642. Borsodi Ferenc: Üzenet Párisból. [Vers.] 17. p.

643. Gergely Boriska: Karácsony Benő: Potjurska. [Kritika.] 17. p.

18. sz.

1932. máj. 1.

644. Szenteleky Kornél: Milkó Izidor. [Nekrológ.] 13. p.

645. Laták István: A mindennapokból [Novella.] 13–14. p.

646. Börsök Erzsébet: Mindig lesz tavasz. [Novella.] 14–15. p.

647. Adorján András: Az Úr előtt. [Vers.] 15. p.

648. Stadler Aurél: Készülődés. [Vers.] 15. p.

649. Aranyady Magyar György: Akarás. [Vers.] 15. p.

650. [Kristály István] Vető György: Szép András egy dinárja... [Novella.] 16. és 33. p.

651. Fekete Lajos: Külvárosi téli koncert. [Vers.] 33. p.

19. sz.

1932. máj. 8.

Krónika

652. [Csuka Zoltán] (zsongor): Eredményes ugartörés. [Cikk.] 13. p.

653. Bencz Boldizsár: Reminiszcencia. [Novella.] 13–14. p.

654. Sziráky Dénes Sándor: Gyöngédség szedrekkél szemben. [Vers.] 14. p.

655. Szirmai Károly: Sétáló bundák. [Vers.] 14. p.

656. Ereghi Lajos: Michèle szeme. [Novella.] 14–15. p.

657. –: A Kalangya irodalmi folyóirat májusi száma megjelent. [Hirdetés.] 15. p.

658. Bencz Boldizsár: Falum románca. [Vers.] 15. p.

659. Böresök Erzsébet: Piri, édes. [Novella.] 15–16. p.

660. Stadler Aurél: Téli kocsikázás (Apatin–Prigrevica). [Vers.] 16. p.

661. Darvas Gábor: Zsiros Mári néni ajándéka. [Novella.] 16–17. p.

662. Vasić, Božidar: Egy buborék az örvényben. [1.] [Novella.]

Fordította: Kohán Jenő. 17–18. p.

663. Gergely Boriska: Kátyú. [Novella.] 18. p.

664. –: Irodalmi hírek. [Kristály István írásai a kolozsvári Pásztortűz c. folyóiratban; a pozsonyi Magyar Minerva új száma; Szenteleky Kornél nyilatkozata a Magyar Hírlap vasárnapi számában; Balassa József ismeretője a Magyar Hírlapban Szenteleky: Isola bella c. regényéről.] 18. p.

665. –: Szerkesztői üzenetek. 18. p.

20. sz.

1932. máj. 15.

Krónika

666. Cziráky Imre: –. [A szerzőnek az óbecsei Magyar Népkör közgyűlésén elhangzott javaslata.] [Cikk.] 13. p.

667. Borsodi Lajos: Az írásmód tisztasága. [Cikk.] 13. p.

668. Böresök Erzsébet: A hajó elindul. [Novella.] 14. p.

669. Vasić, Božidar: Egy buborék az örvényben. [2.] [Novella.]

Fordította: Kohán Jenő. 15. p.

670. Bencz Boldizsár: Cigányzszeni. [Novella.] 15–16. p.

671. Borsodi Ferenc: Párizsi szerelmek. [Vers.] 16. p.

672. Szirmai Károly: Ó, te örökös fal... [Vers.] 16. p.

673. Adorján András: Tavasz a tengeren. [Vers.] 16. p.

674. Stadler Aurél: Svábfalu hangulata (Hódság). [Vers.] 16. p.

675. Polácsi János: A második feleség. [1.] [Színpadi jelenet.] 27. p.

676. –: Irodalmi hírek. [a munkácsi Magyar Írás második és a kolozsvári Pásztortűz új száma.] 27. p.

677. –: Szerkesztői üzenetek. 27. p.

21. sz.

1932. máj. 22.

678. [Kristály István] Vető György: Az asztalon hagyott kenyér... [Novella.] 13–14. p.

679. Polácsi János: A második feleség [2.] [Színpadi jelenet.] 14–15. p.
 680. Vörös K. József: Vidám Iván története. [Naplótöredék.] [Novella.] 15. p.
 681. Sas György: Vigyétek el a minden–vagyakat. [Vers.] 16. p.
 682. Bencz Boldizsár: Végzetemberkék. [Vers.] 16. p.
 683. Ereghy Lajos: Három galamb. [Novella.] 16. és 33. p.
 684. –: Irodalmi hírek. [Megjelent a szabadkai Őrtűz első száma.] 33. p.
 685. –: Szerkesztői üzenetek. 33. p.

22. sz.

1932. máj. 29.

686. Herceg János: Nem vagyok igaz ember. [Novella.] 13–14. p.
 687. Molter Károly: Kéménykongresszus. [Novella.] 14. p.
 688. Magyar István: Tegnapról – mára. [Vers.] 14. p.
 689. Borsodi Ferenc: Levél keletre. [Vers.] 14. p.
 690. Böresök Erzsébet: Emeltes Kati. [Novella.] 15. p.
 691. Aranyady György: Búcsú. [Vers.] 15. p.
 692. Dudás Kálmán: Melánia, a szőke bálvány. [Novella.] 16–17. p.
 693. –: Budapesten az elmúlt héten tartották meg a Pen klub európai kongresszusát... [Fotó, képszöveggel.] 17. p.
 694. Sziráky Dénes Sándor: Tilinkószó. [Vers.] 17. p.
 695. Szabó Ferenc: Gyerekkocsi az utcán. [Vers.] 17. p.
 696. Bencz Mihály: Ne menj! [Vers.] 17. p.
 697. Sas György: Örömhidakon csöndes emberek. [Vers.] 17. p.
 698. Berényi János: Krónika. [Vers.] 18. p.

Figyelő

699. [Szenteleky Kornél] Sz. K.: Színi Gyula. [Nekrológ.] 18. p.
 700. Polácsi János: Adatok a modern Fénix-legendához. A maguktól elégett emberek. [Glossza.] 18. p.
 701. –: Irodalmi hírek. [A Kalangya 1932. évi második száma; a kolozsvári Pásztortűz új száma; az erdélyi irodalom az olasz sajtóban.] 18. p.
 702. –: Szerkesztői üzenetek. 18. p.

23. sz.

1932. jún. 5.

Krónika

703. Szenteleky Kornél: Szétforgácsolódás felé? [Cikk.] 13. p.

704. Kristály István: Akác, édes akác... [Novella.] 13–14. p.
 705. Molter Károly: Nyugati cipő. [Tárca.] 14. p.
 706. Polácsi János: A költő így beszélt: [Vers.] 33. p.
 707. : Irodalmi hírek. [A csehszlovákiai Magyar Írás és a pozsonyi Magyar Minerva májusi száma.] 33. p.
 708. : Szerkesztői üzenetek. 33. p.

Figyelő

709. Dr. Takács Ferenc: "Kalangya". Amit másutt és itthon mondanak a magas színvonalon álló magyar lapról. [Cikk.] 33. p.

24. sz.

1932. jún. 12.

710. Herceg János: Minék él a szegény csavargó? [Novella.] 13. p.

711. Csuka Zoltán: Halott apámnak írom. [Vers.] 13. p.

712. Börcsök Erzsébet: A kétszínű leány. [Novella.] 14–15. p.

713. Békefi Ernő: Vers. [Vers.] 15. p.

714. –: Minden művelt kisebbségi magyar család asztalán... [Kalangya-hirdetés.] 15. p.

715. Molter Károly: Propeller. [Tárca.] 15. p.

716. –: Tűzharang címen összel Csuka Zoltánnak új verseskötete jelenik meg. [Hír.] 15. p.

717. Cziráky Imre: Csat bődj! [Novella.] 16. p.

718. Bencz Boldizsár: Két bácskai stanza. [Vers.] 16. p.

719. Szentimrei Jenő: Erdély magyar irodalma tizenhárom év alatt. [Tanulmány.] 17–18. p.

720. Bencz Boldizsár: Tovább görgetett síró szívek. [Vers.] 18. p.

721. Kolozsi Tibor: Időmúlás. [Vers.] 18. p.

722. Csuka Zoltán: A zátonyra futott Szabó Dezső. [Kritika.] 18. p.

723. –: Szerkesztői üzenetek. 18. p.

25. sz.

1932. jún. 19.

724. Ereghi Lajos: A mámoros mesék varázslója. [Novella.] 13. p.

725. Börcsök Erzsébet: Esteledik. [1.] [Színpadi jelenet.] 14. p.

726. H. Halász Dezső: Kör. [Novella.] 15. p.

727. Gergely Boriska: Meteorok. [Novella.] 15–16. p.

728. Polácsi János: Jelenések. Kísértés a pusztában. [Vers.] 16. p.

Figyelő

729. Börcsök Erzsébet: A haldokló poézis. [Cikk.] 16. p.

26. sz.

1932. jún. 26.

Krónika

730. Szentelky Kornél: Irodalmunk problémái. [Cikk.] 13. p.

*

731. Börcsök Erzsébet: Esteledik. [2.] [Színpadi jelenet.] 14–15. p.

732. Dudás Kálmán: Két vers. [I., II.] [Versek.] 15. p.

733. Dudás Kálmán: Néha csókon andalgunk. [Vers.] 15. p.

734. Bencz Boldizsár: Szemek sűrűjében jártunk. [Vers.] 15. p.

735. Czákó Tibor: A ködben fény imbolygott. [Vers.] 15. p.

736. Vörös József Kálmán: Csónadrág. [Novella.] 16. p.

737. Kohán Jenő: Bálint bácsi. [Novella.] 17. p.

738. Stadler Aurél: Falu. [Vers.] 17. p.

739. Fekete Lajos: Tollázkodó varjú. [Vers.] 17. p.

740. Vörös József Kálmán: Az én bánatom. [Vers.] 17. p.

741. Vörös József Kálmán: Kör. Esteledik. [Vers.] 18. p.
 742. Stadler Aurél: Nyári dél. [Vers.] 18. p.
 743. –: Irodalmi hírek. [A kolozsvári Pásztortűz legújabb száma; a munkácsi Magyar Írás júniusi száma; a szabadkai Örtűz második száma; a szlovenszkói magyar írók 1932. jún. 22-ei és 23-ai összejövelete Szentiván-Hérvízen.] 18. p.
 744. –: Üzenetek. 18. p.
 27. sz. 1932. júl. 3.

Krónika

745. Gergely Boriska: Ezüsttulipán. [Cikk.] 13. p.
 *
 746. Kristály István: Isteni színjáték. [Vers.] 13. p.
 747. Bencz Mihály: Igazad van! [Vers.] 13. p.
 748. Böresök Erzsébet: Esteledik. [3.] [Színpadi jelenet.] 14–15. p.
 749. Hecceg János: Íme az asszony. [Novella.] 15. p.
 750. Bencz Boldizsár: Csakazértis. [Novella.] 16. és 25. p.
 751. Megjelent a Kalangya júliusi 3. száma. [Hirdetés.] 25. p.
 752. Csuka Zoltán: Aratás 1932. [Vers.] 25. p.
 753. –: Üzenetek. 25. p.
 754. –: Irodalmi hírek. [A kolozsvári Pásztortűz új száma.] 25. p.
 28. sz. 1932. júl. 10.

Krónika

755. [Polácsi János] Skeptikus: A könyvekről. [Cikk.] 13. p.
 *
 756. Bencz Boldizsár: Holttest a Tiszán. [Novella.] 13–14. p.
 757. Adorján András: Álmodtam. [Vers.] 14. p.
 758. Kassai K. József: Ketten a viharban. [Vers.] 14. p.
 759. Nánássy Károly: Julis leszámol az urával. [Novella.] 14. p.
 760. Adorján András: Ébredés. [Vers.] 14. p.
 761. Polácsi János: Bella nyaral. [Novella.] 15. p.
 762. Dudás Kálmán: Önvádam szigorú szava. [Vers.] 15. p.
 763. Böresök Erzsébet: Kötéltáncos a kötélén. [Novella.] 16. p.
 764. Megjelent a Kalangya júliusi 3. száma. [Hirdetés.] 16. p.
 765. A rigómezei leány. Kosovska devojka. [Vers.] Fordította: Polácsi János. 17. p.
 766. Dudás Kálmán: Valaki eljön értünk... [Vers.] 17. p.
 767. Dudás Kálmán: Ma olyan jó így... [Vers.] 17. p.
 29. sz. 1932. júl. 17.
 768. Szirmai Károly: Momčilo. [Novella.] 13–14. p.
 769. Bencz Boldizsár: Rózsika férjhez megy. [Novella.] 15. p.
 770. Adorján András: Láttalak a ködben. [Vers.] 15. p.

Visszhang

771. Berecz Sándor: Testvérek, előre! [Cikk.] 15. p.
- *
772. [?] Szemléelő: Forgácsok a kisebbségi ifjúságról. [Cikk.] 16. p.
 773. [Koráni Elemér] (dr.–): A vers és a próza harca. [Cikk.] 16. p.
 774. Bencz Boldizsár: Csalóka aranyeső. [Vers.] 16. p.
 775. Sas György: Elsöpört álmok éjszakái. [Vers.] 16. p.
 776. Böresök Erzsébet: A pitypalattys fürj. [Novella.] 25. p.
 777. Dudás Kálmán: Esti emlékezés. [Vers.] 25. p.
 30. sz. 1932. júl. 24.
 778. Böresök Erzsébet: Titokzatos mélységek. [Novella.] 13. p.
 779. Vörös Kálmán József: A gyilkosság. [Novella.] 14. p.
 780. Aranyady György: Üzent a reggel. [Vers.] 14. p.
 781. Dudás Kálmán: Hazagondolok júliusi reggel. (Vers prózában.) [Prózavers.] 15. p.
 782. Bencz Boldizsár: A patika. [Novella.] 15–16. p.
 783. –: Irodalmi hírek. [A pozsonyi Magyar Minerva új száma.] 16. p.
 784. Czákó Tibor: Szívemnek színét lengeti a zászló. [Vers.] 16. p.
 785. Bodrogh Béla: Aratás. [Vers.] 16. p.
 786. A Kalangya augusztusi számának pompás vezetőcikke... [Hirdetés.] 16. p.
 787. Dr. Takács Ferenc: A beogradi egyházmegye névtára. [Cikk.] 17–18. p.
 788. –: Üzenetek. 18. p.
 31. sz. 1932. júl. 31.

Krónika

789. [Kristály István] Vető György: Könyvet veszek... [Cikk.] 13–14. p.
- *
790. Cziráky Imre: Én is hazakerültem. [Dokumentumnovella.] 14–15. p.
 791. Bencz Mihály: Üdv neked, visszatért ifjúság! [Vers.] 15. p.
 792. Aranyady György: Van feltámadás. [Vers.] 16. p.
 793. Stadler Aurél: Júliusi alföldi tótáj. [Vers.] 16. p.
 794. Dudás Kálmán: Valaki valahol vár rám. [Vers.] 16. p.
 795. Kassai K. József: Bánatvizen úszik a hajó. [Vers.] 16. p.
 796. –: Üzenetek. 16. p.
 32. sz. 1932. aug. 7.
 797. Ereghí Lajos: A pap halála. [Novella.] 13. p.
 798. Zita Sándor: Az ismeretlen. [Vers.] 13. p.
 799. Bencz Boldizsár: Makrancos hölgy. [Novella.] 14–15. p.
 800. Szirmai Károly: Medekné. [Novella.] 15. p.
 801. Böresök Erzsébet: Asszony, aki felejt. [Novella.] 16. p.
 802. Aranyady György: Láz. [Novella.] 17. p.
 803. Vörös Kálmán József: Krisztus könnyei. [Vers.] 17. p.

804. Bencz Boldizsár: Fölajzott esték. [Vers.] 18. p.

Figyelő

805. Polácsi János: Maeterlinck, Maurice: A természetek élete. Franciából fordította Szolchányi Károly. (Dick M. kiadása. Évszám nélkül.) [Kritika.] 18. p.

33. sz.

1932. aug. 14.

806. Szenteleky Kornél: Kirándulás az életbe. [Novella.] 13–14. p.

807. Sas György: Én nem tudom, miért nem láttok. [Vers.] 14. p.

808. Cziráky Imre: Papír, akibe a szalonna vót... [Novella.] 15–16. p.

Figyelő

809. Darvas Gábor: A halálsugarak. [Cikk.] 16. és 25. p.

810. –: Irodalmi hírek. [A kolozsvári Pásztortűz és a csehszlovákiai Magyar Írás új száma.] 25. p.

34. sz.

1932. aug. 21.

811. Bencz Boldizsár: A Hegedűs-kúrián. [Novella.] 13–14. p.

812. Böresök Erzsébet: Sziklák közt. [Novella.] 14. p.

813. Herceg János: Malária. [Novella.] 15. p.

814. Batta Péter: Aratóünnep. [Cikk.] 16–17. p.

815. Czakó Tibor: Esőcsepp. [Vers.] 17. p.

816. Sas György: Olyan vagyok, mint ti és meghalok. [Vers.] 17. p.

817. Böresök Erzsébet: Válófélben. [Novella.] 17. p.

818. Dudás Kálmán: Tisza-parti reggel. [Vers.] 18. p.

819. Bencz Mihály: Őszi napkelet. [Vers.] 18. p.

820. Virág József: Miért oly tisztán s kékesen csillogó a szemed? [Vers.] 18. p.

Figyelő

821. Polácsi János: Ernst Glaeser: A 902–csek. Ford. Bölöni György. Editions Monde kiadása, Párizs. [Kritika.] 18. p.

822. –: Üzenetek. 18. p.

35. sz.

1932. aug. 28.

823. Polácsi János: Az ernyő. [Novella.] 13–14. p.

824. Kristály István: Babakelengye. [Novella.] 14. p.

825. Czakó Tibor: Hamis próféták. [Vers.] 14. p.

826. Bencz Boldizsár: Udvari, a vadász. [Novella.] 15. p.

827. Értékes műmelléklettel jelenik meg a Kalangya szeptemberi száma. Három kiváló szerzővel bővült a Kalangya írógárdája. [Ismertető.] 16. p.

828. Stadler Aurél: Nyári nász. [Vers.] 16. p.

Figyelő

829. Czakó Tibor: Lendület. Versek. Lázár László írásai. [Kritika.] 16. p.

36. sz. 1932. szept. 4.
 830. Dudás Kálmán: Dénes önállósítja magát. [Novella.] 13–14. p.
 831. Csuka Zoltán: Likai robotosok dala. [Vers.] 14. p.
 832. Czákó Tibor: Pax vobiscum. [Vers.] 14. p.
 833. Bencz Boldizsár versei: Veszteg a korbács; Lepkehajszsa. [Versek.] 14. p.
 834. Zelenay Miklós: Visszaemlékezéseim az orosz hadifogságból. [1.] [Emlékirat.] 15. p.
 835. Darvas Gábor: Komiszban... [Novella.] 16. p.
 836. Dudás Kálmán: Nyári vers. [Vers.] 16. p.
 837. Aranyady György: Valaki lépked a havon. [Novella.] 17–18. p.
 37. sz. 1932. szept. 11.
 838. Kristály István: Egy karéj kenyér... [Novella.] 13–14. p.
 839. Zelenay Miklós: Visszaemlékezéseim az orosz hadifogságból. [2.] [Emlékirat.] 15–16. p.

Figyelő

840. Darvas Gábor: Új rádiósodák. [Cikk.] 16. p.
 841. –: Üzenetek. 16. p.
 38. sz. 1932. szept. 18.
 842. [Polácsi János] –i. –s.: A Békességnek Punctumai. Zuboly András almáriumából. [Okiratközlés kommentárral Rákóczy Ferenc fejedelemtől s a szatmári béketervről.] 13–14. p.
 843. Sas György: Undok testvérek, sírjátok. [Vers.] 14. p.
 844. Bencz Boldizsár: Húszévesek hitvallása. [Vers.] 14. p.
 845. Czákó Tibor: A névnap. [Színpadi jelenet.] 15–16. p.

Figyelő

846. Darvas Gábor: A modern fizika a technika szolgálatában. [Cikk.] 16. p.
 847. –: Üzenetek. 16. p.

848. Csuka Zoltán: Elhagyott város (Perast). [Vers.] 17. p.
 849. Bencz Mihály: Az apám; Anyám. [Versek.] 17. p.
 850. Vörös Kálmán József: Lámpafény. [Vers.] 17. p.
 851. Csuka Zoltán: Perast, a csend városa. Levél Boka Kotorskából. [Cikk.] 17. p.
 39. sz. 1932. szept. 25.
 852. Borsodi Ferenc: Bánáti levél Párizsba. [Tárca.] 13. p.
 853. Dudás Kálmán: Marko. [Novella.] 13–14. p.
 854. Illés Sándor: Évike bábuja. [Novella.] 14–15. p.
 855. Aranyady György: Égő nyár. [Színpadi jelenet.] 15–16. p.
 856. Dr. Tápay-Szabó László, a nagynevű publicista cikket írt a Kalan

gyának Szenteleky Kornél dunai kultúrtervének megvalósításáról. Ismét gazdag és értékes tartalommal jelenik meg a Kalangya új száma. [Ismeretű.] 16. p.

857. Fekete Lajos: Fáklyás ember. Vers. 16. p.

40. sz.

1932. okt. 2.

858. Adorján András: Tavaszi emlék. [Novella.] 17. p.

859. Adorján András: Öreg cigány dala. [Vers.] 17. p.

860. Börcsök Erzsébet: Kárászné megtér. [Novella.] 18. p.

861. Bencz Boldizsár: A selyemszalagos csomag. [Novella.] 19–20. p.

862. Csuka Zoltán: Vak sirály a tengeren. [Vers.] 20. p.

863. Bencz Mihály: Éjféli. [Vers.] 20. p.

Figyelő

864. Csuka Zoltán: Zivatar. [Cikk.] 20. p.

865. –: Üzenetek. 20. p.

41. sz.

1932. okt. 9.

Krónika

866. Szenteleky Kornél: A visszautasítottak zászlóbontása. [Cikk.] 17. p.

•

867. Bencz Boldizsár: A felmondás. [Novella.] 17–18. p.

868. Gergely Boriska: Örökre. [Novella.] 18–19. p.

869. Vörös Kálmán József: Találkozás. [Vers.] 19. p.

870. Dudás Kálmán: Kérdések rokonaimhoz. [Vers.] 19. p.

871. Adorján András: Élni akarók. [Vers.] 19. p.

872. Börcsök Erzsébet: A kép. [Novella.] 19.–20. p.

42. sz.

1932. okt. 16.

Krónika

873. [Csuka Zoltán] Zsongor: Gazdasági válság és hites kultúrmunka. [Cikk.] 17. p.

*

874. Berta Imre: Mesél a tenger... [Tárca.] 17–19. p.

875. Bencz Boldizsár két új verse: Október; Egyszerű vers az öcsémhez. [Versek.] 19. p.

876. Kristály István: Utazás. [Novella.] 19. p.

877. Illés Sándor: Valaki kacagott... [Novella.] 20. p.

878. Kovács Sz.[trikó] Zoltán: A mostoha élet első ütése. [Vers.] 20. p.

43. sz.

1932. okt. 23.

Krónika

879. Csuka Zoltán: A megrendszabályozott költészet. [Cikk.] 17. p.

*

880. Bencz Boldizsár: Lukó bácsi meg a magyar búcsú. [Novella.] 17–18. p.

881. Homonnay László: Gyászszünet. [Novella.] 18–19. p.
 882. Paul Verlaine két verse: Megszokott álmom [Mon rêve familier]; Colloque sentimental. [Versek.] Fordította: Dudás Kálmán. 19. p.
 883. Wellner Albert: A titok-takaró előtt. [Vers.] 19. p.
 884. Fekete Lajos: Párbeszéd a tölgyerdővel. [Vers.] 19. p.

Figyelő

885. Polácsi János: Arany János. [Cikk.] 19–20. p.
 886. Hegedűs László: Egy kis természettudományi morzsa földgolyónk múltjáról és jövőjéről. [Cikk.] 20. p.
 887. Hegedűs László: Egy kis természettudományi morzsa az ózonnól és az ultraviola sugarakról.. [Cikk.] 20. p.

44. sz.

1932. okt. 30.

Krónika

888. Barta Gábor: A könyv és a film hatása az ifjúság életére. [Cikk.] 17. p.

889. Adorján András: Furcsa fiók. [Vers.] 17. p.
 890. Bencz Boldizsár: Csókunkban meghal a romantika. [Vers.] 17. p.
 891. Kristály István: Egy állomás... [Novella.] 18. p.
 892. Sas György: Klári állást szerez. Regénytéma egy novellában. [Novella.] 18–19. p.
 893. Csuka Zoltán: Óh, Uganda!... [Vers.] 19. p.
 894. Fellegi Andor: Libár Mária. [Novella.] 20. p.

45. sz.

1932. nov. 6.

Krónika

895. [Csuka Zoltán] Zsongor: Jugoszláviai Magyar Könyvtár. [Cikk.] 17. p.

896. Tóth Bagi István: Bakos Feri csodát él meg. [Novella.] 17–19. p.
 897. Djokić, Srdja: A mrakodoli fagy. [Novella.] Fordította: Mák Aladár. 19. p.
 898. Dudás Kálmán: Vízió. [Vers.] 19. p.
 899. Dániel Gy. László: Talált pénz. [Novella.] 20. p.
 900. –: Irodalmi hírek. [Németh László Tanú c. folyóiratáról; válasz a Lesz-e visszhang? c. írás szerzőjének; a pozsonyi Magyar Mincerva legutóbbi száma.] 20. p.
 901. Mit üzen a szerkesztő. 20. p.

46. sz.

1932. nov. 13.

Krónika

902. Szirmai Károly: –. [Cikk.] 17. p.

903. Kassai K. József: Tavasz volt és ősz lett. [Vers.] 17. p.
 904. Csuka Zoltán: Bontakozó leány. [Vers.] 17. p.
 905. Herczeg János: Látomás. [Novella.] 18. p.
 906. Zita Sándor: Magányosság. [Vers.] 18. p.
 907. Árvay László: Bizony, jobb volna menni... [Vers.] 18. p.
 908. Florian, Jean Pierre Claris de: A vak és a béna (L'aveugle et le paralytique). [Vers.] Fordította: Dudás Kálmán. 18. p.
 909. Kassai K. József: Őszi alkony. [Novella.] 19. p.
 910. Polácsi János: Vaddisznólesen. [Novella.] 19–20. p.

Eszmecsere

911. Kührner Béla: A bácskai művészet kiállítása és a kritika. [Kritika.] 20. p.
 912. –: Irodalmi hírek. [A csehszlovákiai Magyar Írás és a kolozsvári Pásztortűz új száma.] 20. p.
 913. –: Mit üzen a szerkesztő. 20. p.

47. sz.

1932. nov. 20.

Krónika

914. Tamás Lajos: A száműzött irodalom. [Cikk.] 17. p.

915. Szirmai Károly: A halál kiskocsisa. [Novella.] 17–18. p.
 916. Kovács Sz.[trikó] Zoltán: A piktor. [Novella.] 18. p.
 917. Adorján András: Matyi bácsi kifogásol. [Novella.] 19. p.
 918. Bencz Boldizsár: Bácskai epizódok. [Tárca.] 19–20. p.
 919. Bodrogh Béla: Húznak a darvak. [Vers.] 20. p.
 920. –: Irodalmi hírek. [A pozsonyi Magyar Minerva, a kassai Magyar Írás és a kolozsvári Pásztortűz új száma.] 20., p.

48. sz.

1932. nov. 27.

Krónika

921. [?] X. Y. Z.: Hazafelé (Ellesett párbeszéd). [Cikk.] 17. p.

922. Zita Sándor: Mielőtt leráznám a földi sarat... [Vers.] 17. p.
 923. Lévy Endre: Ködös utcák. [Novella.] 18–19. p.
 924. Bencz Boldizsár két új verse: Minden dolgok koronája; Álom-talanok. [Versek.] 19. p.
 925. Herczeg János: Nehéz kisvárosi köd. [Novella.] 19. p.
 926. Dudás Kálmán: Tájkép (Vers prózában). [Vers.] 20. p.
 927. Wellner Albert: Kacaj esendült az őszben... [Vers.] 20. p.

Figyelő

928. Hegedüs László: Természettudományi morzsa az élő test villamos áramairól. [Cikk.] 20. p.

49. sz.

1932. dec. 4.

Krónika

929. Kristály István: A vajdasági cseréptáblára írom... [Cikk.] 17. p.

930. Czakó Tibor: A lemondás. [Novella.] 17–18. p.

931. Darvas Gábor: Vendel bácsi. [Novella.] 18–19. p.

932. Tóth Bagi István: A virradat előtt köd gomolyog... [Novella.] 19–20. p.

933. A karácsonyi könyvpiac nagy értéke és szenzációja lesz Csuka Zoltán: Tűzharang című sajtó alatt levő új verseskötete. [Hirdetés.] 20. p.

50. sz.

1932. dec. 11.

Krónika

934. [Csuka Zoltán] Zsongor: A jugoszláviai magyar irodalom nagy programja. [Cikk.] 17. p.

935. Polácsi János: Lélektani kísérlet. [Cikk.] 17–18. p.

936. Nyolcvannégy oldal terjedelemben, gazdag tartalommal jelent meg a Kalangya karácsonyi száma. [Ismertető.] 18. p.

937. Kovács Sz.[trikó] Zoltán: A harisnyakötő. [Novella.] 18. p.

938. Börcsök Erzsébet: Ó, szent mákony! [Novella.] 19. p.

939. Bencz Boldizsár: A férfi ősz. [Vers.] 19. p.

940. Adorján András: Csalódtam magamban. [Vers.] 20. p.

941. Borsodi Ferenc: Üzent az élet. [Vers.] 20. p.

942. Megjelent a Kalangya 8. száma! [Hirdetés.] 20. p.

943. A karácsonyi könyvpiac nagy értéke és szenzációja lesz Csuka Zoltán: Tűzharang című sajtó alatt levő új verseskötete. [Hirdetés.] 20. p.

p.

944. –: Mit üzen a szerkesztő. 20. p.

51. sz.

1932. dec. 18.

Krónika

945. Gergely Boriska: Író és olvasó érdeke. [Cikk.] 17. p.

946. Szabó Sipos Ferenc: Barnáné megüdvözüln. [Novella.] 17–18. p.

947. Adorján András: Panaszt teszek az Úrnak. [Vers.] 18. p.

948. Dudás Kálmán: Dal. [Vers.] 19. p.

949. Adorján András: Harangoznak. [Vers.] 19. p.

950. Tóth Bagi István: Az ifjú az álarcot felteszi... [Novella.] 19–20. p.

951. A jugoszláviai magyar könyvpiac karácsonyi nagy szenzációja Csuka Zoltán Tűzharang c. legújabb verseskötete. [Hirdetés.] 20. p.

952. Sas György: Október 20, este 6. [Vers.] 20. p.

52. sz.

1932. dec. 24 26.

953. [Szenteleky Kornél ?] –O–: Két esztendő. [Cikk.] 17. p.

954. Berényi János: A távolból. [Vers.] 17. p.
 955. Herceg János: A berui kikötőben. [Novella.] 17–18. p.
 956. –: Karácsonyi vadászat. Szerb néprege. [Vers.] Fordította: Polácsi János. 18. p.
 957. Kristály István: A bohóc. [Novella.] 19–20. p.
 958. Szenteleky Kornél: Fejem lehull az asztalra. [Novella.] 20. p.
 959. Aranyady György: Ezerkilencszáztizenhármassok. [Vers.] 20. p.
 960. Zita Sándor: Termeted, a karcsú... [Vers.] 20. p.
 961. Polácsi János: A narancshéj. [Tárca.] 21. p.
 962. Dudás Kálmán: Vissza Hozzá nem visz út... [Vers.] 21. p.
 963. Vörös Kálmán József: Búcsú. [Vers.] 21. p.
 964. Lévy Endre: Az oszmán dal. [Tárca.] 22. p.
 965. Vértess V. Károly: Lámpaoltás után. [Vers.] 22. p.
 966. Darvas Gábor: Markoláb. [Cikk.] 23. p.
 967. Kovács Sz.[trikó] Zoltán: Levél Anyámnak (1932 Karácsony). [Vers.] 24. p.
 968. Zita Sándor: Virradat. [Vers.] 24. p.
 969. A jugoszláviai magyar könyvpiac karácsonyi nagy szenzációja Csuka Zoltán Tűzharang c. legújabb verseskötete. [Hirdetés.] 24. p.

Figyelő

970. [Polácsi János] Skeptikus: Írók és olvasók találkozója. [Cikk.] 24. p.
 971. –: Irodalmi hírek. [A kolozsvári Pásztortűz legújabb száma.] 24. p.

1933

IV. évf.

1. sz. 1933. jan. 1.

972. Szirmai Károly: Hadifogoly. [Színpadi jelenet.] 17–18. p.
 973. Megjelent! Tűzharang – Csuka Zoltán versei. [Hirdetés.] 18. p.
 974. Börösök Erzsébet: Culi, a macska. [Novella.] 19. p.
 975. Bencz Boldizsár: Háromkirályok. [Vers.] 20. p.
 976. Dudás Kálmán: Új versek [1, 2, 3]. [Versék.] 20. p.
 977. Stadler Aurél: Ezer fényképet hordozok. [Vers.] 20. p.

Könyvismertetés

978. Blazsek Ferenc: Szabadkai diákok. Regény. Írta: Tamás István. Kiadja a budapesti Könyvbarátok Szövetsége. [Kritika.] 20. p.

979. Jakšić, Djura: Atya és fia. [Vers.] Fordította: Polácsi János. 20. p.
 980. Sás Mihály: Lázálmok. [Vers.] 20. p.
 981. Dudás Kálmán: Találkozás régi magammal. [Vers.] 20. p.

2. sz. 1933. jan. 8.

982. Polácsi János: A testvérek. [Novella.] 17. p.
 983. Vértés V. Károly: Élet. [Vers.] 17. p.
 984. Cziráky Imre: A tejesasszony. [Novella.] 18. p.
 985. Victor Hugo: Egy kutya halála (La Mort d'un chien). [Vers.]
 Fordította: Dudás Kálmán.
 986. Koča, Miloje: Az egér. [1.] Vígjáték egy felvonásban. Fordította:
 Csuka Zoltán. 19. p.

Figyelő

987. Herceg János: Szergej Jeszenyin. [Pályakép.] 19–20. p.
 988. –: Irodalmi hírek. [A Tűzharang sikere a budapesti napi sajtóban;
 a Pesti Napló és a Magyar Hírlap Csuka Zoltán verskötetéről; a zom-
 bori Magyar Olvasókör első kultúrestje.] 20. p.
 989. –: Szerkesztői üzenetek. 20. p.

3. sz. 1933. jan. 15.

Krónika

990. Gergely Boriska: Az anyanyelv. [Cikk.] 17. p.

991. Kovács Sz.[trikó] Zoltán: Ketten a légben. [Novella.] 17–18. p.
 992. Koča, Miloje: Az egér. [2.] Vígjáték egy felvonásban. Fordította:
 Csuka Zoltán. 18. p.
 993. Kisbéry János: A szegény író panaszai. [Cikk.] 19–20. p.
 994. Zita Sándor: Ószutó. [Vers.] 19. p.
 995. Szirmai Károly: Csuka Zoltán Tűzharangja. [Kritika.] 20. p.
 996. Zita Sándor: Némák az utak... [Vers.] 20. p.

4. sz. 1933. jan. 22.

997. Sebestyén Mátyás: Amiről a koldus álmodott. [Novella.] 18–19. p.
 998. Batta Péter: Ládaflia. [Szövegközlés kommentárral: egy 1878. évi
 magyar katonanóta a boszniai harcokról.] 18. p.
 999. Dudás Kálmán: Levél. [Novella.] 18. p.
 1000. Kisbéry János: A szegény író panaszai. [Újraközölt cikk.] 19–20. p.
 1001. Zita Sándor: Ószutó. [Újraközölt vers.] 19. p.
 1002. Szirmai Károly: Csuka Zoltán Tűzharangja. [Újraközölt kiritka.]
 20. p.
 1003. Zita Sándor: Némák az utak... [Újraközölt vers.] 20. p.
 1004. Koča, Miloje: Az egér. [3.] Vígjáték egy felvonásban. Fordította:
 Csuka Zoltán. 25. p.

5. sz. 1933. jan. 29.

1005. Gergely Boriska: Majd a nagymama. [Novella.] 17–18. p.
 1006. Koča, Miloje: Az egér. [4.] Vígjáték egy felvonásban. Fordította:
 Csuka Zoltán. 18. p.

1007. Kolozsi Tibor: Hull a hó. [Vers.] 19. p.
 1008. Adorján András: Búcsú a szobámtól. [Vers.] 19. p.

Figyelő

1009. Polácsi János: Huszár Sándor: Köszönöm a szenvedéseket. [Versek.] Az Új Hírek kiadása, Sombor 1932. [Kritika.] 19. p.
 1010. Hegedűs László; Természettudományi morzsa a halálsugarakról. [Cikk.] 20. p.
 1011. –: Irodalmi hírek. [Az Erdélyi Helikon januári száma; A Meschendörfer erdélyi szász író Brassórol szóló regényének magyar fordítása az Erdélyi Szépművés Céh kiadásában; a kolozsvári Pásztortűz új száma.] 20. p.

*

1012. Sas György: Csak csönd vagyok. [Vers.] 20. p.
 1013. Sully-Prudhomme, René François Armand: Egy álom (Un Songe). [Vers.] Fordította: Dudás Kálmán. 20. p.
 1014. Sas György: Ének az új halálról. [Vers.] 20. p.
 6. sz. 1933. febr. 5.
 1015. Kisbéry János: Az örült. [Novella.] 17–18. p.
 1016. Polácsi János: A szegény ember élete merő komédia. [Novella.] 18–19. p.
 1017. Cziráky Imre: Eltemették az öreg Gunarit. [Novella.] 19–20. p.
 1018. Wellner Albert: Álmatlan éjek után jött az álom. [Vers.] 20. p.
 Figyelő
 1019. [Csuka Zoltán] (Zsongor): John Galsworthy. [Nekrológ.] 20. p.
 1020. Koča, Miloje: Az egér [5.] Vígjáték egy felvonásban. Fordította: Csuka Zoltán. 25. p.
 1021. Adorján András: Kifelé. [Vers.] 25. p.

7. sz. 1933. febr. 12.

1022. Fekete Gyula: János bácsi, a kincsásó. [A zentai kőkecske mondája.] 17. p.
 1023. Kovács Sz.[trikó] Zoltán: A tócsa. [Novella.] 17–18. p.
 1024. Farkas Geiza: Ósöszlönök kitörése. [Cikk.] 18. p.
 1025. Dudás Kálmán: Hangok. [Vers.] 18. p.
 1026. Koča, Miloje: Az egér. [6.] Vígjáték egy felvonásban. Fordította: Csuka Zoltán. 19. p.
 1027. –: Mit üzen a szerkesztő. 19. p.
 8. sz. 1933. febr. 19.

Krónika

1028. Cziráky Imre–Szentelckey Kornél: Próbálkozzunk meg kisebbségi szellemi életünk szociográfiájának felvázolásával! [Cikk.] 17. p.

•

1029. Polácsi János: A hűtlen tanítvány. [Novella.] 18. p.

1030. Heynicke, Kurt: Kép (Das Bild). [Vers.] Fordította: Dudás Kálmán. 18. p.
1031. Kovács Sz.[trikó] Zoltán: Petykónak volt lelke... [Novella.] 19. p.
1032. Adorján András: Rádió mellett. [Vers.] 19. p.
1033. Koča, Miloje: Az egér. [7.] Vígjáték egy felvonásban. Fordította: Csuka Zoltán. 20. p.
9. sz. 1933. febr. 26.
1034. Adorján András: Az ember. [Novella.] 17. p.
1035. Tibor György: Szembenézek a halálfejjel. [Vers.] 17. p.
1036. Polácsi János: Tóni szerelme. [Novella.] 18. p.
1037. Koča, Miloje: Az egér. [8.] Vígjáték egy felvonásban. Fordította: Csuka Zoltán. 18–19. p.
1038. –: Irodalmi hírek. [A szabadkai Őrtűz és a kolozsvári Pásztortűz új száma; Németh László Tanú c. folyóiratának harmadik száma; a pozsonyi Magyar Minerva januári száma.] 19. p.
1039. –: Mit üzen a szerkesztő. 19. p.
10. sz. 1933. márc. 5.
1040. Polácsi János: Az örökösök. [Novella.] 17. p.
1041. Böresök Erzsébet: Haszontalanságok. [Novella.] 18. p.
1042. Dudás Kálmán: Szépség. [Vers.] 18. p.
1043. Adorján András: Vallomás. [Vers.] 18. p.
1044. Dučić, Jovan: Álom városa (Róma). [Utóírás-részlet.] [Fordította: Debreczeni József.] 19. p.
1045. Kalangya irodalmi est. [Hirdetés.] 19. p.
1046. Cziráky Imre: Az én első tüzesetem. [Tárca.] 20. p.
1047. –: Irodalmi hírek. [Katolikus magyar írószövetség alakul Szlovenszkóban; az Erdélyi Helikon és a pozsonyi Magyar Minerva új száma.] 20. p.
11. sz. 1933. márc. 12.
1048. Szirmai Károly: A Requiem-utcában. [Novella.] 17. p.
1049. Böresök Erzsébet: Tíz év után. [Novella.] 18. p.
1050. Kolozsi Tibor: Üzenet. [Vers.] 19. p.
1051. Tibor György: Villamos. [Vers.] 19. p.
1052. Farkas Geiza: A legelőn. Beszélgetés. [Tárcaesszé.] 19. p.
12. sz. 1933. márc. 19.
1053. Böresök Erzsébet: Ági. [Novella.] 17–18. p.
1054. Dudás Kálmán: Stancák. [Vers.] 18. p.
1055. Kis József: Fehér levél. [1.] [Novella.] 18–19. p.
1056. Kolozsi Tibor: Föld. [Vers.] 19. p.
1057. Adorján András: Milyen furesa... [Vers.] 19. p.
1058. Adorján András: Hangulat csak minden. [Vers.] 19. p.
1059. –: Irodalmi hírek. [A szabadkai Őrtűz új száma.] 19. p.
1060. Kisbéry János: A pletyka lélektana. [Cikk.] 20. p.

13. sz. 1933. márc. 26.
 1061. Gergely Boriska: Igazságkeresés. [Cikk.] 17. p.
 1062. Dudás Kálmán: Vigasz. [Vers.] 17. p.
 1063. Kis József: Fehér levél. [2.] [Novella.] 18. p.

Figyelő

1064. Csuka Zoltán: Új építés. Molnár Farkas munkái 1923–33. A Magyar Műhelyszövetség könyvsorozata. [Kritika.] 27. p.
 1065. Irodalmi hírek. [Kovács József méltatása Csuka Zoltán Tűzharang c. verseskötetéről az Erdélyi Helikon 1933. évi márciusi számában; részlet a méltatásból; a kolozsvári Pásztortűz új száma.] 27. p.
 1066. –: Üzenetek. 27. p.
 14. sz. 1933. ápr. 2.
 1067. Kristály István: Vége a nyárnak!... [Színpadi jelenet.] 17–18. p.
 1068. Adorján András: Mosolyos könnyek. [Novella.] 18. p.
 1069. Kisbéry János: Én, te, ő. [Novella.] 19. p.
 1070. Kisbéry János: Kabala. [Novella.] 20. p.

Szerkesztőségi felhívások A Mi Irodalmunkban:

Becsüld meg íróidat, önmagadat becsüld meg bennük
 (1930. dec. 24–25. 49. p.; 1931. jan. 25. 23. p.; márc. 22. 28. p.; szept. 27. 15. p.; 1932. jan. 10. 15. p.; jan. 17. 18. p.; jan. 24. 16. p.; jan. 31. 15. p.; febr. 7. 16. p.; febr. 28. 15. p.; márc. 6. 17. p.; márc. 20. 17. p.; ápr. 3. 17. p.; ápr. 17. 14. p.; máj. 1. 33. p.; máj. 29. 14. p.; jún. 5. 33. p.; jún. 26. 18. p.; júl. 3. 15. p.; júl. 10. 17. p.; júl. 17. 15. p.; júl. 31. 16. p.; aug. 7. 15. p.; aug. 21. 14. p.; aug. 28. 14. p.; szept. 4. 15. p.; szept. 11. 16. p.; szept. 18. 16. p.; okt. 2. 20. p.; okt. 16. 19. p.; okt. 23. 19. p.; nov. 20. 20. p.; nov. 27. 19. p.; 1933. jan. 1. 20. p.; jan. 22. 19. p.; jan. 29. 18. p.; febr. 26. 19. p.; márc. 5. 20. p.; márc. 12. 19. p.; márc. 19. 20. p.; márc. 26. 27. p.;)

Gyűjtse össze és köttesse be A Mi Irodalmunkat

(1931. febr. 22. 14. p.; márc. 8. 14. p.; márc. 22. 19. p.; ápr. 5. 32. p.; ápr. 19. 24. p.; máj. 10. 14. p.; máj. 24. 19. p.; jún. 21. 24. p.; júl. 5. 22. p.; júl. 19. 22. p.; aug. 2. 19. p.; aug. 16. 25. p.; szept. 13. 26. p.; szept. 27. 23. p.; okt. 11. 26. p.; okt. 25. 27. p.; nov. 8. 28. p.; nov. 22. 24. p.; dec. 6. 21. p.; dec. 20. 28. p.;)

A közlemények műfaji-tematikai beosztása
I. Szépirodalom

A) Jugoszláviai magyar irodalom

Versek

- Adorján András*: Kívánságok. 1931. jan. 25. 15. p.
 – Könnyek. 1931. jan. 25. 21. p.
 – Imádkozom én is. 1931. márc. 8. 14. p.
 – Tisza-part 1931. 1931. márc. 22. 14. p.
 – Nagy Talány. 1931. ápr. 5. 24. p.
 – Napsugarak. 1931. ápr. 19. 14. p.
 – Sorsok. 1931. ápr. 19. 14. p.
 – Ősz a tavaszban. 1931. ápr. 19. 24. p.
 – Jönnek a menetek. 1931. jún. 7. 14. p.
 – Tavaszi lázak. 1931. jún. 7. 18. p.
 – Halott szépségek. 1931. jún. 7. 22. p.
 – Hazudik a meséskönyv. 1931. jún. 21. 21. p.
 – Pihen a bánat. 1931. jún. 21. 24. p.
 – Húszévesek. 1931. júl. 5. 15. p.
 – Tisza menti csoda. 1931. júl. 5. 19. p.
 – A nagy színpadon. 1931. júl. 19. 20. p.
 – Keresem a hibát. 1931. júl. 19. 20. p.
 – Muzsikál a Gond. 1931. aug. 2. 24. p.
 – Alföldi aratás. 1931. aug. 2. 26. p.
 – Tiszai Hajnal. 1931. aug. 16. 30. p.
 – Hinni szerettek. 1931. aug. 16. 30. p.
 – Búcsúzás. 1931. aug. 30. 14. p.
 – Jó lenne a béke. 1931. aug. 30. 21. p.
 – Mindenütt muzsika. 1931. aug. 30. 21. p.
 – A tűnő napok. 1931. szept. 13. 14. p.
 – Forog a kerék. 1931. szept. 13. 14. p.
 – Nincsen már hit. 1931. szept. 13. 15. p.
 – Keresem a szemeimet. 1931. szept. 13. 22. p.
 – Vénasszonyok nyara. 1931. okt. 11. 14. p.
 – Nagyvárosi mese. 1931. okt. 25. 22. p.
 – Indulás. 1931. okt. 25. 24. p.
 – Manzárdszobában. 1931. nov. 8. 14. p.
 – Megadom magam. 1931. nov. 8. 14. p.
 – Csoda az élet. 1931. nov. 8. 19. p.
 – Emlékvers. 1931. nov. 8. 19. p.
 – Találkozás. 1931. dec. 6. 14. p.
 – Ráncok. 1931. dec. 20. 14. p.
 – Téli táj. 1931. dec. 10. 21. p.

- Alföldi büszkeség. 1931. dec. 20. 22. p.
- Életkövek. 1932. jan. 3. 16. p.
- Vak Péter boldogsága. 1932. jan. 3. 16. p.
- Békémmel az égre. 1932. jan. 10. 16. p.
- Fekete lovagok. 1932. jan. 24. 13. p.
- Mi: a szegényen gazdagok. 1932. jan. 24. 13. p.
- Ismerős kopogtat. 1932. márc. 6. 13. p.
- Cigányzene. 1932. márc. 6. 17. p.
- Napsugár a kávéházban. 1932. ápr. 24. 16. p.
- Reggeli fényben. 1932. ápr. 24. 16. p.
- Az Úr előtt. 1932. máj. 1. 15. p.
- Tavasz a tengeren. 1932. máj. 15. 16. p.
- Álmodtam. 1932. júl. 10. 14. p.
- Ébredés. 1932. júl. 10. 14. p.
- Láttalak a ködben. 1932. júl. 17. 15. p.
- Öreg cigány dala. 1932. okt. 2. 17. p.
- Élni akarók. 1932. okt. 9. 19. p.
- Furcsa fiók. 1932. okt. 30. 17. p.
- Csalódtam magamban. 1932. dec. 11. 20. p.
- Panaszt teszek az Úrnak. 1932. dec. 18. 18. p.
- Harangoznak. 1932. dec. 18. 19. p.
- Búcsú a szobámtól. 1933. jan. 29. 19. p.
- Kifelé. 1933. febr. 5. 25. p.
- Rádió mellett. 1933. febr. 19. 19. p.
- Vallomás. 1933. márc. 5. 18. p.
- Milyen furcsa... 1933. márc. 19. 19. p.
- Hangulat csak minden. 1933. márc. 19. 19. p.
- Ambrus Balázs*: Románc. 1930. dec. 24–25. 46. p.
- Aranyady György*: Akarás. 1932. máj. 1. 15. p.
 - Búcsú. 1932. máj. 29. 15. p.
 - Üzent a reggel. 1932. júl. 24. 14. p.
 - Van feltámadás. 1932. júl. 31. 16. p.
 - Ezerkilencszáztizenhármások. 1932. dec. 24–26. 20. p.
- Árvay László*: Bizony, jobb volna menni... 1932. nov. 13. 18. p.
- Bencz Boldizsár*: Egy rokon gyermek. 1930. dec. 24–25. 46. p.
 - Hogy volna jobb? 1931. jan. 25. 16. p.
 - Az utolsó hadak. 1931. jan. 25. 21. p.
 - Ember négy évszakban. 1931. febr. 8. 24. p.
 - Istenítélet. 1931. márc. 22. 14. p.
 - Május-temetés. 1931. jún. 21. 21. p.
 - Este. 1931. jún. 21. 21. p.
 - Nárcisz kertí asszony. 1931. júl. 5. 15. p.
 - Furesa ismerős. 1931. júl. 19. 25. p.
 - Kósza mosoly. 1931. júl. 19. 25. p.
 - Ami még vigasztalna. 1931. aug. 2. 14. p.
 - Tükör előtt. 1931. aug. 16. 18. p.

- Lámpás volt koldus kezemben. 1931. aug. 16. 18. p.
- Szomorú batáron húszévesek. 1931. aug. 16. 26. p.
- Csend-sugdosó falu alatt. 1931. aug. 16. 29. p.
- Tudósok tudatlan Isten tagadása. 1931. aug. 30. 17. p.
- Augusztus esti sziluett. 1931. aug. 30. 21. p.
- Vándor áll az országúton. 1931. szept. 27. 18. p.
- Nem terem a lápon öröm. 1931. szept. 27. 25. p.
- Osztályrész a viskósoron. 1931. szept. 27. 26. p.
- Szívünk alatt stációt járunk. 1931. okt. 25. 22. p.
- Hiába jöttek reformok. 1931. nov. 22. 14. p.
- Összeadott bennünket a holnap. 1931. nov. 22. 14. p.
- Kit kellene megsiratni. 1931. dec. 6. 20. p.
- Hodályos termetek imbolyognak. 1931. dec. 6. 24. p.
- Fénysáv a szélvészben . 1931. dec. 20. 14. p.
- Mesélünk szörnyű meséket. 1931. dec. 20. 14. p.
- Ibolyacsokor, kikelet-dombon. 1931. dec. 20. 21. p.
- Hitet ölö csodák készülnek. 1932. jan. 3. 14. p.
- A halál eposza. 1932. jan. 3. 16. p.
- Két új vers. [I., II.]. 1932. jan. 10. 16. p.
- Botló, füttyörésző szélnek. 1932. febr. 7. 14. p.
- Fáklyát csóvál a tavasz. 1932. febr. 21. 15. p.
- Lesbem a halál felé. 1932. márc. 13. 15. p.
- Keletről ügető álarcos tavaszban. 1932. márc. 13. 15. p.
- Révnel. 1932. márc. 20. 15. p.
- Szomszédunkba várt halál jött. 1932. márc. 20. 15. p.
- Ismeretlen hőroszok előtt. 1932. márc. 27. 15. p.
- Vörös katafalk. 1932. márc. 27. 15. p.
- Vén szatír. 1932. ápr. 3. 14. p.
- Költöző fényjelek. 1932. ápr. 3. 17. p.
- Testvérek vagyunk. 1932. ápr. 17. 14. p.
- Kubikos balladája. 1932. ápr. 17. 14. p.
- Falum románca. 1932. máj. 8. 15. p.
- Végzetemberkék. 1932. máj. 22. 16. p.
- Két bácskai stanza. [I., II.]. 1932. jún. 12. 16. p.
- Tovább görgetett síró szívek. 1932. jún. 12. 18. p.
- Szemek sűrűjében jártunk. 1932. jún. 26. 15. p.
- Csalóka aranyeső. 1932. júl. 17. 16. p.
- Föjlajzott esték. 1932. aug. 7. 18. p.
- Veszteg a korbács. 1932. szept. 4. 14. p.
- Lepkehajszja. 1932. szept. 4. 14. p.
- Húszévesek hitvallása. 1932. szept. 18. 14. p.
- Október. 1932. okt. 16. 19. p.
- Egyszerű vers az öcsémhez. 1932. okt. 16. 19. p.
- Csókunkban meghal a romantika. 1932. okt. 30. 17. p.
- Minden dolgok koronája. 1932. nov. 27. 19. p.
- Álomtalanok. 1932. nov. 27. 19. p.

- A férfi ősz. 1932. dec. 11. 19. p.
- Háromkirályok. 1933. jan. 1. 20. p.
- Bencz Mihály*: Ne menj! 1932. máj. 29. 17. p.
- Igazad van! 1932. júl. 3. 13. p.
- Üdv neked, visszatért ifjúság! 1932. júl. 31. 15. p.
- Őszi napkelet. 1932. aug. 21. 18. p.
- Az apám. 1932. szept. 18. 17. p.
- Anyám. 1932. szept. 18. 17. p.
- Éjféli. 1932. okt. 2. 20. p.
- Berényi János*: Az utolsó tanítvány. 1931. márc. 8. 21. p.
- Vak szemmel a csillagok ellen. 1931. máj. 10. 13-14. p.
- Csodavárók sorsa. 1931. máj. 10. 14. p.
- A régi hold. 1931. máj. 10. 17. p.
- Testvéri szemmel. 1931. máj. 24. 19. p.
- Nyár-esti furulyával. 1931. aug. 16. 26. p.
- Dicsőség az álmodozóknak. 1931. szept. 27. 13. p.
- Roráté. 1931. nov. 22. 22. p.
- A visszatérés éneke. 1931. dec. 20. 22. p.
- ismeretlen gazda földjén. 1932. jan. 17. 16. p.
- Az én bolondom. 1932. febr. 7. 13. p.
- Ne szegődj el Tarnócára bojtárnak. 1932. márc. 13. 13. p.
- Krónika. 1932. máj. 29. 18. p.
- A távolból. 1932. dec. 24-26. 17. p.
- [Berényi János ?] Berényi Sándor*: A vándor célhoz ér. 1931. okt. 25. 18. p.
- Békefi Emő*: Vers. 1932. jún. 12. 15. p.
- Bodrogh Béla*: Bácska. 1932. ápr. 3. 14. p.
- Adj, Uram, még egy hetet. 1932. ápr. 3. 17. p.
- Aratás. 1932. júl. 24. 16. p.
- Húznak a darvak. 1932. nov. 20. 20. p.
- Borsodi Ferenc*: Furcsa, virgonc legények. 1930. dec. 24-25. 46. p.
- Vázlat. 1931. jan. 11. 24. p.
- Vallomás. 1931. febr. 22. 28. p.
- Hűszéves szemek. 1931. márc. 8. 14. p.
- Menekülni a hétköznaptól! 1931. máj. 10. 17. p.
- Félhomály. 1931. máj. 24. 14. p.
- Májusi dal. 1931. jún. 7. 21. p.
- Nekem született csoda. 1931. júl. 19. 16. p.
- Hegynek föl. 1931. júl. 19. 20. p.
- Múlt könnyet, csöndes vágyat! 1931. júl. 19. 28. p.
- Múlt világról régi nóta. 1931. szept. 13. 14. p.
- Este a nagyvárosban. 1931. nov. 8. 19. p.
- Császárok nyomán. 1931. nov. 22. 28. p.
- Hangok egy fővárosból. 1932. jan. 3. 16. p.
- Baglyok. 1932. jan. 10. 14. p.
- Hűsz évvel a nagyvárosi forgatagban. 1932. jan. 10. 16. p.
- Bús karneválok jelenése. 1932. jan. 17. 17. p.

- *Harc a szívemért.* 1932. febr. 28. 15. p.
- *Istenhez közel.* 1932. febr. 28. 15. p.
- *Üzenet Párizsból.* 1932. ápr. 24. 17. p.
- *Párizsi szerelmek.* 1932. máj. 15. 16. p.
- *Levél keletre.* 1932. máj. 29. 14. p.
- *Üzent az élet.* 1932. dec. 11. 20. p.
- Borsodi Lajos: Próba.* 1931. máj. 24. 14. p.
- Czakó Tibor: Rulett.* 1932. jan. 17. 13. p.
 - *Gondanyó meséje.* 1932. márc. 13. 13. p.
 - *A ködben fény imbolygott.* 1932. jún. 26. 15. p.
 - *Szívemnek színét lengeti a zászló.* 1932. júl. 24. 16. p.
 - *Esőcsepp.* 1932. aug. 21. 17. p.
 - *Hamis próféták.* 1932. aug. 28. 14. p.
 - *Pax vobiscum.* 1932. szept. 4. 14. p.
- Csuka Zoltán: A Gyermekek, aki megmaradt.* 1930. dec. 24-25. 41. p.
 - *Az álomba merült barát.* 1930. dec. 24-25. 48. p.
 - *Rádió.* 1930. dec. 24-25. 55. p.
 - *Márciusi utak üzennek.* 1931. márc. 22. 14. p.
 - *Kubikusok az ablak alatt.* 1931. márc. 22. 19. p.
 - *Könnyű mosoly a halálnak.* 1931. ápr. 19. 24. p.
 - *Mai ember csodája.* 1931. ápr. 19. 26. p.
 - *Chaplin.* 1931. máj. 24. 22. p.
 - *Kolduló favágó.* 1931. jún. 7. 14. p.
 - *Ernst Toch: Zongorahangverseny, op. 38.* 1931. jún. 7. 14. p.
 - *Mai szerelmem színskálája.* 1931. jún. 21. 14. p.
 - *Versek üvegről és vasbetonról.* [2 , 3]. 1931. jún. 21. 19. p.
 - *Ember a sztratoszférában.* 1931. jún. 21. 19. p.
 - *Gyárkürtök éneke.* 1931. jún. 21. 19. p.
 - *Edison halála.* 1931. okt. 25. 13-14. p.
 - *Sorok egy télbehullt bácskai kisvároshoz.* 1932. jan. 3. 16. p.
 - *Az eljövendő harcosok.* 1932. jan. 24. 17. p.
 - *Rizsföldek parádéja.* 1932. márc. 27. 14. p.
 - *Halott apámnak írom...* 1932. jún. 12. 13. p.
 - *Aratás 1932.* 1932. júl. 3. 25. p.
 - *Likai robotosok dala.* 1932. szept. 4. 14. p.
 - *Elhagyott város (Perast).* 1932. szept. 18. 17. p.
 - *Vak sirály a tengeren.* 1932. okt. 2. 20. p.
 - *Óh, Uganda!...* 1932. okt. 30. 19. p.
 - *Bontakozó leány.* 1932. nov. 13. 17. p.
- Dudás Kálmán: Hátha int egy szőke csoda.* 1931. ápr. 5. 30. p.
 - *Emlékvilágom nem fog el soha.* 1931. máj. 24. 17. p.
 - *Tavaszi sorok.* 1931. jún. 7. 22. p.
 - *Áldom az Istent.* 1931. jún. 21. 19. p.
 - *Vallomások.* 1931. aug. 16. 21. p.
 - *Magamról vers.* 1931. aug. 30. 21. p.
 - *Anyám levele.* 1931. aug. 30. 22. p.

- Sors-mozaik. 1931. szept. 13. 22. p.
- Őszalkony szunnyad. 1931. szept. 13. 22. p.
- Nyárest a kertben. 1931. szept. 13. 28. p.
- Kérdések. 1931. nov. 8. 22. p.
- Őszi vers. 1931. nov. 22. 21. p.
- Őszi dal. 1931. nov. 22. 28. p.
- Majd azután. 1932. jan. 10. 16. p.
- Itthon: 1932. 1932. febr. 7. 15. p.
- Vágyak. 1932. febr. 14. 13. p.
- Fáradt munkások hazatérnek. 1932. márc. 6. 17. p.
- Én és az emberck. 1932. márc. 6. 17. p.
- Látogatás. 1932. márc. 27. 16. p.
- Szeretném kisírni magam. 1932. márc. 27. 16. p.
- Két vers. [I., II.; Néha csókon andalgunk]. 1932. jún. 26. 15. p.
- Önvádam szigorú szava. 1932. júl. 10. 15. p.
- Valaki eljön értünk... 1932. júl. 10. 17. p.
- Ma olyan jó így... 1932. júl. 10. 17. p.
- Esti emlékezés. 1932. júl. 17. 25. p.
- Hazagondolok júliusi reggel. 1932. júl. 24. 15. p.
- Valaki valahol vár rám. 1932. júl. 31. 16. p.
- Tisza-parti reggel. 1932. aug. 21. 18. p.
- Nyári vers. 1932. szept. 4. 16. p.
- Kérdések rokonaimhoz. 1932. okt. 9. 19. p.
- Vízió. 1932. nov. 6. 19. p.
- Tájkép. 1932. nov. 27. 20. p.
- Dal. 1932. dec. 18. 19. p.
- Vissza Hozzá nem visz út... 1932. dec. 24–26. 21. p.
- Új versek. (1., 2., 3.). 1933. jan. 1. 20. p.
- Találkozás régi magammal. 1933. jan. 1. 20. p.
- Hangok. 1933. febr. 12. 18. p.
- Szépség. 1933. márc. 5. 18. p.
- Stancák. 1933. márc. 19. 18. p.
- Vigasz. 1933. márc. 26. 17. p.
- Fürtös Sándor*: Gaál uram, a tekintetes úr. 1932. ápr. 24. 15. p.
- F. Galambos Margit*: Fiamnak. 1931. máj. 24. 19. p.
 - Ajándék. 1932. febr. 14. 13. p.
 - Jó így. 1932. febr. 28. 15. p.
- Gergely Boriska*: Ember vagyok. 1931. febr. 8. 24. p.
- Kassai K. József*: Ketten a viharban. 1932. júl. 10. 14. p.
 - Bánatvizen úszik a hajó. 1932. júl. 31. 16. p.
 - Tavasz volt és ősz lett. 1932. nov. 13. 17. p.
- Kollin József*: Talán a holnap. 1931. aug. 30. 14. p.
 - Süt a nap. 1931. szept. 13. 22. p.
- Kolozsi Tibor*: Miért haragszol, Isten? 1932. ápr. 24. 16. p.
 - Lázadó árnyékok. 1932. ápr. 24. 16. p.
 - Időmúlás. 1932. jún. 12. 18. p.

- Hull a hó. 1933. jan. 29. 19. p.
- Üzenet. 1933. márc. 12. 19. p.
- Föld. 1933. márc. 19. 19. p.
- Komáromi József Sándor*: Ki sem nyitnád az ablakod... 1931. máj. 24. 22. p.
- Nem lehet soha eleget sírni... 1931. jún. 7. 14. p.
- Május esti zápor. 1931. jún. 21. 24. p.
- Kovács Sztrikó Zoltán*: A mostoha élet első ütése. 1932. okt. 16. 20. p.
- Levél anyámnak (1932. Karácsony). 1932. dec. 24–26. 24. p.
- Krausz László*: Ez vagyok. 1931. jan. 11. 30. p.
- Kristály István*: Isteni színjáték. 1932. júl. 3. 13. p.
- Laták István*: A külvárosból. 1931. máj. 24. 14. p.
- Tarlón. 1931. jún. 7. 18. p.
- Az Őszi litánia című verses regényből (I., II., III.). 1931. jún. 21. 14. p.
- Mozdulatlanság vágya. 1931. júl. 19. 25. p.
- Napsütésben. 1931. nov. 22. 14. p.
- Ma. 1931. nov. 22. 22. p.
- Figyelmeztető. 1932. ápr. 10. 16. p.
- Magyar István: Tegnapról – mára. 1932. máj. 29. 14. p.
- Mikes Flóris*: A befalazott könnycsepp. 1931. jan. 11. 24. p.
- Pál János*: Öngyilkosok. 1931. ápr. 19. 14. p.
- Tavasz ének. 1931. máj. 10. 20. p.
- Rab dal. 1931. máj. 10. 20. p.
- Holnap. 1931. jún. 7. 14. p.
- Az öröklét kapuja. 1931. jún. 21. 21. p.
- Karjaim. 1931. jún. 21. 24. p.
- A gyár, ahol dolgozom. 1931. júl. 5. 28. p.
- Igábatörés. 1931. júl. 19. 18. p.
- Anyám. 1931. aug. 16. 22. p.
- Vasmunkások (Munkáskórus). 1931. aug. 30. 14. p.
- A lelkem arca. 1931. aug. 30. 22. p.
- Zsellér. 1931. szept. 13. 14. p.
- A mi utcánk. 1931, szept. 13. 22. p.
- Polácsi János*: A pap így beszélt: (Szentiváni búcsú). 1932. ápr. 10. 13. p.
- A költő így beszélt: 1932. jún. 5. 33. p.
- Jelenések. Kísértés a pusztában. 1932. jún. 19. 16. p.
- Pogány Endre*: Vihar. 1931. máj. 10. 20. p.
- Sas György*: Vigyétek el a minden-vágyakat. 1932. máj. 22. 16. p.
- Örömhidakon csendes emberek. 1932. máj. 29. 17. p.
- Elsöpört álmok éjszakái. 1932. júl. 17. 16. p.
- Én nem tudom, miért nem láttok. 1932. aug. 14. 14. p.
- Olyan vagyok, mint ti és meghalok. 1932. aug. 21. 17. p.
- Undok testvérek, sírjátok. 1932. szept. 18. 14. p.
- Október 20. este 6. 1932. dec. 18. 20. p.
- Csak csend vagyok. 1933. jan. 29. 20. p.
- Ének az új halálról. 1933. jan. 29. 20. p.
- Sás Mihály*: Ifjúságom elhajózott messzi partok felé. 1931. nov. 8. 14. p.

- Rövid karácsonyi zsolozsma. 1931. dec. 20. 14. p.
- Negyvenöt évesek. 1932. jan. 24. 13. p.
- Harc a holnapért. 1932. jan. 24. 13. p.
- Lázálmok. 1933. jan. 1. 20. p.
- Bestyén Pál*: Mondscheinsonate. 1932. jan. 17. 16. p.
- Somogyi Pál*: Dolgozunk. 1931. okt. 11. 14. p.
 - Lovak. 1931. okt. 11. 18. p.
 - Pálinka. 1931. okt. 25. 14. p.
 - Álom. 1931. okt. 25. 14. p.
- Stadler Aurél*: Bérkaszárnya. 1932. jan. 10. 16. p.
 - Cseléd. 1932. jan. 17. 16. p.
 - Parasztsors. 1932. febr. 21. 15. p.
 - Sóstó. 1932. febr. 21. 16. p.
 - Bácskai rajz. 1932. márc. 27. 17. p.
 - Készülődés. 1932. máj. 1. 15. p.
 - Téli kocsikázás (Apatin–Prigrevica). 1932. máj. 8. 16. p.
 - Svábfalu hangulata (Hódság). 1932. máj. 15. 16. p.
 - Falu. 1932. jún. 26. 17. p.
 - Nyári dél. 1932. jún. 26. 18. p.
 - Júliusi alföldi tótáj. 1932. júl. 31. 16. p.
 - Nyári nász. 1932. aug. 28. 16. p.
 - Ezer fényképet hordozok. 1933. jan. 1. 20. p.
- Szabó Ferenc*: Várakozás. 1931. szept. 27. 17. p.
 - Emlékezés télestén. 1932. jan. 24. 17. p.
 - Gyerekkocsi az utcán. 1932. máj. 29. 17. p.
- Szenteleky Komél*: Levél a kedveshez késő éjjel. 1931. márc. 22. 21. p.
 - On revient toujours. 1931. okt. 11. 14. p.
 - Hindusztáni táncosnő. 1931. okt. 11. 18. p.
 - Szélmalomharc. 1932. jan. 17. 13. p.
- Sziráký Dénes Sándor*: Hiába menekülés. 1931. jan. 11. 24. p.
 - Kiujuló erdők misztériuma. 1932. jan. 31. 14. p.
 - Józszándékom terjedelme. 1932. márc. 20. 15. p.
 - Gyöngédség szedrekkel szemben. 1932. máj. 8. 14. p.
 - Tilinkószó. 1932. máj. 29. 17. p.
- Szirmai Károly*: ^{Meghalt a gyárkémény.} 1930. dec. 24–25. 45. p.
 - A szélhez. 1930. dec. 24–25. 46. p.
 - Nyomtalan múlások. 1931. febr. 8. 14. p.
 - A dombtetőről. 1931. febr. 22. 24. p.
 - A híd alatt. 1931. máj. 10. 14. p.
 - Önkeresés. 1931. szept. 27. 18. p.
 - Fény és sötétség. 1931. okt. 11. 25. p.
 - Beethoven. 1931. dec. 6. 14. p.
 - Sétáló bundák. 1932. máj. 8. 14. p.
 - Ó, te örökös fal... 1932. máj. 15. 16. p.
- Tibor György*: Szembenézek a halálfejjel. 1933. febr. 26. 17. p.
 - Villamos. 1933. márc. 12. 19. p.

- Vértes V. Károly*: Lámpaoltás után. 1932. dec. 24–26. 22. p.
 – Élet. 1933. jan. 8. 17. p.
- Virág József*: Miért oly tisztán s kékesen csillogó a szemed? 1932. aug. 21. 18. p.
- Vörös József Kálmán*: Az én bánatom. 1932. jún. 26. 17. p.
 – Esteledik. 1932. jún. 26. 18. p.
 – Krisztus könnyei. 1932. aug. 7. 17. p.
 – Lámpafény. 1932. szept. 18. 17. p.
 – Találkozás. 1932. okt. 9. 19. p.
 – Búcsú. 1932. dec. 24–26. 21. p.
- Vörösvári Heinz Vilmos*: Késői emlékezés az éjszakában. 1931. febr. 8. 14. p.
 – Élni. 1931. febr. 22. 14. p.
 – Nagy-élők, ha feltámadnak. 1931. ápr. 5. 24. p.
 – Új mesét, új hitet a gyermeknek. 1931. ápr. 19. 14. p.
 – Viszem fajom átokkeresztjét. 1931. júl. 5. 19. p.
 – Ifjú életek a lét asztalánál. 1931. júl. 19. 18. p.
 – Száz esztendő. 1931. dec. 6. 20. p.
 – Ember, a föld a te világod! 1931. dec. 6. 24. p.
- Wellner Albert*: A nagy fekete könyv. 1932. ápr. 17. 16. p.
 – A titok-takaró előtt. 1932. okt. 23. 19. p.
 – Kacaj csendült az őszben. 1932. nov. 27. 20. p.
 – Álmatlan éjek után jött az álom. 1933. febr. 5. 20. p.
- Zita Sándor*: Az ismeretlen. 1932. aug. 7. 13. p.
 – Magányosság. 1932. nov. 13. 18. p.
 – Mielőtt leráznám a földi sarat... 1932. nov. 27. 17. p.
 – Termeted, a karcsú... 1932. dec. 24–26. 20. p.
 – Virradat. 1932. dec. 24–26. 24. p.
 – Őszutó. 1933. jan. 15. 19. p. [Újraközölve: 1933. jan. 22. 19. p.]
 – Némák az utak... 1933. jan. 15. 20. p. [Újraközölve: 1933. jan. 22. 20. p.]

Novellák

- Adorján András*: A kályha mellől... 1930. dec. 24–25. 55. p.
 – Tanúvallomás. 1931. szept. 13. 23. p.
 – Valaki visszánézett. 1931. dec. 20. 20–21. p.
 – Szép Kincses István esküvője. 1932. jan. 10. 14. p.
 – Rokonok. 1932. febr. 7. 15. p.
 – Tavasi emlék. 1932. okt. 2. 17. p.
 – Matyi bácsi kifogásol. 1932. nov. 20. 19. p.
 – Az ember. 1933. febr. 26. 17. p.
 – Mosolyos könnyek. 1933. ápr. 2. 18. p.
- Andrée Dezső*: A mi bózásunk. 1930. dec. 24–25. 63–64. p.
- Aranyady György*: Láz. 1932. aug. 7. 17. p.
 – Valaki lépked a havon. 1932. szept. 4. 17–18. p.
- Árpád Gusztáv*: Egyszerű novella Deák Anna szomorú mátkaságáról. 1931. nov. 22. 16–21. p.
- Bencz Boldizsár*: Reminiszcencia. 1932. máj. 8. 13–14. p.

- Cigányzseni. 1932. máj. 15. 15–16. p.
- Csakazértis. 1932. júl. 3. 16. és 25. p.
- Holttest a Tiszán. 1932. júl. 10. 13–14. p.
- Rózsika férjhez megy. 1932. júl. 17. 15. p.
- A patika. 1932. júl. 24. 15–16. p.
- Makrancos hölgy. 1932. aug. 7. 14–15. p.
- A Hegedús kúrián. 1932. aug. 21. 13–14. p.
- Udvari, a vadász. 1932. aug. 28. 15. p.
- A selyemszalagos csomag. 1932. okt. 2. 19–20. p.
- A felmodás. 1932. okt. 9. 17–18. p.
- Luko Bácsi meg a magyar búcsú. 1932. okt. 23. 17–18. p.
- Blazsek Ferenc: A hóember.* 1930. dec. 24–24. 59–61. p.
- Ének a tavaszról. 1931. ápr. 5. 25–27. p.
- Asszony a hajón, a szélben. 1931. júl. 5. 14–15. p.
- Táncos nipppek. 1931. júl. 19. 23–25. p.
- Őszi séta. 1931. szept. 27. 14–15. p.
- Borsodi Lajos: Egyszerű történet.* 1930. dec. 24–25. 54–55. p.
- A jó ember, a rossz ember meg a rossz nő. 1931. ápr. 19. 19–20. p.
- A tudós. 1931. júl. 5. 20–21. p.
- Werner. 1931. aug. 30. 15–17. p.
- Árnyképek. 1931. szept. 13. 18. p.
- Börcsök Erzsébet: Visszatérés.* 1931. jún. 21. 23–24. p.
- Két miniatúr: I. Az ököl. II. Későn... 1931. júl. 19. 19–20. p.
- Az otthon. 1931. aug. 16. 21–22. p.
- Éjtel a vonaton. 1931. szept. 13. 16–18. p.
- Ez is szerelem. 1931. okt. 11. 17–18. p.
- Vándor a Nisavánál. 1931. okt. 25. 23–24. p.
- Nándor. 1931. dec. 6. 18–20. p.
- Érik az alma. 1931. dec. 20. 24–26. p.
- A boldog asszony. 1932. jan. 3. 13–14. p.
- Demeterné és a férje. 1932. jan. 31. 15. p.
- Zsuzsika mesét kér. 1932. febr. 14. 14–15. p.
- Papucsvirág. 1932. febr. 14. 17–18. p.
- Levél a csillagokról. 1932. febr. 28. 14–15. p.
- Katica és a fiúk. 1932. márc. 20. 14–15. p.
- Mindig lesz tavasz. 1932. máj. 1. 14–15. p.
- Piri, édes. 1932. máj. 8. 15–16. p.
- A hajó elindul. 1932. máj. 15. 14. p.
- Emeletes Katí. 1932. máj. 29. 15. p.
- A kétszínű leány. 1932. jún. 12. 14–15. p.
- Kötéltáncos a kötélén. 1932. júl. 10. 16. p.
- A pitypalattysos fürj. 1932. júl. 17. 25. p.
- Titokzatos mélységek. 1932. júl. 24. 13. p.
- Asszony, aki felejt. 1932. aug. 7. 16. p.
- Sziklák közt. 1932. aug. 21. 14. p.
- Válfőllben. 1932. aug. 21. 17. p.

- Kárászné megtér. 1932. okt. 2. 18. p.
- A kép. 1932. okt. 9. 19–20. p.
- Ó, szent mákony! 1932. dec. 11. 19. p.
- Culi, a macska. 1933. jan. 1. 19. p.
- Haszontalanságok. 1933. márc. 5. 18. p.
- Tíz év után. 1933. márc. 12. 18. p.
- Ági. 1933. márc. 19. 17–18. p.
- Czakó Tibor*: A lemondás. 1932. dec. 4. 17–18. p.
- Cziráky Imre: Kié legyen a faklumpa? 1930. dec. 24–25. 56. p.
- Ferenc bácsi föllebbezett. 1931. márc. 22. 20–21. p.
- A doktorék Lacikája. 1931. ápr. 5. 31–32. p.
- A két csacsi. 1931. máj. 10. 15–17. p.
- Az orvosi rendelet. 1931. máj. 24. 15–17. p.
- Meghalt Mátyás király... 1931. jún. 21. 22–23. p.
- A csendes mise. 1931. aug. 16. 28–29. p.
- Megkerült a félbocskor! 1931. okt. 25. 25–26. p.
- A tavalyi penitencia. 1931. nov. 8. 25–26. p.
- A kisfiam szeretője. 1932. jan. 24. 16–17. p.
- A "Fecske". 1932. febr. 14. 16. p.
- Az öreg Kabók, a fia meg a vasbika. 1932. ápr. 3. 13–14. p.
- Csat bődj! 1932. jún. 12. 16. p.
- Papír, akibe a szalonna vót... 1932. aug. 14. 15–16. p.
- A tejesasszony. 1933. jan. 8. 18. p.
- Eltemették az öreg Gunarit. 1933. febr. 5. 19–20. p.
- Csuka János*: Ünnepi hajós hűsvét vizein... 1931. ápr. 19. 15. p.
- Elszaladt napok. 1931. jún. 21. 20–21. p.
- Csuka Zoltán*: Három nap. 1931. aug. 16. 23–25. p.
- Darvas Gábor*: A telefon. 1931. jan. 11. 27–29. p.
- A keresztapa. 1931. ápr. 5. 27–28. p.
- A betyárbecsület. 1931. jún. 7. 16–18. p.
- Zsiros Mária néni ajándéka. 1932. máj. 8. 16–17. p.
- Vendel bácsi. 1932. dec. 4. 18–19. p.
- Dudás Kálmán*: Melánia, a szőke bálvány. 1932. máj. 29. 16–17. p.
- Dénes önállósítja magát. 1932. szept. 4. 13–14. p.
- Marko. 1932. szept. 25. 13–14. p.
- Levél. 1933. jan. 22. 18. p.
- Dániel Gy. László*: Talált pénz. 1932. nov. 6. 20. p.
- Ereghi Lajos*: Pali akrobata. 1932. jan. 31. 14. p.
- Zivatar. 1932. febr. 21. 16. p.
- Vörös fogadalma. 1932. márc. 20. 13–14. p.
- Pallagi történet. 1932. ápr. 10. 13–14. p.
- Michele szeme. 1932. máj. 8. 14–15. p.
- Három galamb. 1932. máj. 22. 16. és 33. p.
- A mámoros mesék varázslója. 1932. jún. 19. 13. p.
- A pap halála. 1932. aug. 7. 13. p.
- Farkas Béla*: Boldizsár karácsonya. 1930. dec. 24–25. 45. p.

- Farkas Geiza*: Világtörténés. 1931. jan. 25. 14–15. p.
 – Bűnösökre süt az igazság (1.). 1931. szept. 13. 19–22. p.; (2.) 1931. szept. 27. 19–23. p.; (3.) 1931. okt. 11. 19–23. p.
- Fellegi Andor*: Pásztortúznél. 1932. márc. 27. 14–15. p.
 – Libár Mári. 1932. okt. 30. 20. p.
- Gergely Boriska*: Szegények vagyunk... 1931. jan. 25. 18–19. p.
 – Moszat. 1931. dec. 20. 23–24. p.
 – Sorsok borotvaélcen. 1932. jan. 31. 13–14. p.
 – Etel meggyón. 1932. ápr. 3. 16–17. p.
 – Kátyu. 1932. máj. 8. 18. p.
 – Meteorok. 1932. jún. 19. 15–16. p.
 – Örökre. 1932. okt. 9. 18–19. p.
 – Majd a nagymama. 1933. jan. 29. 17–18. p.
- H. Halász Dezső*: Kör. 1932. jún. 19. 15. p.
- Herceg János*: A hatalmasok. 1931. ápr. 19. 18. p.
 – Nem vagyok igaz ember. 1932. máj. 29. 13–14. p.
 – Minek él a szegény csavargó? 1932. jún. 12. 13. p.
 – Íme, az asszony. 1932. júl. 3. 15. p.
 – Malária. 1932. aug. 21. 15. p.
 – Látomás. 1932. nov. 13. 18. p.
 – Nehéz kisvárosi köd. 1932. nov. 27. 19. p.
 – A berui kikötőben. 1932. dec. 24–26. 17–18. p.
- Homonnay László*: Gyászszünet. 1932. okt. 23. 18–19. p.
- Illés Sándor*: Évike bábuja. 1932. szept. 25. 14–15. p.
 – Valaki kacagott... 1932. okt. 16. 20. p.
- Karlócai*: Téli estén. 1931. jan. 25. 19–20. p.
- Kassai K. József*: Őszi alkony. 1932. nov. 13. 19. p.
- Kisbéry János*: Az örült. 1933. febr. 5. 17–18. p.
 – Én, te, ő. 1933. ápr. 2. 19. p.
 – Kabala. 1933. ápr. 2. 20. p.
- Kis József*: Fehér levél (1.). 1933. márc. 19. 18–19. p.; (2.) 1933. márc. 26. 18. p.
- Kohán Jenő*: Bálint bácsi. 1932. jún. 26. 17. p.
- Kovács Sztrikó Zoltán*: A piktor. 1932. nov. 20. 18. p.
 – A harisnyakötő. 1932. dec. 11. 18. p.
 – Kettőn a légben. 1933. jan. 15. 17–18. p.
 – A tócsa. 1933. febr. 12. 17–18. p.
 – Petykónak volt lelke... 1933. febr. 19. 19. p.
- Kristály István*: Kalácsot sütnék... 1930. dec. 24–25. 57–58. p.
 – A nagy lap... 1931. jan. 11. 25–27. p.
 – Akt. 1931. febr. 22. 21–24. p.
 – A földből ház épül. 1931. ápr. 5. 29–30. p.
 – A Stradivári... 1931. ápr. 19. 16–18. p.
 – Három hold új föld... 1931. máj. 10. 18–20. p.
 – A föld dalolt... 1931. máj. 24. 23–24. p.
 – Idegenbe tévedt csillagok... 1931. jún. 7. 23. p.

- Vályogvetők. 1931. jún. 21. 15–18. p.
- Az erdő virága. 1931. júl. 5. 18–19. p.
- Egy liter bor, két pohárral... 1931. aug. 2. 18–19. p.
- Így jött haza Kanonier Bús András. 1931. aug. 2. 25. p.
- Homokcsillagok... 1931. aug. 16. 27–28. p.
- Csók... 1931. aug. 30. 18–19. p.
- A képet kivették a keretből... 1931. szept. 13. 15. p.
- Gyermek játszik... 1931. szept. 27. 26. p.
- Az a nyomorék Hangay... 1931. okt. 11. 24–25. p.
- Nagymama. 1931. okt. 25. 17–18. p.
- Két ember – egy lélek... 1931. nov. 8. 23–24. p.
- Két kis csipkeing... 1931. dec. 20. 17–18. p.
- Kegyetlen virradat... 1932. jan. 3. 14–15. p.
- Csók elé világító mosoly... 1932. ápr. 10. 15–16. p.
- A gyerek szobra... 1932. ápr. 24. 15–16. p.
- Szép András egy dinárja... 1932. máj. 1. 16. és 33. p.
- Az asztalon hagyott kenyér... 1932. máj. 22. 13–14. p.
- Akác, édes akác... 1932. jún. 5. 13–14. p.
- Babakelengye. 1932. aug. 28. 14. p.
- Egy karéj kenyér... 1932. szept. 11. 13–14. p.
- Utazás. 1932. okt. 16. 19. p.
- Egy állomás... 1932. okt. 30. 18. p.
- Abohóc. 1932. dec. 24–26. 19–20. p.
- Láták István:* Sugártörés. 1932. ápr. 3. 15. p.
- A mindennapokból. 1932. máj. 1. 13–14. p.
- Lévay Endre:* Kődös utcák. 1932. nov. 17. 18–19. p.
- Magister (Kiss Vilmos):* A hetérák. 1931. febr. 22. 25–26. p.
- Nánássy Károly:* Két barázda föld. 1931. szept. 13. 24–25. p.– Villámcsapás. 1931. dec. 20. 19–20. p.
- Hasad a hajnal. 1932. febr. 14. 16–17. p.
- Julis leszámol az urával. 1932. júl. 10. 14. p.
- Pál János:* Natasa. 1931. jún. 21. 25. p.
- Papik Miksa, ifj.:* Mese egy hűtlen fiúról. 1930. dec. 24–25. 50–51. p.
- Polácsi János:* Vasárnap délután. 1932. febr. 14. 15. p.
- Bella nyaral. 1932. júl. 10. 15. p.
- Az ernyő. 1932. aug. 28. 13–14. p.
- Vaddisznólesen. 1932. nov. 13. 19–20. p.
- A testvérek. 1933. jan. 8. 17. p.
- A szegény ember élete merő komédia. 1933. febr. 5. 18–19. p.
- A hűtlen tanítvány. 1933. febr. 19. 18. p.
- Tóni szerelme. 1933. febr. 26. 18. p.
- Az örökösök. 1933. márc. 5. 17. p.
- Sas György:* Klári állást szerez. Regénytéma egy novellában. 1932. okt. 30. 18–19. p.
- Sebestyén Mátyás:* Amiről a koldus álmodott. 1933. jan. 22. 18–19. p.
- Szabó Ferenc:* Eltékozolt élet. 1931. nov. 8. 26–27. p.

- Barnáné megüdvözüln. 1932. dec. 18. 17–18. p.
- Szenteleky Kornél*: Holnap, holnapután... 1932. febr. 21. 13–15. p.
- Kirándulás az életbe. 1932. aug. 14. 13–14. p.
- Fejem lehull az asztalra. 1932. dec. 24–26. 20. p.
- Sziráký Dénes Sándor*: Az üstökös. 1930. dec. 24–25. 47–48. p.
- A tudomány madara. 1932. febr. 21. 16. p.
- Szirmai Károly*: A vén diák karácsonyesti álma. 1930. dec. 24–25. 51. p.
- Halottak látogatása. 1931. jan. 25. 17. p.
- Mesemondó. 1931. febr. 8. 21–23. p.
- Az idő hídján. 1931. márc. 8. 22–25. p.
- Elkésve. 1931. ápr. 19. 22–24. p.
- Köd. 1931. máj. 10. 21–26. p.
- Veszteglő vonatok a sötétben. (4A Nagy Csend vízióiból.) 1931. máj. 24. 18–19. p.
- Dzin-dzin, don-don, gau-gau... 1931. jún. 7. 19–21. p.
- Tavaszi mese. 1931. júl. 5. 21–22. p.
- Marianne. 1931. aug. 2. 20–24. p.
- Három miniatűr. (I. Elvándorol az erdő; II. Az órák háza; III. Elmegek apámhoz, a szélhez.) 1931. aug. 16. 19–21. p.
- Endrey Kornél. 1931. szept. 27. 16–17. p.
- Az utolsó látogatók. 1931. okt. 25. 19–22. p.
- A holló (Opus 2.). 1931. nov. 8. 15–19. p.
- Az állomáson. 1931. nov. 22. 15–16. p.
- Báze Bul. 1931. dec. 20. 15–16. p.
- Momčilo. 1932. júl. 17. 13–14. p.
- Medekné. 1932. aug. 7. 15. p.
- A halál kiskocsisa. 1932. nov. 20. 17–18. p.
- A Requiem utcában. 1933. márc. 12. 17. p.
- Tóth Bagi István*: Két halál - egy élet. 1932. febr. 7. 16. p.
- Bakos Feri csodát él meg. 1932. nov. 6. 17–19. p.
- A virradat előtt köd gomolyog... 1932. dec. 4. 19–20. p.
- Az ifjú az álarcot felteszi... 1932. dec. 18. 19–20. p.
- Vértes V. Károly*: A beszélő baba. 1930. dec. 24–25. 52–53. p.
- Jancsiból János lett. 1931. ápr. 19. 20–21. p.
- Vörös József Kálmán*: Vidám Iván története. (Naplótöredék.) 1932. máj. 22. 15. p.
- Csónadrág. 1932. jún. 26. 16. p.
- A gyilkosság. 1932. júl. 24. 14. p.

Tárcák, aforizmák, kisebb cikkek

- Bencz Boldizsár*: Bácskai epizódok. 1932. nov. 20. 19–20. p.
- Berta Imre*: Mesél a tenger... 1932. okt. 16. 17–19. p.
- Borsodi Ferenc*: Bánáti levél Párizsba. 1932. szept. 25. 13. p.
- Borsodi Lajos*: Jegyzetek. [Aforizmák.] 1931. dec. 6. 21. p.
- Cziráký Imre*: Meghamisítottam a történelmet. 1931. febr. 8. 25. p.

- Az én első tüzesetem. 1933. márc. 5. 20. p.
- Csuka Zoltán*: Milán költő szerelme. 1932. febr. 28. 13–14. p.
- Perast, a csend városa. Levél Boka Kotorskából. 1932. szept. 18. 17. p.
- Eregli Lajos*: Az adós, az adós... 1932. ápr. 17. 13–14. p.
- Utazás. 1932. ápr. 24. 13–14. p.
- Gergely Boriska*: Bélyeg. 1932. márc. 27. 15. p.
- Heller József*: A turisztika lélektana. 1931. aug. 30. 20–21. p.
- Kisbény János*: A pletyka lélektana. 1933. márc. 19. 20. p.
- Lévay Endre*: Az oszmán dal. 1932. dec. 24–26. 22. p.
- Magister (Kiss Vilmos)*: Pszichoanalitikus politika. (Egy tudományos kísérlet vázolata.) 1932. jan. 10. 17–18. p.
- Más szemekkel. 1932. márc. 6. 14. p.
- Ceruzajegyzetek figyelőnaplóból. 1932. márc. 27. 17. p.
- Polácsi János*: Adatok a modern Fénix-legendához. A maguktól elégett emberek. 1932. máj. 29. 18. p.
- Lélektani kísérlet. 1932. dec. 11. 17–18. p.
- A narancshéj. 1932. dec. 24–26. 21. p.

Színművek, színpadi jelenetek

- Aranyady György*: Égő nyár. 1932. szept. 25. 15–16. p.
- Borsodi Lajos*: Az erősebb. 1931. márc. 22. 25–26. p.
- A bosszú. 1931. jún. 7. 15. p.
- Az amulett. 1932. márc. 13. 14–15. p.
- Börcsök Erzsébet*: Esteledik (1.). 1932. jún. 19. 14. p.; (2.) 1932. jún. 26. 14–15. p.; (3.) 1932. júl. 3. 14–15. p.
- Czakó Tibor*: A névnap. 1932. szept. 18. 15–16. p.
- Kristály István*: Vége a nyárnak!... 1933. ápr. 2. 17–18. p.
- Polácsi János*: A második feleség (1.). 1932. máj. 15. 27. p.; (2.) 1932. máj. 22. 14–15. p.
- Szimai Károly*: Hadifogoly 1933. jan. 1. 17–18. p.

Regényrészlet, kisregény

- Farkas Geiza*: Az önvádló (1.). 1932. jan. 3. 15. p.; (2.) 1932. jan. 10. 15. p.; (3.) 1932. jan. 17. 14. p.; (4.) 1932. jan. 24. 14. p.; (5.) 1932. jan. 31. 16. p.; (6.) 1932. febr. 7. 14. p.
- Szentekely Kornél*: Regényrészlet. 1930. dec. 24–25. 43–45. p.

B) Magyarországi magyar irodalom Versek

- Fekete Lajos*: Tengerzúgás. 1930. dec. 34–25. 49. p.
- Szent irtózáttal köszöntelek, város. 1930. dec. 24–25. 49. p.
- Míg alusznak a tengerek. 1931. jan. 25. 16. p.
- Tíz év mögöttem. 1931. febr. 8. 14. p.

- A nagy élet kicsi mása. 1931. febr. 8. 23. p.
- A harcos Trójára visszanéz. 1931. febr. 22. 14. p.
- Melyikünk a boldog? 1931. ápr. 5. 32. p.
- Békák nyáresti balladája. 1931. máj. 10. 17. p.
- Éhesen, szerelmesen. 1931. júl. 5. 17. p.
- Budai hegyekben. 1931. júl. 5. 19. p.
- Ember kószál dúlt határon. 1931. júl. 19. 17-18. p.
- A napbanéző. 1931. okt. 11. 14. p.
- Vers az anyákról és a szeretetről. 1931. okt. 11. 23. p.
- Dicsértessék a mai nő! 1931. okt. 25. 26. p.
- Varjak, szarkák csapatostól. 1931. nov. 8. 20. p.
- Megyek a bálba! 1932. jan. 17. 16. p.
- A nagy, költői hombár. 1932. febr. 7. 13. p.
- Külvárosi téri koncert. 1932. máj. 1. 33. p.
- Tolláskodó varjú. 1932. jún. 26. 17. p.
- Fáklyás ember. 1932. szept. 26. 16. p.
- Párbeszéd a tölgyerdővel. 1932. okt. 23. 19. p.
- Várkonyi Nándor*: Szeptember végén. 1931. márc. 22. 21. p.
- Boldog ember. 1931. jún. 7. 22. p.

Novella

Várkonyi Nándor: Zsuzsánna jó esze. 1931. júl. 5. 16-17. p.

Esszé

Benedek Marcell: Délsziget. Előljáró beszéd. 1932. febr. 28. 17. p.

C) Romániai magyar irodalom Tárcák, cikkek

- Makkai Sándor*: Magunk revíziója. [Részlet a szerző azonos című cikgyűjteményéből.] 1931. aug. 2. 13-14. p.
- Molter Károly: Kéménykongresszus. 1932. máj. 29. 14. p.
- Nyugati cipő. 1932. jún. 5. 14. p.
 - Propeller. 1932. jún. 12. 15. p.

Esszé

Tabéry Géza: Emlékkönyv (1.). 1932. jan. 17. 15-16. p.; (2.) 1932. jan. 24. 15-16. p.; (3.) 1932. febr. 28. 16. p.; (4.) 1932. márc. 6. 15. p.

D) Csehszlovákiai magyar irodalom Versek

Mécs László: Nem vagy te olyan senki! 1931. jan. 25. 16. p.

- Adjatok, adjatok mint az Isten adott. 1931. febr. 22. 20. p.
- Legyen világhosság. 1931. ápr. 5. 24. p.

E) Szerb irodalom Viersek

- Népköltészet*: Szkadar építése. Szerb néprege. Fordította: Polácsi János. 1932. jan. 10. 13. p.
 A rigómezei leány. Kosovska devojka. Fordította: Polácsi János. 1932. júl. 10. 17. p.
 Karácsoni vadászat. Szerb néprege. Fordította: Polácsi János. 1932. dec. 24-26. 18. p.
- Drinac, Rade*: Új föld. Fordította: Csuka Zoltán. 1932. jan. 24. 16. p.
Dučić, Jovan: Ének önmagáról. Fordította: Czakó Tibor. 1932. márc. 20. 16. p.
Jakšić, Djura: Atya és fia. Fordította: Polácsi János. 1933. jan. 1. 20. p.
I. Petrović, Petar: Arra, arra. (Onamo, (\$)namo.) Fordította: Polácsi János. 1932. jan. 17. 16. p.

Novellák és aforizmák

- Dučić, Jovan*: A boldogságról. [Aforizmák a szerző Radovan cár kincse c. művéből.] Fordította: Csuka Zoltán. 1932. jan. 24. 17. p.
Djokić Srdja: A mrakodoli fagy. Fordította: Mák Aladár. 1932. nov. 6. 19. p.
Kovačević, Božidar: A legnagyobb jótétemény. Fordította: Mák Aladár. 1932. márc. 6. 13-14. p.
 - Kudarc. Fordította: Mák Aladár. 1932. ápr. 10. 14-15. p.
Vasić, Božidar: Egy buborék az örvényben. Fordította: Kohán Jenő. (1.) 1932. máj. 8. 17-18. p.; (2.) 1932. máj. 15. 15. p.

Színművek

- Koča, Miloje*: Az egér. Fordította: Csuka Zoltán. (1.) 1933. jan. 8. 19. p.; (2.) 1933. jan. 15. 18. p.; (3.) 1933. jan. 22. 25. p.; (4.) 1933. jan. 29. 18. p.; (5.) 1933. febr. 5. 25. p.; (6.) 1933. febr. 12. 19. p.; (7.) 1933. febr. 19. 20. p.; (8.) 1933. febr. 26. 18-19. p.
Manojlović, Todor: A centrifugális táncos. Fordította: Csuka Zoltán. (1.) 1931. febr. 8. 15-21. p.; (2.) 1931. febr. 22. 15-20. p.; (3.) 1931. márc. 8. 15-21. p.; (4.) 1931. márc. 22. 15-19. p.

Útleírások

- Dučić, Jovan*: Álmodó városa (Róma.) [Részlet a szerző azonos című könyvéből.] Fordította: Debreczeni József. 1933. márc. 5. 19. p.
Petrović, Rastko: Emberek beszélnek. Fordította: Csuka Zoltán.
 (1.) 1931. szept. 27. 24-25. p.; (2.) 1931. okt. 11. 15-16. p.; (3.) 1931. okt. 25. 15-16. p.; (4.) 1931. nov. 8. 21-22. p.; (5.) 1931. nov. 22. 23-24. p.

F) Világirodalom

Versek

Florian, Jean Pierre Claris de: A vak és a béna. (L(\$)aveugle et le paralytique.) Fordította: Dudás Kálmán. 1932. nov. 13. 18. p.

Guatier, Théophile: Karácsony. Fordította: Dudás Kálmán. 1932. jan. 24. 17. p.

Hugo, Victor: Egy kutya halála. (La Mort d(\$)un chien.) Fordította: Dudás Kálmán. 1933. jan. 8. 18. p.

Heynicke, Kurt: Kép. (Das Bidl.) Fordította: Dudás Kálmán. 1933. febr. 19. 18. p.

Sully-Prudhomme: Egy álom. (Un Songe.) Fordította: Dudás Kálmán. 1933. jan. 29. 20. p.

Verlaine, Paul: Megszokott álmom. (Mon reve familier.) Fordította: Dudás Kálmán. 1932. okt. 23. 19. p.

– Colloque sentimental. Fordította: Dudás Kálmán. 1932. okt. 23. 19. p.

II. Irodalomtörténet

A) Jugoszláviai magyar irodalom

1. Általános rész

Berecz Sándor: Testvérek, előre! 1932. júl. 17. 15. p.

Berényi János: A vajdasági regény. 1932. ápr. 17. 16. p.

[Borsodi Lajos?] *Béga Tamás*: Öreg diák levele a Bega partjáról Párizsba. 1932. jan. 24. 13. p.

Czirák Imre: Krónika. 1932. máj. 15. 13. p.

Czirák Imre-Szenteleky Kornél: Próbálkozzunk meg kisebbségi szellemi életünk szociográfiájának felvázolásával! 1933. febr. 19. 17. p.

Csuka Zoltán: Mit kíván újévre a magyar költő. 1932. jan. 10. 17. p.

– És nem röstellik? 1932. jan. 17. 13. p.

– Eredményes ugartörés. 1932. máj. 8. 13. p.

– Gazdasági válság és hiteles kultúrmunka. 1932. okt. 16. 17. p.

– A megrendszabályozott költészet. 1932. okt. 23. 17. p.

– Két esztendő. 1932. dec. 24-26. 17. p.

Draskóczy Ede: A bečjei szerzők estéjén. 1931. máj. 24. 26-27. p.

Faragó Imre: Kultúresték. (Reflexiók a Stari Bečej-i Magyar Népkör II. és III. kultúrestjéhez.) 1931. máj. 24. 25-26. p.

Fekete Lajos: Levél a szerkesztőhöz. 1932. ápr. 17. 13. p.

Gergely Boriska: Néhány szó a kritika gyakorlásáról és a lelkességről a jugoszláviai magyar irodalomban. 1931. jan. 25. 22-23. p.

Komáromi József Sándor: Magunk megbírlása. 1931. aug. 30. 22. p.

Koráni Elemér: Fogyatékos a fiatalság irodalmi tehetsége. 1931. okt. 11. 27-28. p.

Kristály István: A mi irodalmunk... 1931. jan. 25. 13-14. p.

A mi regényünk. 1932. ápr. 3. 13. p.

- A vajdasági cseréptáblára írom... 1932. dec. 4. 17. p.
- Magister (Kiss Vilmos): A mi irodalmunk. (Útjegyzeteimből.)*
1931. nov. 8. 27-28. p.
- M. J.: A vajdasági [magyar] vallásos költészetről.* 1932. márc. 6. 16. p.
- Szenteleky Kornél: Ifjúság és irodalom.* 1931. márc. 22. 13-14. p.
 - A Mi Irodalmunk estéjén. 1931. máj. 24. 26. p.
 - Népiességünk. 1931. júl. 5. 13. p.
 - A kultúra mindenesei. 1931. aug. 16. 17-18. p.
 - Közönségünk öntudatlansága és szervezete. 1931. dec. 6. 13-14. p.
 - Hol késik a vajdasági regény. 1931. dec. 20. 13-14. p.
 - Új év - új élet. 1932. jan. 3. 13. p.
 - Irodalmi önképzés. 1932. febr. 14. 13. p.
 - A helyes kritika. 1932. febr. 28. 13. p.
 - Útmutató. 1932. márc. 6. 13. p.
 - Az alvó lelkiismeret. Válasz Fekete Lajos levelére. 1932. ápr. 24. 13. p.
 - Szétforgácsolás felé? 1932. jún. 5. 13. p.
 - Irodalmunk problémái. 1932. jún. 26. 13. p.
 - A visszautasítottak zászlóbontása. 1932. okt. 9. 17. p.
- Szirmai Károly: Kritikai egyveleg.* 1931. márc. 8. 27-28. p.
 - Amit az író adhat s az író programosítása. 1931. ápr. 19. 26-28. p.
 - Krónika. 1932. nov. 13-17. p.

2. Egyes írók Csuka Zoltán

- Szirmai Károly: Csuka Zoltán költészete. (A "Mindent legyűrő fiatalság" megjelenése alkalmából.) 1931. aug. 30. 23-26. p.
– Csuka Zoltán Tűzharangja. 1933. jan. 15. 20. p. [Újra közölve: 1933. jan. 22. 20. p.]

Darvas Gábor

- Kristály István: Darvas Gábor: "Mindent meg gondoltam és mindent megfontoltam..." 1931. febr. 8. 26-27. p.

Farkas Geiza

- Polácsi János: Az én rossz kis barátom. Egy műkedvelő pedagógus feljegyzése. Írta: Farkas Geiza. Különnyomat az új Aurorából. Bratislava, 1931. 1931. márc. 22. 27-28. p.
- Szenteleky Kornél: Das Hemd des glücklichen Menschen Schwank von Geiza Farkas. Veliki Bečkerek, 1932. 1932. febr. 28. 16-17. p.

Huszár Sándor

Polácsi János: Huszár Sándor: Köszönöm a szenvedéseket. Versek. Az Új Hírek kiadása, Sombor, 1932. 1933. jan. 29. 19. p.

Kováts Antal

Szenteleky Kornél: Kováts Antal. 1931. máj. 24. 24-25. p.

Magister (Kiss Vilmos)

Sziráky Dénes Sándor: Történelmi képszínház. (Filmtekercesek.) 1930. dec. 24-25. 61. p.

Szenteleky Kornél: Magister: Filmtekercesek. (Szomorú századok szomorú asszonyai.) Literária, Subotica, 1931. 1931. máj. 24. 27. p.

Mara Jenő

Szenteleky Kornél: Mara Jenő. 1932. jan. 3. 17. p.

Mikes Flóris

Csuka Zoltán: Mikes Flóris posztumusz verse. 1931. jan. 11. 24.

Milkó Izidor

Szenteleky Kornél: Milkó Izidor. 1932. máj. 1. 13. p.

Szabó István-Andréc Dezső

Csuka Zoltán: Szabó-Andréc: Egy légionista naplója. 1931. aug. 2. 27-28. p,

Szenteleky Kornél

Szentimrei Jenő: Szenteleky Kornél: Isola Bella. Erdélyi Szépmíves Céh kiadása, Kolozsvár. 1932. jan. 3. 17. p.

Gergely Boriska: Ezüsttulipán. 1932. júl. 3. 13. p.

B) Jugoszláviai német irodalom

Tolveth Oszkár: Jugoszláviai német irodalom. 1932. jan. 24. 17-18. p.

C) Magyarországi magyar irodalom

1. Általános rész

Kristály István: Parasztregevények... 1931. febr. 22. 26-27. p.

Szenteleky Kornél: Egy irodalmi vita tanulsága. 1931. ápr. 19. 13-14. p.

Várkonyi Nándor: Mai líránk. (Beszámoló a háború utáni magyar líráról.) 1931. máj. 10. 26-28. p.

*

Szenteleky Kornél: Koszorú. A Magyar Könyvnap Könyve. 1931. jún. 21. 26-27. p.

2. Egyes írók

Ambrus Zoltán

Szenteleky Kornél: Ambrus Zoltán. 1932. márc. 13. 17. p.

Anonymus

Dániel Gy. László: Anonymus. 1932. márc. 13. 14. p.

Áprily Lajos

Szirmai Károly: Áprily Lajos: Versek. 1931. jún. 21. 27-28. p.

Arany János

Polácsi János: Arany János. 1932. okt. 23. 19-20. p.

Benedek Marcell

Gergely Boriska: Délsziget. 1932. febr. 28. 17. p.
– Délsziget. 1932. márc. 13. 17. p.

Fekete Lajos

Szenteleky Kornél: Fekete Lajos legújabb könyve. Tengerzúgás. Versek. A vajdasági könyvbarátok támogatásával kiadta a szerző Budapesten. 1931. dec. 20. 27. p.
Szirmai Károly: Fekete Lajos három verseskönyve. (1.) 1932. márc. 13. 15-16. p.; (2.) 1932. márc. 20. 17. p.

Gyomai Imre

Szenteleky Kornél: Gyomai Imre francia regénye. Imre Gyomai: Refoulement. Román. Editions pu Tambouriu, Paris. 1931. jún. 7. 25-26. p.

Hankiss János-Juhász Géza

Szenteleky Kornél: Egy irodalmi vita epilógusához. [Hankiss János-Juhász Géza: Panorama de la littérature hongroise contemporaine c.

munkájáról és Hevesi Andrásnak az Erdélyi Helikonban közölt vonatkozó vitacikkéről.] 1930. dec. 24-25. 61-62. p.

Harsányi Lajos

Koráni Elemér: A szent asszony. Harsányi Lajos regénye Szent Erzsébetéről. 1931. júl. 19. 26-27. p.

Kacér Illés

Czakó Tibor: Varázsfuvola. Regény. Kacér Illés könyve, a Kultúra kiadása, Budapest. 1931. febr. 8. 27. p.

Kazinczy Ferenc

Szenteleky Kornél: Kazinczy Ferenc. 1931. aug. 30. 13-14. p.

Madách Imre

K. S.: Eszmecsere. Emberi komédia Madách Ember tragédiája körül. 1931. jan. 11. 29-30. p.

Polácsi János: Az Ember tragédiája angolul. 1931. márc. 22. 27. p.

Guttman Simon: Az Ember tragédiája a világirodalomban. 1932. jan. 10. 16-17. p.

Móricz Zsigmond

Szirák Dénes Sándor: Mai Dekameron. 1932. márc. 27. 16-17. p.

Szabó Dezső

Csuka Zoltán: A zátonyra futott Szabó Dezső. 1932. jún. 12. 18. p.

Színi Gyula

Szenteleky Kornél: Színi Gyula. 1932. máj. 29. 18. p.

Tamás István

Blazsek Ferenc: Szabadkai diákok. Regény. Írta: Tamás István. Kiadja a budapesti Könyvbarátok Szövetsége. 1933. jan. 1. 20. p.

D) Romániai magyar irodalom 1. Általános rész

Gergely Boriska: Erdélyi fró. 1932. jan. 10. 17. p.

Szentimrei Jenő: Erdély magyar irodalma 13 év alatt. 1932. jún. 12. 17-18. p.

2. Egyes írók

Bartalis János

Gergely Boriska: Bartalis János: 1932. febr. 21. 18. p.

Berde Mária

Szenteleky Kornél: Berde Mária: Földindulás. Regény két kötetben. Az Erdélyi Szépmíves Céh és a budapesti Athenaeum kiadása. 1931. aug. 2. 26-27. p.

Ligeti Ernő

Gergely Boriska: A két Böszörményi. 1932. jan. 3. 17-18. p.

Kacsó Sándor

Csuka Zoltán: Kacsó Sándor: Vakvágányon. Brassói Lapok kiadása. Brassó. 1931. nov. 8. 28. p.

Karácsony Benő

Gergely Boriska: Karácsony Benő: Potjurska. 1932. ápr. 24. 17. p.

Kibédi Sándor

Gergely Boriska: "Isten kegyelméből". 1932. márc. 20. 16. p.

Kuncz Aladár

Szenteleky Kornél: Kuncz Aladár. 1931. júl. 5. 27. p.

Kristály István: Kuncz Aladár: Fekete kolostor. (Feljegyzések a francia internáltságból.) Az Erdélyi Szépmíves Céh kiadása, 1931. 1931. szept. 13. 27-28. p.

Szenteleky Kornél: Kuncz Aladár. 1931. júl. 5. 27. p.

Szírmái Károly: Impressziók a Fekete kolostorról. 1931. dec. 6. 22-24. p.

Makkai Sándor

Szenteleky Kornél: Makkai Sándor: Magunk revíziója. (Az Erdélyi Szépmíves Céh kiadása, Kolozsvár.) 1931. aug. 30. 27. p.

Molter Károly

Gergely Boriska: Metánia R. T. 1932. febr. 7. 17. p.

Reményik Sándor

Gergely Boriska: Reményik Sándor: Két fény között. 1932. jan. 24. 18. p.

Szántó György

Gergely Boriska: Szántó György: Mata-Hari. 1932. jan. 24. 18. p.

E) Csehszlovákiai magyar irodalom

1. Általános rész

Csuka Zoltán: Magyar kultúrvirágzás Szlovénországban. 1931. ápr. 19. 26. p.

Szemlélő: Forgácsok a kisebbségi ifjúságról. (A pozsonyi Magyar Minerva 1932. június 15-ei számából.) 1932. júl. 17. 16. p.

Szenteleky Kornél: A Magyar Tudományos, Irodalmi és Művészeti Társaság alakuló közgyűlése Pozsonyban. 1931. nov. 22. 27. p.

Szvatkó Pál: Bata-cipős magyarok vagyunk. 1932. ápr. 17. 15-16. p.
- Bata cipős magyar ifjúság. 1932. ápr. 24. 14-15. p.

Tamás Lajos: A száműzött irodalom. 1932. nov. 20. 17. p.

*

Csuka Zoltán: Az Új Aurora almanachja az 1931. évre. 1931. márc. 22. 26-27. p.

Polácsi János: Új Aurora. Irodalmi almanach az 1932. évre.

Tizenegyedik évfolyam. Szerkeszti: dr. Reinel János. Concordia Könyvnyomda, Bratislava - Pozsony. 1932. jan. 31. 17. p.

Szenteleky Kornél: Új Aurora. Irodalmi almanach az 1932. évre. 11. évfolyam. Szerkeszti: dr. Reinel János, Pozsony. 1932. jan. 17. 18. p.

2. Egyes írók

Lázár László

Czakó Tibor: Lendület. Versek. Lázár László írásai. 1932. aug. 28. 16. p.

Dr. Reinel János

-: Egy elfeledett jubileumról. Április 15-én Helikon-számot ad ki a Magyar Minerva az erdélyi írókkal való találkozás emlékére. Interjú dr.

Reinel Jánossal, a pozsonyi Új Aurora szerkesztőjével. 1932. febr. 21. 17. p.

F) Szerb irodalom

1. Általános rész

Dudás Mihály: A szerb népköltészetéről. 1932. febr. 21. 17-18. p.

2. Egyes írók

Branković, Lukijan Trivunov

Tolveth Oszkár: Lukijan Trivunov Branković. 1931. febr. 22. 27-28. p.

Manojlović, Todor

Polácsi János: Manojlović, Todor: A centrifugális táncos. (Misztérium négy felvonásban.) Fordította: Csuka Zoltán. Uránia Nyomda, Novi Sad. 1931. jún. 7. 24-25. p.

Petrović, Rastko

K. F.: Petrović, Rastko. 1931. júl. 19. 26. p.

Pavičević, Mićun M.

Szenteleky Kornél: A Fekete Hegyek népének biográfiája. (Mićun M. Pavičević: Crnogorci u pričama i anegdota.) 1931. júl. 19. 21-22. p.

G) Délszláv-magyar kapcsolatok

Csuka János: Kultúrközeledés. 1931. febr. 22. 13-14. p.

– A jugoszláv magyar kultúrközeledés előfeltételei. A kisebbségi szellemi élet vezetőinek együttes akciója elvezetne a kívánt célhoz. 1931. márc. 8. 13-14. p.

Csuka Zoltán: Egymás megbecsülése. 1931. jún. 21. 13-14. p.

Gergely Boriska: A jugoszláv-magyar kultúrközeledés feltételei. 1931. ápr. 19. 25. p.

Polácsi János: Tomori Anasztáz példája. 1932. febr. 7. 13. p.

Skerlić, Jovan: Magyar befolyás a szerb irodalomra 1848-tól 1871-ig.

Részlet Az ifjúság és irodalom c. műből. Fordította Polácsi János. 1931. nov. 22. 25-27. p.

H) Világirodalom

1. Általános rész

Berényi János: A költők útja. 1931. szept. 27. 27. p.

Koráni Elemér: Irodalmi lexikon. 1932. jan. 31. 17. p.

2. Egyes írók

Duhamel, George

Farkas Geiza: Jövők amerikai képe. Clair obscur. 1931. márc. 22. 22-25. p.

Fauconnier, Henri

Farkas Geiza: A déli tenger varázsa. Henri Fauconnier: Malaisie. Paris, Stockholm. 1931. jún. 21. 25-26. p.

Galsworthy, John

Csuka Zoltán: John Galsworthy. 1933. febr. 5. 20. p.

Glaeser, Ernst

Polácsi János: Ernst Glaeser: A 902-esek. Ford. Bölöni György. Editions Monde kiadása, Párizs. 1932. aug. 21. 18. p.

Goethe

Polácsi János: Goethe. 1749. VIII. 28. - 1832. III. 22. 1932. márc. 27. 13-14. p.

Jeszenyin, Szergej Szergejevics

Herceg János: Szergej Jeszenyin. 1933. jan. 8. 19-20. p.

Kisch, Egon Erwin

Herceg János: E. E. Kisch: Raj Amerike. Nolit kiadás, Bcograd, 1931. 1931. febr. 8. 27-28. p.

Maeterlinck, Maurice

Polácsi János: Maeterlinck Maurice: A természetek élete. Franciából fordította Szolchányi Károly. (Dick M. kiadása. Évszám nélkül.) 1932. aug. 7. 18. p.

Puskin, Alekszandr Szergejevics

Kohán Jenő: Az oroszok Puskin-kultusza. 1931. jan. 25. 23. p.

Remarque, Erich Maria

Csuka János: "És azután"... Remarque új könyve. 1931. jún. 7. 26-28. p.

A. Roubé-Jansky

Tolveth Oszkár: "14 éves vagyok". (A Roubé-Jansky: "J(\$)ai quatorze ans". Editions A. Fayard Cie, Paris. 1931.) 1931. okt. 25. 28. p.

Schnitzler, Arthur

Magister (Kiss Vilmos): Elza kisasszony nálunk. (Néhány emlék-sor Schnitzler halálára.) 1932. jan. 17. 17. p.

III. Általános jellegű írások

1. Bibliográfia, könyvkiadás

Csuka Zoltán: Dr Joca Mihajlović-dr. Veréb Gyula: Katalog knjižnice gradjanske kasine u Subotici - A subotikai polgári kaszinó könyvtári katalógusa. 1932. ápr. 3. 17.

- Jugoszláviai Magyar Könyvtár. 1932. nov. 6. 17. p.

- A jugoszláviai magyar irodalom nagy programja. 1932. dec. 11. 17. p.

Szenteleky Kornél: Két irodalmi terv. 1931. júl. 19. 13. p.

- A "Mindent legyűrő fiatalság" köntösc. 1931. okt. 11. 26. p.

2. Sajtó

Csuka Zoltán: Zivatar. [Komáromi József Sándor folyóiratáról.] 1932. okt. 2. 20. p.

Szenteleky Kornél: Az ifjúság lapja. [A szabadkai Őrtűzről.] 1932. márc. 13. 13. p.

- Kalangya. 1932. ápr. 10. 13. p.

Dr. Takács Ferenc: "Kalangya". Amit másutt és itthon mondanak a magas színvonalon álló magyar lapról. 1932. jún. 5. 33. p.

3. Irodalmi tárgyú cikkek

Börscsök Erzsébet: Az irodalom hangja. 1931. okt. 25. 27. p.

- A haldokló poézis. 1932. jún. 19. 16. p.

Csuka János: Elkallódott értékek. 1931. ápr. 5. 23-24. p.

Csuka Zoltán: Irodalmi bővlik sorozatban. 1932. febr. 28. 17. p.

Gergely Boriska: Író és olvasó érdeke. 1932. dec. 18. 17. p.

- Igazságkeresés. 1933. márc. 26. 17. p.

Koráni Elemér: A jó útitárs. 1931. aug. 16. 30. p.

- A vers és a próza harca. 1932. júl. 17. 16. p.

Kristály István: Európa horizontjában... 1931. ápr. 5. 36-38. p.

- Happy and. 1931. júl. 19. 27-28. p.

- Széljegyzetek viharban... (I. Az alkotás; II. A pillanat.) 1931. aug. 16. 31. p.
- Könyvet veszek... 1932. júl. 31. 13-14. p.
- Polácsi János*: Mesemondók missziója. (Akik a gyermekeknek írtak.) 1932. jan. 17. 18. p.
- A könyvekről. 1932. júl. 10. 13. p.
- Írók és olvasók találkozója. 1932. dec. 24-26. 24. p.
- Szenteleky Kornél*: Beteg művészek "beteg" művészcse. 1931. jan. 11. 23-24. p.
- Az írók csonka parlamentje. 1931. febr. 22. 26. p.
- Ki jön Eftimiu után? 1931. máj. 24. 13-14. p.
- Nemcsak kenyérrel... 1931. okt. 11. 13-14. p.
- A modern könyv nemzetközi kiállítása. 1931. okt. 11. 25-26. p.
- Panasz a PEN klubhoz. 1932. márc. 27. 13. p.
- X. Y. Z.: Hazafelé. (Ellesett párbeszéd.) 1932. nov. 27. 17. p.

IV. Vallás

- Dr. Takács Ferenc*: A beográdi egyházmegye névtára. 1932. júl. 24. 17-18. p.

V. Társadalomtudományok

1. Szociológia

- Farkas Geiza*: Felcbarátaink. Egy szociológus husvétii elmélkedése. 1931. ápr. 5. 33-36. p.
- Gyilkosok. 1931. máj. 24. 20-22. p.
 - A kecske, a káposzta. [I.] 1931. júl. 5. 23-26. p.
 - A kecske, a káposzta. [II.] 1931. júl. 19. 14-16. p.
 - A leszállítás. 1931. aug. 2. 15-18. p.
 - Két áldozat. Megtörtént, ha másképp történt, így is történhetett volna. 1931. dec. 6. 15-17. p.
 - Ősöztönök kitörése. 1933. febr. 12. 18. p.
 - A legelőn. Beszélgetés. 1933. márc. 12. 19. p.

2. Politika

- Csuka Zoltán*: Svábok a Vajdaságban. (Dr. Stanić, Slavko tanulmánya a Letopis legújabb számában.) 1931. okt. 11. 26-27.
- Farkas Geiza*: Békét, békét! 1931. szept. 13. 26-27. p.
- Szenteleky Kornél*: Tények és számok Európáról. Vladimír Voytinsky: Tatsachen und Zahlen Eurpas. Paneuropa Verlag, 1930. 1931. jan. 25. 21-22. p.

3. Folklor, népélet

- Batta Péter*: Aratóünnep. [Egy verses felköszöntő szövegével.] 1932. aug. 21. 16-17. p.
 - *Láda fia*. [Egy 1878. évi magyar bakanóta a boszniai harcokról.] 1933. jan. 22. 18. p.
Darvas Gábor: Markoláb. 1932. dec. 24-26. 23. p.
Fekete Gyula: János bácsi, a kincásó. [A kőkecske-monda töredékei.] 1933. febr. 12. 17. p.

VI. Nyelvészet

- Bogner József*: Köznyelvünk problémája. Hozzászólás Szenteleky Kornél cikkéhez. 1931. márc. 8. 25-26. p.
Borsodi Lajos: Az írásmód tisztasága. 1932. máj. 15. 13. p.
Csuka Zoltán: A Letopis ankétja az egységes jugoszláv betűhasználat ügyében. 1931. jan. 25. 22. p.
Gergely Boriska: Az anyanyelv. 1933. jan. 15. 17. p.
Kisbéry János: A szegény író panaszai. 1933. jan. 15. 19-20. p.
 [Újraközölve, jelentéktelen rövidítéssel: 1933. jan. 22. 19-20. p.]
Szenteleky Kornél: Nyelvi problémák. 1931. febr. 8. 13-14. p.
 -: A szláv nevek helyesírása. 1931. jún. 7. 13. p.

VII. Természettudományok

- Darvas Gábor*: A halálsugarak. 1932. aug. 14. 16. és 25. p.
 -: Új rádiócsodák. 1932. szept. 11. 16. p.
 -: A modern fizika a technika szolgálatában. 1932. szept. 18. 16. p.
Hegedűs László: Egy kis természettudományi morzsa földgolyónk múltjáról és jövőjéről. 1932. okt. 23. 20. p.
 -: Egy kis természettudományi morzsa az ózonról és az ultraviola sugarakról. 1932. okt. 23. 20. p.
 -: Természettudományi morzsa az élő test villamos áramairól. 1932. nov. 27. 20. p.
 -: Természettudományi morzsa a halálsugarakról. 1933. jan. 29. 20. p.

VIII. Művészetek

- Barta Gábor*: A könyv és a film hatása az ifjúság életére. 1932. okt. 30. 17. p.
Csuka Zoltán: Új építés. Molnár Farkas munkái. 1923-33. A Magyar Műhelyszövetség könyvsorozata. 1933. márc. 26. 27. p.
Farkas Geiza: Japán festészet. Egy kiállítás ötletéből. 1931. júl. 7. 24. p.
Dr. Friedmann Ernő: Film és karakterológia. (A kifejezés problémája.) 1931. szept. 27. 27-28. p.
Kühmer Béla: A bácskai művészet kiállítása és a kritika. 1932. nov. 13. 20. p.
Sziráky Dénes Sándor: Színpad és nézőtér. 1932. márc. 20. 17. p.

- Tolveth Oszkár*: Szedlacsek Lajos hegedűművész rádióhangversenye. 1931. aug. 2. 28. p.
 -: Néhány szó a jugoszláv zeneköltészetéről. 1931. aug. 16. 31-32. p.

IX. Történelem

- Czirák Imre*: Én is hazakerültem. 1932. júl. 31. 14-15. p.
Darvas Gábor: Komiszban... 1932. szept. 4. 16. p.
Polácsi János: A Békességnek Punctumai. Zuboly András almáriumából. 1932. szept. 18. 13-14. p.
 - A hogojevói magyarok származási helye. 1932. febr. 14. 13-14. p.
 - Tököly Sabbas alapítólevelé és a magyar kultúrtörökvécek. 1931. nov. 22. 13-14. p.
Zelenai Miklós: Visszaemlékezéseim az orosz hadifogságból. [I.] 1932. szept. 4. 15. p.
 -: Visszaemlékezéseim az orosz hadifogságból. [II.] 1932. szept. 11. 15-16. p.

X. Szerkesztőségi közlemények

1) A Mi Irodalmunkról

- : A Mi Irodalmunk legközelebb január második felében jelenik meg. 1930. dec. 24-25. 58. p.
 -: A Mi Irodalmunk legközelebb február 8-án jelenik meg. 1931. jan. 25. 24. p.

2) Novellapályázat

- : A Reggeli Újság irodalmi rovata kétezer dináros novellapályázatot ír ki, amelynek eredményét a jövő év pünkösdjén hirdetjük ki. 1930. dec. 24-25. 42. p.
Csuka Zoltán: Harminckilenc pályamunka érkezett be A Mi Irodalmunk novellapályázatára. 1931. szept. 13. 13-14. p.
 -: Irodalmi hírek. A novellapályázat 40. novellája. 1931. okt. 11. 28. p.
Borsodi Lajos-Koráni Elemér-Szenteleky Kornél: A Mi Irodalmunk novellapályázatának eredménye. A bizottság jelentése 1931. nov. 8. 13-14. p.

3) A Kalangyáról

- : Kalangya címen Szenteleky Kornél szerkesztésében április elején irodalmi folyóirat indul. 1932. márc. 27. 16. p.
 -: Nagy rokonszenvvel fogadta az olvasóközönség a Kalangya megindításának bejelentését. 1932. ápr. 3. 16. p.
 -: A Kalangya irodalmi folyóirat májusi száma megjelent. 1932. máj. 8. 15. p.
 -: Minden művelt kisebbségi magyar család asztalán Kalangya. 1932. jún. 12. 15. p.

- : Megjelent a Kalangya júliusi 3. száma. 1932. júl. 3. 25. p.
- [Ugyanez:] 1932. júl. 10. 16. p.
- : A Kalangya augusztusi számának pompás vezetőcíkke... 1932. júl. 24. 16. p.
- : Értékes műmelléklettel jelenik meg a Kalangya szeptemberi száma. 1932. aug. 28. 16. p.
- : Dr. Tápay-Szabó László, a nagynevű magyar publicista cikket írt a Kalangyának Szenteleky Kornél dunai kultúrtervének megvalósításáról. 1932. szept. 25. 16. p.
- : Nyolcvannégy oldal terjedelemben, gazdag tartalommal jelent meg a Kalangya karácsonyi száma. 1932. dec. 11. 18. p.
- : Megjelent a Kalangya 8. száma! 1932. dec. 11. 20. p.
- : Kalangya irodalmi est 1933. márc. 5-én, az újvidéki Habag-palotában. 1933. márc. 5. 19. p.

4) Irodalmi hírek

1930.: dec. 24-25. 48. p.
 1931.: jan. 11. 30. p.; jan. 25. 24. p.; febr. 8. 28. p.; febr. 22. 28. p.; márc. 8. 21. p.; márc. 22. 28. p.; ápr. 5. 38. p.; ápr. 19. 28. p.; máj. 10. 28. p.; máj. 24. 28. p.; jún. 7. 28. p.; júl. 5. 28. p.; júl. 19. 28. p.; aug. 2. 28. p.; aug. 16. 32. p.; aug. 30. 27-28. p.; szept. 13. 28. p.; szept. 27. 28. p.; okt. 11. 28. p.; okt. 25. 28. p.; nov. 8. 28. p.; nov. 22. 28. p.; dec. 20. 28. p.;
 1932.: jan. 3. 18. p.; 31. 16. p.; febr. 7. 17. p.; febr. 14. 18. p.; febr. 21. 18. p.; febr. 21. 16. p.; febr. 28. 15. p.; márc. 6. 17. p.; márc. 13. 15. p.; márc. 20. 16. p.; márc. 27. 17. p.; ápr. 3. 17. p.; ápr. 10. 16. p.; ápr. 24. 16. p.; máj. 8. 18. p.; máj. 15. 27. p.; máj. 22. 33. p.; máj. 29. 18. p.; [képszöveg:] máj. 29. 17. p.; jún. 5. 33. p.; jún. 26. 18. p.; júl. 3. 25. p.; júl. 24. 16. p.; aug. 14. 25. p.; nov. 6. 20. p.; nov. 13. 20. p.; nov. 20. 20. p.; dec. 24-26. 24. p.
 1933.: jan. 8. 20. p.; jan. 29. 20. p.; febr. 26. 19. p.; márc. 5. 20. p.; márc. 19. 19. p.; márc. 26. 27. p.;

5) Könyvreklámok

Csuka Zoltán: Tűzharang c. verseskötetéről:
 1932. jún. 12. 15. p.; 1932. dec. 4. 20. p.; 1932. dec. 11. 20. p.; 1932. dec. 18. 20. p.; 1932. dec. 24-26. 24. p.; 1933. jan. 1. 18. p.

6) Szerkesztői üzenetek

1930.: dec. 24-25. 62. p.
 1931.: jan. 11. 30. p.; jan. 25. 24. p.; febr. 8. 28. p.; febr. 22. 28. p.; márc. 8. 28. p.; márc. 22. 28. p.; ápr. 5. 38. p.; ápr. 19. 28. p.; máj. 10. 28. p.; máj. 24. 28. p.; jún. 7. 28. p.; jún. 21. 28. p.; júl. 5. 28. p.; júl. 19. 28. p.;

aug. 16. 32. p.; aug. 30. 28. p. okt. 11. 28. p.; okt. 25. 28. p.; nov. 22. 28. p.; dec. 20. 28. p.
 1932.: jan. 10. 18. p.; jan. 17. 18. p.; jan. 24. 18. p.; jan. 31. 17. p.; febr. 14. 18. p.; febr. 21. 18. p.; márc. 6. 17. p.; márc. 20. 16. p.; márc. 27. 17. p.; ápr. 10. 16. p.; ápr. 24. 16. p.; máj. 8. 18. p.; máj. 15. 27. p.; máj. 22. 33. p.; máj. 29. 18. p.; jún. 5. 33. p.; jún. 12. 18. p.; jún. 26. 18. p.; júl. 3. 25. p.; júl. 24. 18. p.; júl. 31. 16. p.; aug. 21. 18. p.; szept. 11. 16. p.; szept. 18. 16. p.; okt. 2. 20. p.; nov. 6. 20. p.; nov. 13. 20. p.; dec. 11. 20. p.
 1933.: jan. 8. 20. p.; febr. 12. 19. p.; febr. 26. 19. p.; márc. 26. 27. p.

FÜGGELÉK A MI IRODALMUNK ALMANACHJA

A Mi Irodalmunk Almanachja. Jugoszláviai magyar írók írásai. Szerkesztette: Szenteleky Kornél. A Reggeli Újság karácsonyi melléklete. Uránia Nyomda Műintézet és Kiadóvállalat, Komlós Márton nyomása, Novi Sad, 1931. 150. p. 14 X 21

Ajánlás: Ezt a könyvet - létünk és törekvésünk bizonyítékát - a jugoszláviai magyar irodalom megértő, segítő, nagy barátjának, Vilt Vilmos doktornak ajánlják a Mi Irodalmunk munkatársai. 5. p.

Szenteleky Kornél: Előhang. 5-8. p.

[Cenzúrázott versek: 9-10. p.]

Adorján András: Édesapám. [Vers.] 11. p.; Uram, köszönöm a csodat. [Vers.] 11-12. p.; A Tél elébe. [Vers.] 13. p.

Berényi János: Napnyugat vándorai. [Vers.] 14. p.; Alázat. [Vers.] 15. p.
Bencz Boldizsár: Ave Maria. [Vers.] 16. p.; Túrve legyűrettünk. [Vers.] 18. p.; Szüretelőik gyászdalokat énekeltek. [Vers.] 18. p.; Vándor áll az országúton. [Vers.] 18-19. p.

Blazsek Ferenc: A kék vonat. [Novella.] 20-27. p.
Borsodi Ferenc: Üzenet a csodatájról. [Vers.] 28. p.; Élni az élettel. [Vers.] 29. p.

Borsodi Lajos: Végállomás. [Novella.] 30-35. p.

Börcsök Erzsébet: Rügyezésben. [Novella.] 36-39. p.

Csuka Zoltán: Szó. [Vers.] 40-41. p.; Az őstehén. [Vers.] 42. p.; A mélység zsolozsmája. [Vers.] 43. p.

Czakó Tibor: Levél hullott le a tudás fájáról. [Vers.] 44. p.; A kisgyermek halálára. [Vers.] 45-46. p.

Cziráky Imre: Ferenc báesi föllebbezett. [Novella.] 47-51. p.

Darvas Gábor: A bicska. (Részlet a szerző készülő regényéből.) 52-56. p.

Dudás Kálmán: Ébredés a Tiszán. [Vers.] 57-58. p.; Tiszai alkony. [Vers.] 58-59. p.

Faragó Imre: Irodalmunk - kultúránk. [Cikk.] 60-68. p.

Farkas Geiza: Királyi széken a halál. [Esszé.] 69-77. p.

Fekete Lajos: Szilágy. (Emlékeim rőzselángja mellett; A kaliba; Tüzes

- csodák a kertben; Toporzékolva jött az alkony; Gregor; A dencvér; A meseölő gonosz táltos.) [Versciklus.] 78-83. p.
- F. Galambos Margit*: Ne szólj. [Vers.] 84. p.; Ma minden fáj. [Vers.] 84. p.; Resignation. [Vers.] 85. p.; Végrendelet. [Vers.] 85. p.
- Heinz Vilmos*: Új mesét és hitet a gyermeknek. [Vers.] 86-87. p.; Építem a béke templomát. [Vers.] 87-88. p.
- Karlócai -*: Kenyerem, kenyered, kenyere. [Novella.] 89-94. p.
- Kováts Antal*: Nem félek a haláltól. [Vers.] 95. p.; Hajnalban. [Vers.] 95-96. p.; Rapszódia. [Vers.] 96-98. p.
- Kristály István*: Tavaszi este. [Novella.] 99-107. p.
- Laták István*: Lánynak. [Vers.] 108-109. p.; Borzongás. [Vers.] 109. p.
- Magister (Kiss Vilmos)*: Válság. [Cikk.] 110-112. p.
- Polácsi János*: Este, tíz óra után. (Csevegés.) [Cikk.] 113-118. p.
- Szenteleky Kornél*: Kálmán kései csókja. [Novella.] 119-125. p.
- Szirmai Károly*: Csigaházás emberek. [Novella.] 126-142. p.
- Vértés V. Károly: Ember - Élet - Kenyér. [Novella.] 143-149. p.
- +
- A kötet utolsó lapján: Minden cikkért az író felel.

REZIME

Istorija i repertorijum književnog priloga "A Mi Irodalmunk"

Književni prilog "A Mi Irodalmunk" ("Naša književnost") novosadskog dnevnog lista na mađarskom jeziku "Reggeli Újság" ("Jutarnje novine") predstavlja drugu - sve do danas neobrađenu - fazu rada Kornela Sentelekija na organizovanju književno-duhovnog života mađara u Jugoslaviji.

Detaljna analiza i filološka prezentacija celokupne gradje ovog književnog priloga od značaja je ne samo sa aspekta Sentelekijevog stvaralaštva, već i sa aspekta istorije književnosti i nacionalne samosvesti mađara u Jugoslaviji.

Studija i repertorijum književnog priloga "A Mi Irodalmunk" nadopunjuje stručnu literaturu koja se odnosi na period između dva svetska rata. Gradju spomenutog glasila autor prikazuje u celosti, a istovremeno daje objektivnu ocenu njegovog karaktera, orijentacije i estetske vrednosti.

SUMMARY

History of the Literary Supplement "A mi irodalmunk"

"A Mi Irodalmunk" (Our Literature), the literary supplement of the Novi Sad daily paper "Reggeli Újság" (Morning News), represents yet another aspect of Kornél Senteleky's efforts to organize the literary and intellectual life of Hungarians in Yugoslavia.

A detailed analysis and a philological presentation of the entire material of the Supplement is significant not only from the point of view of Senteleky's literary creation but also from the aspect of the literary history and national awareness of Hungarians living in Yugoslavia.

With this paper and repertory the author complements the studies on the period between the World Wars. The complete material of the Supplement is presented with an objective evaluation and aesthetic values.

TARTALOM

I. A MI IRODALMUNK TÖRTÉNETE

Az irodalmi korhatár kérdéséhez	157
Megosztottság, vagy egység	160
Téves adatok	162
Mellékletalapítás és cenzúra	165
Programcikkek, viták	170
Az önállósulás jegyében	179
Kitenyészített tehetségek, új írók	181
Egy sikertelen pályázat s egy felemás évkönyv	185
Vita a vajdasági regényről	189
Magyar-délszláv kapcsolatok	192
Gyalogszerrel, félúton	195
Jegyzetek	197

II. A MI IRODALMUNK REPERTÓRIUMA

A melléklet könyvészeti leírása	205
A közlemények időrendi felsorolása	208
A közlemények műfaji-tematikai beosztása	
I. Szépirodalom	
A) Jugoszláviai magyar irodalom	
Versek	250
Novellák	258
Tárcák, aforizmák, kisebb cikkek	263
Színművek, színpadi jelenetek	264
Regényrészlet, kisregény	264
B) Magyarországi magyar irodalom	
Versek	264
Novella	265
Ésszé	265
C) Romániai magyar irodalom	
Tárcák, cikkek	265
Ésszé	265
D) Csehszlovákiai magyar irodalom	
Versek	265
E) Szerb irodalom	
Versek	266
Novellák és aforizmák	266
Színművek	266
Utóírások	266

F) Világirodalom	
Versek	267
II. Irodalomtörténet	
A) Jugoszláviai magyar irodalom	
1. Általános rész	267
2. Egyes írók	268
B) Jugoszláviai német irodalom	269
C) Magyarországi magyar irodalom	
1. Általános rész	269
2. Egyes írók	270
D) Romániai magyar irodalom	
1. Általános rész	271
2. Egyes írók	272
E) Csehszlovákiai magyar irodalom	
1. Általános rész	273
2. Egyes írók	273
F) Szerb irodalom	
1. Általános rész	274
2. Egyes írók	274
G) Délszláv-magyar kapcsolatok	274
H) Világirodalom	
1. Általános rész	274
2. Egyes írók	275
III. Általános jellegű írások	
1. Bibliográfia, könyvkiadás	276
2. Sajtó	276
3. Irodalmi tárgyú cikkek	276
IV. Vallás	277
V. Társadalomtudományok	
1. Szociológia	277
2. Politika	277
3. Folklor, népélet	278
VI. Nyelvészet	278
VII. Természettudományok	278
VIII. Művészetek	278
IX. Történelem	279
X. Szerkesztőségi közlemények	
1. A Mi Irodalmunkról	279
2. Novellapályázat	279
3. A Kalangyáról	279
4. Irodalmi hírek	280
5. Könyvreklámok	280
6. Szerkesztői üzenetek	280

FÜGGELÉK

A Mi Irodalmunk Almanachja	281

ERRATA CORRIGE!

FÖLCSERÉLŐDÖTT a 184. és a 188. oldal, tehát a helyes sorrend a következő:

